

Katolički list

Zvonik

GOD. XIX. BR. 9 (215) Subotica, rujan (septembar) 2012. 150,00 din

UMORNI
EREĆENI

ISUS
IZ
NAZARETA

Seminar Nove evangelizacije

Bunaričko proštenje

Subotički VIS Ritam vjere na HosanaFestu

O marsovcima i prof. Ivančiću

„Ti si marsovac“ ili „pao si s Marsa“ pridjeva se pripadniku ljudske vrste koji svojim idejama ili ponašanjem odskakače od prosječnog zemljanina. Donedavno sam mislio da je prof. Ivančić marsovac. No, zabezknulo me otkriće da se radi o čovjeku koji nije niti mali niti zelen. Ne vjerujete mi? Priča, dakle, ide ovako:

Prvo moje ozbiljno premišljanje je li prof. Ivančić pao s Marsa seže još u studentske dane. Pripadnici studentske vrste koji čitaju ove retke najbolje će me razumjeti. Profesor je tada bio strahoutjerivajuće ime na koricama knjige koja se mora!! prostudirati. Pred tobom je pozamašna knjižurina koja bi, doduše, bila interesantna da nisi pritisnut ispitnim rokom. Međutim, svijest da je ona na popisu obvezne literature budila je samorazumljivi studentski osjećaj odbojnosti i bašmebrigizma. „Je'l on pao s Marsa! Tko će to naučiti!“ Tada je Tomislav Ivančić bio tek otegotna stvarnost koje se trebalo riješiti položenim ispitom. Naravno, položio sam Ivančića.

Drugi susret s „trećom vrstom“ zavrjeđuje ući u antologiju mojih anegdota. Strahoutjerivajuće ime s popisa obvezne ispitne literature dobilo je sada svoje ljudske, zemaljske konture,

čak i simpatični osmijeh. Bilo je oko pola noći. Pastoralni centar „Augustinianum“ već je odavna utonuo u san, samo jedan nije mogao spavati – prof. Ivančić. Naime, poplavila mu je kupao-nica. Srećom, pisac ovih redaka gluvario je malo dulje u noć i priskočio bratu u nevolji sretno sanirajući kvar. Starac sijede kose, poput starozavjetnog mudraca, uzvratilo mi je toplim, samo njemu karakterističnim osmijehom. Ova nevolja nas je zbližila kroz narednih par dana koliko je boravio u Subotici i tada mi se kao nikad prije javila ozbiljna pomisao da se radi o normalnom zemljaninu.

Dragi moji zemaljski čitatelji, ovaj broj *Zvonika* obiluje mnogim ovozemaljskim događanjima. Između svih njih odabrao sam sklepati uvodnik posvećen netom održanom Seminaru nove evangelizacije. O njemu sad ne bih; listajte dalje pa ćete naći što vas interesira. Više me je nadahnua susret s donedavnim marsovcem, prof. Ivančićem, za kojeg sam se uvjerio ne samo da nije neki egzotični karizmatik, još manje marsovac, nego itekako prizemljen čovjek a opet usmjeren nebeskim visinama. Prisutni na seminaru nisu ostali ravnodušni na njegova izlaganja. Mnogi su u njegovim riječima pronašli putokaz i novu snagu. Bilo je, dakako, i onih koji su mislili da je pao s Marsa, da su njegovi stavovi odviše radikalni ili „izvanzemaljski“. Ako išta drugo, nazočne je potaknuo na promišljanje. Čak i da je to jedini plod seminara, isplatilo se. Smatram, pak, da je profesor nastojao ukazati na to da u svakome od nas čuči jedan mali marsovac koji tek treba pasti sa svoje „planete“ i čvrsto stati na svoje zemaljske, kršćanske noge. Dragi čitatelji, bili vi marsovci ili ne, lijepo je što postojite!

Vaš marsovac

Iz sadržaja

Seminar

Nove evangelizacije
u Subotici6

HosanaFest 2012.10

Zaziv Duha Svetoga11

Uređenje žedničke crkve 12

Papin posjet Libanonu18

Intervju:

Prof. Tomislav Ivančić ...24

Bunaričko proštenje27

Tko može biti milijunaš? .34

Ne daj mito – ne primaj
mito35

VIII. smotra dječjih
pjevača i zborova38

Etno kamp

Hrvatske čitaonice39

Genfest 2012.41

Kršćanski pogled
na spolnost vs
kontracepcija42

Torte za

posebne prilike45

Treba li nam vjeronauk
i u školi i u župi?47

Svjedočanstvo

- Nick Vujičić čovjek
bez ruku i nogu48

Juha

Među ljepše godine svoga života ubrajam boravak u našem sjemeništu Paulinum. U njemu se uvijek nešto lijepo događalo. Bio je to život u redu, radu i disciplini. No, bilo je i đačkih diskusija, šala, priredbi, sportskih natjecanja... Sjećam se dviju diskusija koje su se proširile na cijelo sjemenište – sjemeništare, poglavare i profesore. Jedna se odnosila na đačke „puškice“, šverc. Diskusija je bila uokvirena u pitanju – je li veliki grijeh ako imaš puškicu, prevariš profesora i dobiješ pozitivnu ocjenu? Olakotne okolnosti su bile: učio si, trudio se, nisi stigao sve naučiti... pa si sebi malo pomogao.

Druga velika diskusija bila je izražena pitanjem – je li juha, *čorba* ili *supa* ista stvar? Po čemu se razlikuju? Nastala su dva tabora. Jedni su tumačili da je to isto, samo se etimološki razlikuje. Drugi su držali da su to dvije stvarnosti. Juha bi bila nešto svečanije, otmjenije, za posebne prigode. *Čorba* bi bila nešto svakidašnje, općenito... Ja sam pripadao onom taboru koji je tvrdio da su to različite stvarnosti. Uz to, sjemenišnu *supu* utorkom i petkom, koja je bila prazna, dobivali smo za doručak, a zvali smo je „kajbojka“ – nisam volio. Jako se razlikovala od nanine „nedjeljne“ juhe.

Draga uspomena iz djetinjstva ostao mi je naš obiteljski nedjeljni ručak. Uvijek je bila svečana juha, zlatna juha. Nakon zajedničke molitve, nana svima vadi... Juha se jako razlikovala od one svakidašnje čorbe radnim danom...

Moja nana Marga radovala se mom hodu prema svećeništvu. Tiho je i usrdno molila. Kada bih došao na ferije iz bogoslovije, ugađala mi je u hrani. Znao sam, uvijek kad dolazim kući ili odlazim na bogosloviju, za ručak (*užnu*) ima samo dvije mogućnosti. Bile su to *čorba s paradičkom* i palačinke ili riblji paprikaš i *tisto sa sirom*. Znala je dobro nana što volim. Kada sam duže bio kod kuće, bilo je i drugih poslastica. *Bačo* je iskreno znao priznati: „kad ti dođeš kući, i ja bolje živim“.

Hrana je važna u čovjekovu životu. Bez hrane se ne može misliti, hodati, živjeti. Treba je imati i onda dobro spremirati. Za juhu je važno da nije ni gusta ni *ritka*. Nije dobro ako je neslana, još gore ako je preslana. Najbolje ako je vruća, ljubavlju kuhana, kuharica nasmijana i jedeš je u dobrom društvu.

Biblija na više mjesta spominje hranu i svečana blagovanja. Blagovanja su bila znak zajedništva. Spominjala su se velika djela povijesti spasenja, obljetnice Saveza, obnove Saveza... (usp. Neh 8,10).

Izak je više volio Ezava. Želio je predati blagoslov svome sinu. Prije tog važnog čina želi blagovati ukusno i drago jelo. Zato kaže sinu: *Pripremi mi ukusan obrok, kako volim, te mi ga donesi da blagujem, pa da te mognem blagosloviti prije nego umrem* (Post 27,4).

Za Gospodina Isusa je zapisano da je rado sjedao za stol s ljudima. Pozivali su ga carinici, grešnici, farizeji... i svima se odazivao. Kod objeda je vodio konstruktivne razgovore. Vjerujem da je i juhu volio. Svoje učenike je učio da budu zadovoljni hranom i zato im kaže: *Jedite što vam ponude...* (Lk 10,8).

Ovih dana mnogi najavljuju poskupljenje hrane. Suša i čovjekova oholost učinili su prilično zla. I u prijašnjim vremenima bilo je poteškoća. Jedna moja župljanka priča kako je *didu*, nakon Drugoga svjetskog rata, nudio svoje ukućane: *Kruva, žmara, pa ko šta hoće...* Hoće li nas nevolje, neimaština zbližiti? Hoćemo li znati dijeliti?

Svećenik se oprašta od župljana. Dugo im je služio. Govori im kako često zaboravljamo što smo jeli prije tri dana. Ali dobro je da je bilo hrane, da je stol bio postavljen... I u Crkvi je uvijek stol prostrt. Stol kruha i riječi se nudi za hranu. Propovijed je kao juha. U svakoj možeš naći nešto za hranu, za boljitak... Znamo li hraniti svoju dušu?

Juhu, *čorbu*, smatram osnovnom hranom. Zahvalan sam što je često imam na stolu. Juhu poimam i simbolički. Pitam se – što će nam skuhati nova vlast? Što ćemo ove godine na vjeronauku, u školi ponuditi đacima kao duhovnu hranu?

Svima želim ugodan i blagoslovljen ručak. Juha i svaka hrana kriječila vaše tijelo i dušu.

Lazar Novaković

Sveci i blaženici među 100 najutjecajnijih osoba

Utjecajni američki magazin „Time“ u posebnom izdanju za 2012. izdvojio je i pet katoličkih svetaca i blaženika

Na listi sto najutjecajnijih ljudi svih vremena u svom posebnom izdanju za 2012. godinu utjecajni američki magazin „Time“, osim Isusa Krista i Abrahama, izdvojio je čak pet katoličkih svetaca. Ta je brojka dokaz kako je povijest čovječanstva značajno obilježena kršćanskim vrijednostima i svjetonazorom, a spremnost magazina „Time“ da neke od tih osoba uvrsti na svoju listu pokazuje da se tako vrijedan doprinos ne može samo tako zaboraviti.

Lista broji točno sto imena iz područja istraživača i vizionara, lidera, sportaša, a u dijelu „Svjetionici duha“ našlo se mjesta za 16 osoba koje su odbacile strast politike i primamljivost bogatstva te su odlučili slijediti tihi put na koji ih je pozivala duša. Osim Isusa Krista i Abrahama, tu su i pet svetaca i blaženika Katoličke Crkve: sv. Petar, sv. Franjo Asiški, bl. Majka Terezija, sv. Augustin i bl. Ivan Pavao II. Kršćani vjeruju da je Isus Krist Bogočovjek – čovjek koji je propovijedao o ljubavi, poniznosti i milosrđu, dok njegova čuda pokazuju

njegovu božansku narav, piše magazin „Time“ ističući kako se tijekom povijesti vijest o Isusovoj smrti i uskrsnuću proširila zahvaljujući njegovim učenicima i sljedbenicima. Kristov poziv je još uvijek aktualan i snažan, zaključuje „Time“, jer u 2012. godini čak tri od sedam milijardi stanovništva sebe opisuje kao njegovog nasljedovatelja.

Svecem za svako vrijeme i za sve godine „Time“ naziva sv. Franju Asiškog. On se našao na njihovom popisu jer je tijekom 1960-ih postao ikona mladih koji su štovali njegovo siromaštvo i poniznost, njegovu radosnu povezanost s prirodom i životinjama. U današnjem vremenu, on ostaje tiha prisutnost u mnogim životima, kamena figura skrivena usred zelenila u tisućama vrtova diljem svijeta, zaključuje „Time“.

Među sto imena mogu se naći i dvoje blaženika Katoličke crkve koji su živjeli u prošlom stoljeću: Majka Terezija čija će se 15. obljetnica smrti obilježiti za nekoliko dana, te papa Ivan Pavao II. O njemu „Time“ piše:

„Iako crkveni liberali ističu njegovu konzervativnost u doktrinalnim pitanjima, Ivan Pavao je oživio Crkvu, pronio nezaboravne poruke milijunima ljudi, poštivao je druge religije... Trenutačno se čeka njegovo proglašenje svetim, a dive mu se i milijuni koji ne dijele njegovu vjeru“, javlja portal www.pastoralmladih.hr. (kta/rv)

ISUS IZ NAZARETA

Vatikanska izdavačka kuća je po preporuci pape Benedikta XVI., kako je izvijestio Tiskovni ured Svete Stolice, povjerila izdavanje trećeg djela o Isusu iz Nazareta, u kojem se Papa osvrće na Isusovo djetinjstvo prema opisu evanđelista Mateja i Luke, talijanskoj izdavačkoj kući Rizzoli, koja je navodno ponudila dva milijuna eura. Istodobno je predviđeno objavljivanje knjige i na njemačkom i to u izdanju Herdera, povijesnom izdavaču Ratzingerovih djela. Do toga bi trebalo doći još prije Božića. To će biti mnogima zgodan božićni dar. Rizzoli će zajedno s Vatikanskom izdavačkom kućom LEV zadržati autorska prava. U isto vrijeme se dotjeruju prijevodi na ostalim glavnim jezicima. Točan naslov knjige u kojoj Papa usredotočuje svoju pozornost na Isusov lik i njegovu poruku, nije još određen. Ovo novo Papino djelo zapravo nastavak njegovih dviju knjiga objavljenih prošlih godina o Isusu iz Nazareta, što je posebno važno za poznavanje Isusa pod znanstvenim i teološkim vidikom. Prvi dio, koji je izašao isto tako u nakladi Rizzolia, govori o Isusovu djelovanju, govorima i čudesima do ulaska u Jeruzalem, a drugi dio o Isusu od njegovog ulaska u Jeruzalem do njegovog uskrsnuća.

ika/bitno.net

Obratiti se – to je smisao nove evangelizacije

Piše: *Željka Zelić*

Blizu osam stotina sudionika iz četrdesetak mjesta, počevši od Subotice i okolice, te Sombora, Apatina, Ruskog Krstura, Novog Sada, Srijemskih Karlovaca, Beograda i Užica i brojnih drugih mjesta iz R. Srbije, ali i jedan sudionik iz Trnave u Republici Slovačkoj, sudjelovalo je od 7. do 9. rujna na seminaru Nove evangelizacije na temu „Dođite k meni svi vi umorni i opterećeni (Isus iz Nazareta)“, kojega je uoči Sinode biskupa o novoj evangelizaciji i početka Godine vjere organizirala Subotička biskupija, a vodio prof. dr. sc. Tomislav Ivančić iz Zagreba.

Trodnevni seminar na kojemu su osim katolika mogli sudjelovati i svi pripadnici drugih Crkava i religija kao i ateisti, pokušao je dati odgovore na osnovna čovjekova pitanja tko je, odakle je i kamo ide odnosno koji je smisao našega života. Nova evangelizacija ili autoevangelizacija koja je bila tema se-

minara zapravo je proces u četiri koraka: inicira se iz središta Crkve, započinje svjedočenjem već evangeliziranih vjernika, odvija se kroz egzistencijalne i argumentirane kateheze koje motiviraju i vode do obraćenja, poukom i molitvom vode do osobnog susreta s Isusom Kristom kroz iskustvo sakramentalne milosti ili mistagogije.

Tko smo, kamo idemo?

„Tempo života koji pritišće i svakodnevna borba za egzistenciju kao da oduzmu čovjeku vrijeme da o tome razmisli. Mentalitet koji propagira samo užitke, površnost, medije koje naglašavaju samo negativnosti, poluistine, iskrivljene vrednote i nemoral u društvu, krivo shvaćena demokracija kao sloboda bez odgovornosti..., sve to čovjeka pritišće, gazi u njegovu izvornom dostojanstvu i ostavlja praznim, nezadovoljnim, bezvoljnim, bez tla pod nogama. Čovjek s pogaženim dostojanstvom gubi sebe, gubi nadu za život... Kako u svemu tome ostati na pravom putu, na putu koji vodi brigu o čovjekovom dostojanstvu i učvršćuje hod čovjeka vjernika na Božjem putu ljubavi?“, osnovna su pitanja na koja je odgovore tijekom trodnevnoga seminara dao prof. Tomislav Ivančić.

Govoreći o čovjekovoj čežnji da vjeruje u nešto, prof. Ivančić je naznačio kako ne postoji čovjek koji ne zna za Boga, a tražimo ga jer ga znamo. „Znanost tek otkriva da je čovjek ustvari duhovna duša. Zato danas nisu opasne tjelesne bolesti nego duhovne. Sedamdeset posto somatskih bolesti nastaje na duhovnoj razini, jer te grize savjest, muči te krivnja, netko te je možda obezvrijedio... Tada osjećaš da te nema. Iz toga nastaju sve vrste psihičkih i tjelesnih bolesti“, rekao je prof. Ivančić naglašavajući pri tom potrebu opraštanja od kojega zapravo dolazi izlječenje, pa i od najtežih bolesti za koje medicina često nema rješenje, ali ima antropološka medicina.

ne zna kamo pobjeći. Samoubojica je čovjek koji ne vidi smisao svojega života, misli da je promašio život. Rješenje je pronaći svoj talent i predati grijeha Stvoritelju. Ne postoje mali ljudi, već ljudi koji malo misle o sebi“, naznačio je prof. Ivančić.

O snazi prave molitve

„Osnovni problem molitve jest što krivo molimo, što samo mi govorimo Bogu, a ne dopuštamo da on nama govori. Naučimo moliti onako kako nam evanđelje kaže: ‘Kad molite, znajte da ste već dobili.’ Problem naše molitve nije da ih Bog ne čuje, nego u tome da mi previše brbljamo i govorimo. Ljepota je pak molitve da što više šutimo. Ako hoćemo dobro moliti moramo biti sabrani. Za dobru molitvu nije potrebno puno riječi. Ozdravit ćeš od onoga što tebi kaže Isus, a ne od onoga što ti njemu kažeš. Što duže ti govoriš Bogu, to više odgađaš ozdravljenje. Bit molitve je razgovor s Bogom. Njegov nas riječi mijenjaju. Molitva je način našega komuniciranja s Bogom, a evanđelje je njegov govor nama“, rekao je prof. Ivančić govoreći o molitvi, potaknuvši vjernike da u svojim župnim zajednicama osnuju molitvene zajednice (posebno mladi, obitelji i starije osobe) kako bi mogli produbljivati zajedništvo koje stvara Duh Sveti.

Drugoga dana seminara, 8. rujna, prof. Ivančić među ostalim je odgovarao i na brojna pitanja sudionika, počevši od toga kako se izliječiti od depresije, kako se tijekom molitve osloboditi najrazličitijih misli, kako se ponašati u društvu u kojem se ogovara i kleveće, kako prihvatiti činjenicu da te suprug/supruga ostavlja, ali i pitanja vezana uz samoubojstvo i suicidalne misli, što je sve znak bolesne duhovne duše. „Samoubojstvo se može liječiti, ali ne psihijatrijski. Ono je duhovna bolest, na razini duhovne duše. Samoubojica je čovjek povrijeđen u svojem dostojanstvu ili koji ima teške krivnje i

Ti odlučuješ o vlastitim izborima, biraš između dobra i zla!

Tumačeći pojam epigenetike po kojoj svatko od nas odlučuje o vlastitim izborima, tj. da nisu odlučujući geni naših predaka, baka i djedova (tek 30%-40%), Ivančić je rekao kako odlučuje ono što svojim mislima i načinom života sami upisujemo u njih, budući da naše stanice „pamte“. Na tom putu važno je govoriti: **ja mogu – ja hoću – ja vjerujem!** U nastavku predavanja, osvrnuo se na 4 temeljna pojma: vjeru ljudsku (tkivo od kojega živimo i bez koje ne postojimo) i vjeru Božju, potom na molitvu, grijeh i obraćenje od grijeha te pitanje spasa. Govoreći o ljudskoj vjeri, prof. Ivančić je istaknuo kako je samo dobro apsolutno i vječno i čim u njega sumnjamo, uništavamo i vjeru u dobro budući da zdravlje čovjekovo dolazi od vjere da će sve biti dobro. „Dok vjeruješ u dobro, ti si siguran. Bit vjere jest očekivati dobro, a to je jedino realno. Ono što vjeruješ to ti se događa“, upozorio je predavač. Osvrnuvši se osobito na pojam grijeha u ljudskom životu, prof. Ivančić je rekao kako je grijeh zlo za koje smo sami odgovorni. „Griješ svih nas uništavaju i tebe. Svi smo mi povezani u jedno tijelo. Grijeh stoga kida međuljudske odnose“, naznačio je prof. Ivančić, potičući nazočne da misle dobro o drugima. „Ljude ćeš mijenjati ako najprije sebe promijeniš, i ako o ljudima dobro govoriš. Kad god misliš zlo, razaraš sve oko sebe. Pakao nije u prošlosti ili budućnosti, on je u sadašnjosti. Ako činiš zlo, ti si već u paklu. Stoga je obraćenje jedini način izlječenja od grijeha. obraćenje je moguće samo zato što je Isus došao na svijet i umro za nas. Isus je jedina osoba ljudske povijesti u kojoj svi nalazimo spas. On je Spasitelj svih ljudi. Na nama je obratiti se – to je smisao nove evangelizacije“, zaključio je predavač.

Kako izliječiti samoga sebe?

Postavljajući pitanje na koji način čovjek može vjerovati u dobro, nadati se i oprostiti čovjeku te na koji način izliječiti samoga sebe, prof. Ivančić je odgovorio kako medicina liječi tijelo, stoga često čovjek koji misli zlo i po njemu djeluje, ostaje bolestan i nakon izlječenja tijela jer njegova duhovna duša ostaje bolesna. Psihijatrija ne liječi ono što čovjek jest, a to je duhovna duša. „Antropološka medicina i u njoj hagio-terapija kao oblik liječenja duhovne duše, a koju znanost do

sada nije istraživala, otkriva da se čovjek ne liječi na tjelesnoj razini, nego na razini duhovne duše. Sve teške stresne situacije nastaju ukoliko čovjek zanemari duhovnu dušu. Duhovna duša može oboljeti na tri razine: kada ne znaš zašto živiš i kada si zao, kada ti nitko nije rekao da si dragocjen (od čega nastaju najteže bolesti) te bolesti koje nastaju na duhovnim organima i kada te netko obespravljuje, ponižava, progoni... Znanost je nažalost toliko ideologizirana i ispod čovjeka, i to zato jer ne proučava duh nego psihu i tijelo. Kada spozna duh, ići će naprijed jer će znati gdje je čovjekova bit“, upozorio je predavač. „Htjeti uživati na zemlji najveća je glupost. Htjeti imati sve nevažno je. Na zemlji si bogat samo kada si moralan i kada ljubiš život. Ako to nisi napravio, tvoj je život bes-

mislen. Jedino tako gledajući na život možemo pomoći ljudima da budu izliječeni“, naznačio je prof. Ivančić potičući sve okupljene da postanu svjesni da su upravo oni „tabernakuli koji u sebi nose Isusa Krista“ te sukladno tomu tako trebaju živjeti, da drugi u njima prepoznaju Kristovo lice. „Na zemlji se odlučuješ hoćeš li biti u nebu ili ne. Slikovito rečeno, Crkva je agencija koja te vozi u nebo, kroz smrt u život. Sve što imaš na zemlji je zato da drugima daruješ i da živiš za druge. /.../ Bogat se postaje tek kada daješ. Duh se umnaža davanjem, a materija uzimanjem. Zato si u svijetu stalno u kušnji da li da budeš materijalist ili da dijeliš. Moraš se opredijeliti, nema trećeg puta“, zaključio je prof. Ivančić.

Trećega dana seminara, prof. Ivančić je tumačeći Sveto Trojstvo kao Oca koji stvara svijet, Sina koji spašava i otkupljuje i Duha koji posvećuje svijet, rekao kako je zapravo Bog-Otac Dobrota, Isus-Sin Istina, a Duh Sveti sama Ljubav te da svijet ne može spasiti samo Isus već Sveto Trojstvo. „Duh Sveti spaja Oca i Sina, ujedinjuje ih u zagrljaj. Stoga je duhovna dimenzija kreativna. Kada Isus šalje Duha Svetoga, on stvara zajedništvo. Svi smo mi Tijelo Kristovo, a duša toga tijela je Duh Sveti, i dokle god vjeruješ u dobro i praštaš drugima, u tebi je Duh Sveti. Naše je tijelo medij Duha Svetoga“, rekao je predavač, potičući nazočne da u sebi duboko promisle jesu li sami osobe preko koje ljudi vole ili mrze crkvu. Duh Sveti popravlja ono što smo mi pokvarili. „Čovjek mora nastojati ne biti samo žir kojega ljudi gaze, nego hrast koji gleda prema nebu“.

Završno misno slavlje predslavio biskup Ivan Pénzes

Posljednjega dana seminara, u nedjelju 9. rujna, misno slavlje kojim je ujedno završen seminar Nove evangelizacije, predslavio je subotički biskup **Ivan Pénzes** u zajedništvu s **prof. Tomislavom Ivančićem** i još nekoliko svećenika. U svojoj propovijedi, prof. Ivančić je govorio o značenju nedjelje kao dana kada Bog dolazi k nama. „Boga ne trebamo tražiti negdje daleko, on je s nama, u nama. Nedjelja je Božji dan, tada moraš biti sabran jer Bog dolazi biti s nama. Bog

stanuje u našem selu, gradu i daje ti sigurnost da ti nitko ne može ništa. Bog nije dalek, nego je tu s nama“, rekao je prof. Ivančić.

U zahvalnoj riječi, župnik župe sv. Roka **mons. mr. Andrija Anišić** zahvalio je najprije prof. Ivančiću što se prihvatio doći u Suboticu, ali i domaćem biskupu Ivanu bez čije potpore seminar ne bi bio organiziran. Zahvaljujući nadalje i brojnim suradnicima uz čiju je pomoć organiziran seminar, mons. Anišić osobito je zahvalio brojnim mladima, **Silvestru**

i **Mariji Bašić** i **Oliveru Kajariju**, ali i dugogodišnjoj suradnici prof. Ivančića i djelatnici Centra za duhovnu pomoć iz Zagreba, **Katarini Ralbovsky** koja je u župi sv. Roka održala dva seminara u duhu nove evangelizacije, za roditelje i djecu a potom seminar „Ima nade za brak i obitelj“. Na kraju misnoga slavlja, prof. Ivančiću i biskupu Pénzesu darovane su dvije slike od slame. Biskup Pénzes je izražavajući radost da je mogao biti dionikom završnoga dijela seminara predvođeci misno slavlje, rekao kako zna da je sve ovo djelo Duga Svetoga.

Pjevanje i sviranje tijekom trodnevnog seminara predvodili su mladi iz nekoliko subotičkih sastava i jednog iz Žednika, odnosno članovi vokalnog instrumentalnih sastava „Proci“, „Ritam vjere“, „Apostoli Radio Marije“ i „Markovi lavovi“ te mladi iz župe Isusova Uskrsnuća u Subotici. Sudionici seminara imali su također prilike uz prigodne popuste kupiti knjige prof. Tomislava Ivančića u nakladi zagrebačke „Teovizije“, a zahvaljujući djelatnicima Radio Marije svi zainteresirani mogli su naručiti audio snimku, dok je angažiranjem **Vedrana Kuntića** osigurana video snimka seminara, a obje se i nakon seminara mogu naručiti i kupiti u župi sv. Roka.

Što nakon seminara?

Tijekom završnog misnog slavlja, u propovijedi je prof. Ivančić rekao kako trebamo napraviti zaokret u svojem životu. „Ne dajte se! Imate samo jedan život. On treba biti vječan. Nemoj da te razbiju strahovi, depresije. Čuvaj riječ. Tada ćeš živjeti. Kršćani imaju krivu sliku Boga, sliku Boga koji je sudac. Naprotiv, on ne sudi već oprašta. On te ljubi! On ti govori: 'Vjeruj mi, oprostio sam ti, bit će dobro!' Probo je ruke da mu vjeruješ. On čezne da ima prijatelje koji mu vjeruju. Stoga se nemoj vratiti istim putem. Neka vam Duh Sveti dade snage da mu vjerujete. Vi ste ovih dana bili tlo na kojem je Isus htio zasijati svoje sjeme“, zaključio je prof. Ivančić.

Njegove riječi zasigurno će svima koji su u seminaru sudjelovali biti smjernice na koji način ponovno u sebi otkriti Boga, naučiti gledati prema gore, a ne prema dolje, kako vjerovati u dobro, jer samo ono u što vjerujemo to i ostvarujemo. Potrebno je vjerovati u oprostjenje koje donosi izlječenje. Kada budemo shvatili da samo promjenom sebe samoga možemo mijenjati druge ljude, prihvatit ćemo novu stvarnost po kojoj se u našim župama i u našem gradu može ostvarivati nova evangelizacija, ne samo na spoznajnoj razini već i na

konkretnoj, djelatnoj. Tek tada će procvasti Subotica i svi drugi gradovi iz kojih smo se okupili.

Vjerujemo da će i Centar antropološke medicine koji će se uz Božju pomoć uskoro osnovati u našoj Biskupiji biti samo još jedan vidljivi znak da nam je dana velika zadaća i odgovornost, naviještati Krista i njegovu ljubav svima koju su nam poslani. Stoga bismo, kako je to više puta tijekom seminara sugerirao prof. Ivančić, jedni druge trebali oslovljavati s „Lijepo je što postojiš“.

Rekli su o seminaru...

Vladimir Valent (Trnava, R. Slovačka) – Osjećam da je i mene i svakoga tko je došao na seminar, Isus ovamo doveo. Više puta bio sam na ljetnoj školi prof. Ivančića u Zagrebu te sam, iako mi nije blizu, odlučio doći i na seminar u Suboticu. Žao mi je da sam došao ovdje sam, ali doma imam sedmero djece i ovo je bio jedini način. No, iskustvo stečeno ovdje ponijet ću kući, a to je prije svega spoznaja kako je velika i realna Božja ljubav prema meni, i da to mogu podijeliti s drugim ljudima. Nova evangelizacija važna je za našu crkvu i za sve nas. Ljubav Božja je bilo nove evangelizacije, po kojoj možemo živjeti s njim. Jedino na taj način sve drugo će biti novo!

Katarina Jugović (Bač) – Na ovom sam se seminaru ponovno rodila! Isus je ponovno u meni, i sve terete koje sam ponijela sa sobom, sve sam ostavila ovdje prepuštajući Bogu, jer samo on može izliječiti sve naše rane i donijeti nam ozdravljenje.

seminar treba nastaviti graditi nešto i u vlastitim župama i manjim zajednicama.

Joakim Hardi (Ruski Krstur, Grkokatolički egzarhat) – Ovo je doista bio koristan i konstruktivan seminar, jedino se bojim kako je za sve nas veliki izazov ostati na tom putu. Padamo, ali nastojimo se i podignuti. Drago mi je da je posjećenost bila velika, jer veliki je dar za cijelu Suboticu ali i Vojvodinu dolazak prof. Ivančića. Na svemu što smo čuli i primili tijekom

Erzsébet Zarić (Subotica) – Na seminaru smo čuli puno informacija koje nam mogu pomoći, ali se slažem s prof. Ivančićem da sve treba čuti više puta kako bismo isto mogli provesti u djelo. Potrebno je vrijeme da bismo sve shvatili na pravi način. Pokušat ću ono što je o novoj evangelizaciji govorio predavač provesti i u praksi u vlastitom životu.

Stanislava Blažević (Srijemski Karlovci) – Prvi puta slušam prof. Tomislava Ivančića i nema tih riječi kojima bih mogla opisati svoje dojmove, u smislu da nam je našu vjeru i naš doživljaj Boga, kojega sam ja osobno doživljavala kao nekoga tko je na nebu i komu ja mašem i obračam mu se s vremena na vrijeme, približio i stavio ga pored mene i u mene. Kupila sam neke od profesorovih knjiga koje smo imali prigode kupiti, a moj je razgovor s Bogom već započeo. Nisam još doživjela živoga Isusa u meni, ali uz upornost, znam da će mi se odazvati.

Ferenc Marton (Subotica) – Za seminar sam saznao preko prijatelja. Budući da nisam praktični vjernik, nakon ovoga seminara osjećam promjenu u sebi. Kada čovjek čuje riječi koje smo mi imali prilike čuti na seminaru, mora postati drukčiji.

S. M. Terezija Loboda (Sestre Naše Gospe bačke, Bogojevo) – Školovala sam se u Zagrebu kada je prof. Tomislav Ivančić pokrenuo molitvenu zajednicu. Došavši na ovaj seminar osjetila sam se kao da sam se ponovno rodila, dobila sam novu snagu! Mislim da će Bog nastaviti po meni djelovati i u Bogojevu.

Jer, kada sam slab, onda sam jak! (2 Kor 12, 10)

Oko dvije tisuće posjetitelja uživalo je u nedjelju, 23. rujna u Festivalu hrvatskih duhovnih pjesama – Hosanafestu 2012. u Subotici na kojem je izvedeno 14 novih skladbi pod geslom *Jer, kada sam slab, onda sam jak!* (2 Kor 12, 10).

Duh Sveti uz suradnju Organizacijskog odbora Festivala, na čijem se čelu nalazi vlč. dr. Marinko Stantić, već sedmu godinu zaredom okuplja talentirane glazbenike i ljude dobroga srca da daruju svoje „dvostruke molitve“ i materijalne doprinose za rad *Humanitarno-terapijske zajednice za pomoć ovisnicima – Hosana* koja djeluje na tlu Subotičke biskupije. Pavlove riječi „Jer, kada sam slab, onda sam jak!“, učvršćene simbolima vjere, nade i ljubavi, koji su krasili ovogodišnju pozornicu, nadahnuće su i ohrabrenje kako štitičnicima Zajednice, tako i svim ljudima. Tijekom subotnjeg poslijepodneva sudionici Hosanafesta bili su ugošćeni u Zajednici u Starom Žedniku na radionicama i svetoj misi koju je predvodio vlč. Vladimir Sedlak, župnik iz Petrovaca, gdje su razmatrali novozavjetni slogan Hosanafesta 2012. Mladi iz Subotice i okolice priredili su za Festival melodramu pod nazivom *Bojne čete Boga živoga* kojom su na moderan način plesom i glumom prikazali kušnje kroz koje prolazi zajednica i svaki njen član, a koje se mogu prevladati jedino uz vjeru i pouzdanje u Boga.

Od ukupno 28 pristiglih skladbi na natječaj, stručni žiri je odabrao 14 dok je VIS „Damjan“ iz Vukovara prošlogodišnjom pobjedom s pjesmom *Tvojim putem poči* izborio direktni plasman na ovogodišnji Festival. Sastavi i pjevači bili su iz Subotice, Zagreba, Madžareva, Zenice, Gromiljaka, Osijeka, Bizovca, Tugara, Dugog Sela, Đakova, Vukovara i okolice. *Ljubim Tebe, Bože moj, milosrđu kličem Tvom i uzdam se u Tebe, Isuse*, pjevao je VIS „Matheus“ iz Bizovca koji je drugi put u povijesti festivala osvojio glavnu nagradu – nagradu izvođača. Benjamin Novoselec, iz VIS-a „Matheus“. kaže: „Uvijek je lijepo vratiti se ovdje u Suboticu gdje imamo već jako puno prijatelja. Kvaliteta festivala unatrag par godina jako je porasla i večeras je bilo zaista jako puno dobrih izvedbi i skladbi. Poseban je osjećaj vratiti se kao pobjednici jer, moram priznati, imali smo teško razdoblje u zboru. Prvih naših 12 bodova, kako je i voditeljica rekla, dobio je Milosrdni Isus. Već desetak godina njegujemo pobožnost Milosrdnome Isusu. On je obilježio naš put, doveo nas ovdje gdje smo danas. I sve što sam osobno u životu napravio i učinio, sve je to izrežirao Milosrdni Isus i do kraja života ću mu biti zahva-

lan na tome.“ Na pitanje koja je pjesma po njemu bila najbolja na Festivalu, Benjamin je prednost dao „Apostolima mira“ koji su, po njegovom mišljenju, „trenutno vodeći glazbeni sastav na našoj duhovnoj sceni“. Oni su izvodili pjesmu koja je osvojila nagradu za najbolji tekst, o kojoj su odlučivali karmelićanin Zlatko Žuvela, mr. sc. Jelena Mlinko i dipl. katehistica Nevena Gabrić. Autorica najboljeg teksta „Glasnici Božji“ je Josipa Dević iz Subotice koja se, poput mladih Bizovčana, drugi put okitila nagradom na Hosanafestu.

Članovi Stručnog povjerenstva za odabir najbolje skladbe: Kristina Krizhan, Iva Jegić i Miroslav Kujundžić dodijelili su nagradu stručnog povjerenstva AID Band-u „Glasnici“ i skladbi pod nazivom *Nek' mu pjeva svijet*. Jedan od trojice prijatelja koji zajedno nastupaju, Zvonimir Kalić, podijelio je s nama svoja razmišljanja i osjeća je. „Čovjek dok pjeva zaboravi na sve oko sebe, pjeva srcem i dušom, i samo tako iznosi ono najbolje iz sebe. Bit je zapravo prenijeti poruku koju pjesma nosi i proslaviti Gospodina zbog kojeg smo se mi večeras i okupili. Sve pjesme su večeras potekle kao jedna velika molitva. Ova nagrada koju smo osvojili ne čini nas različitim, naime, mi smo pred Bogom svi jednaki. Ona je više poticaj za dalji rad i za naš ponovni dolazak na Hosanafest na kojem se kontinuirano osjeća srdačnost i ljubaznost ljudi, kao i ljepota druženja izvođača pri pomaganju zajednice radi koje se okupljamo“. Po mišljenju domaće publike, za koju su se čule samo riječi pohvale, a koja je zahvaljujući direktnom prijenosu Radio Marije bila znatno brojnija nego što se okom moglo vidjeti u sportskoj dvorani, najbolji su bili Subotičani, VIS „Ritam vjere“ i pjesma *Ljubi Boga svoga*. Nagrada štitičnika Zajednice Hosana pripala je VIS-u „Imakulata“ iz Gromiljaka kraj Sarajeva za pjesmu *Kristov mir*.

Generalni pokrovitelj Hosanafesta 2012 bila je Zagrebačka županija.

Nevena Mlinko

Sveta misa za početak nove školske i vjeronaučne godine

Zaziv Duha Svetoga

Najljepši početak školske i vjeronaučne godine je uvijek uz Duha Svetoga. Tako se i ove godine, u subotičkoj katedrali, 15. rujna, na svečanoj svetoj misi okupilo više od 1000 djece, učitelja, nastavnika, profesora, vjeroučitelja, ravnatelja škola, odgojiteljica, roditelja i svećenika. Svetu misu je predvodio biskup Ivan, a s njim su misu slavili i župnici okolnih župa.

Na misi su bila djeca iz Subotice, djeca iz vrtića „Marija Petković“, gimnazije „Svetozar Marković“ i HTSS „Lazar Nešić“ te osnovnih škola „Ivan Milutinović“, „Matko Vuković“, „Sveti Sava“, „Miloš Crnjanski“, „Kizur Istvan“, „István Széchenyi“, „Majšanski put“, „Jovan Mikić“, „Sonja Marinković“, „Đuro Salaj“ i „Jovan Jovanović Zmaj“. Bili su tu i učenici iz prigradskih osnovnih škola „Matija Gubec“ iz Tavanakuta, „Ivan Milutinović“ iz Male Bosne, „Sveti Sava“ s Bikova, „Vladimir Nazor“ iz Đurđina, „Pionir“ iz Starog Žednika, „Vuk Karadžić“ iz Bajmoka i „Miroslav Antić“ s Palića.

I ovu misu na početku školske i vjeronaučne godine organizirali su Organizacijski odbor Hrvatske glazbene udruge „Festival bunjevački pisama“ na čelu s **prim. dr. Markom Senteom** i Katehetski ured Subotičke biskupije, dok je Hrvatsko nacionalno vijeće i ovoga puta osiguralo prijevoz djece iz prigradskih naselja. Misno slavlje su uzveličali članovi VIS-a „Ritam vjere“ a pjevanje djece je moderirala učiteljica **Ana Čavrgov**.

B. Ivanković

Blagoslov za novi početak

U nedjelju 16. rujna pod svetom misom u 10 sati, za područje župe sv. Marka u Žedniku, u povodu početka nove školske godine upriličen je blagoslov torbi, djece i studenata. Pod istom svetom misom bračni par Jacinte i Zdenka Dulića zahvalo je Bogu za 25 godina braka, a krštenjem Matije Vukova naša zajednica je postala bogatija za jednog novog člana.

Svečanu svetu misu predslavio je domaći župnik **Željko Šipek**, koji je u svojoj propovijedi istaknuo koliko je važno svoju vjeru svjedočiti djelima, te to dočarao dirljivom pričom o bogatom kraljeviću i lastavici. Da ova sveta misa bude svečana i lijepa svojim glasovima doprinijeli su članovi VIS-a naše župe. Župnik je bračnom paru Dulić čestitao jubilej i izrazio svoju radost što su došli Bogu zahvaliti na svemu što ih je kroz protekli period pratilo, te im uručio spomen-plaketu koja će ih podsjećati na ovaj dan. Na samom kraju svete mise, župnik je pozvao svu djecu i studente da priđu oltaru te tako prime Božji blagoslov koji će ih pratiti tijekom cijele školske i akademske godine.

Ljubica Vukov

Blagoslov školskih torba u Maloj Bosni

Svatko na svoj način nosi vlastiti teret na leđima, a mi daci imamo školsku torbu. Stoga smo se rado odazvali pozivu našeg župnika vlč. Dragana Muharema da 9. rujna ponese svoje „terete“ i zamolimo Boga za blagoslov.

Možda nam torbe neće biti lakše, ali vjerujemo da će nam Bog dati snage da marljivije učimo i trudimo se u školi. Župnik je blagoslovio ne samo torbe nego i nas prisutne đake, ali i roditelje, jer i oni (pod)nose nemali teret školskih briga. Zahvaljujući našim (vjero)učiteljicama **Vesni** i **Marini** pripremili smo prigodnu molitvu vjernika te kratku recitaciju nakon pričesti.

Školarci iz Male Bosne

Uređenje žedničke crkve

Dugi niz godina uočavamo potrebu sređivanja vanjskog terena oko žedničke crkve sv. Marka. Zbog velike količine vode koja se slijevala ispod temelja crkve za vrijeme kišnih dana, došlo je do ulegnuća ploča u unutrašnjem dijelu crkve što je prouzročilo pukotine u samoj fasadi crkve. Razumijevanje za ovaj problem, na preporuku MZ Stari Žednik, našli smo kod direktora JP „Ravnateljstvo za izgradnju grada Subotice“, Josipa Kovača Strike. Spomenuti problemi sada su riješeni jer je oko crkve postavljen novi asfalt i na taj način je spriječeno podlijevanje vode pod temelje crkve.

Pokazala se i potreba uređenja unutrašnjosti crkve instaliranjem nove rasvjete. Postavljena su tri velika luster a postojeći bočni lusteri su obnovljeni tj. usklađeni sa stilom velikih luster. Velika tri luster za crkvu su otkupili **Antál Takács** – koji je i izradio nacrt i izradio iste, obitelj **Blaženke** i **Stipana Šarčevića** te obitelji **Zorana** i **Dragana Kujundžića**. Bočne lustere za crkvu su otkupili **Antál** i **Marika Takács**, obitelj **Vujkovity Lamity**, **Paula Muranj**, obitelj **Mirka Vukova**, **Zdenko Vukov**, obitelj **Druzsek**, **Pere Kujundžić**, **Nikola** i **Bojana Ostrogonac**, obitelji **Fülöp**, **Virág**, zatim **Pero Vojnić Hajduk**, **Josip Miljački Matak** i **Vinko Šarčević**, a luster na ulazu u crkvu otkupila je obitelj **Zvonka Vojnića Zelića**. Ostalo je još da se riješi sponzorstvo za rasvjetu u samom svetištu budući da nacrti već postoje. Nadamo se da će uz Božju pomoć do Božića biti riješeno kompletno osvjetljenje u crkvi.

Neizbježan je i popravak krova na crkvi. Zbog nedostataka sredstava već dvije godine radovi se odgađaju. Još uvijek je u tijeku prikupljanje potrebnih materijalnih sredstava. Ovih dana nas je župnik **Željko** obradovao priopćivši nam da je prilikom boravka na godišnjem odmoru u Tučepima, tamošnji

župnik **fra Nediljko Šabić** organizirao akciju prikupljanja sredstava za potrebe popravka krova žedničke crkve. U akciju se uključio lijepi broj vjernika koji su za potrebe naše crkve prikupili 2.600 eura! Od srca im hvala i neka ih dragi Bog blagoslovi! U znak zahvalnosti naši najmlađi naslikali su 101 crtež i na takav način zahvalili tučepskim vjernicima. Ovim putem najavljujemo da će druge nedjelje u listopadu, poslije svete mise u 10 sati u Žedniku biti upriličen blagoslov obnovljenoga križa na crkvenoj zemlji, a koji je obnovila obitelj **Andrije Ivankovića** iz Subotice na čemu im je naša zajednica zahvalna. Uz pomoć Božju nadamo se skoror izradi tornja kao i rekonstrukciji stare zgrade časnih sestara koja će biti preuređena u veliku dvoranu za potrebe različitih događanja. /**Ljubica Vukov**/

Ispraćaj kantora u župi Marije Majke Crkve

Na blagdan Preobraženja Gospodnjeg, 6. kolovoza, poslijepodnevnom svetom misom zahvalnicom i čašćenjem, župljani župe Marija Majka Crkve ispratili su svog kantora **Miroslava Stantića**, čija je naredna služba zborovođe i orguljaša u katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici. Misno slavlje predslavio je mons. **Slavko Večerin**, župnik u župi Marija Majka Crkve, zajedno s vlč. **Mirkom Štefkovićem**, tajnikom biskupije, i vlč. **Ivicom Ivankovićem Radakom**, župnim vikarom u ovoj župi.

Naime, prije osam godina brigu o crkvenom pjevanju i pjevačima na koru u našoj župi, s. **Imakulata** prepustila je mladom orguljašu i zborovođi **Miroslavu Stantiću**. Dvadesetak pjevača vrijedno je vježbalo s kantorom i uljepšavalo svojim pjevanjem nedjeljna misna slavlja kao i proslavljanje misa na marijanskom svetištu **Bunarić**. U crkvi u **Šandoru** su se na velike blagdane čuli zvuci truba, flauta, violina i violončela u izvođenju skladbi **Bacha**, **Hartmanna**, **Gounoda**, **Hallera**, **Prepreka**, **Vidakovića** i drugih koje su neumorno pratili pjevač-

ki glasovi. Župni je zbor zahvaljujući nesebičnom angažmanu kantora gostovao i u drugim crkvama i na pjevačkim smotrama kao zasebni zbor i u okviru ujedinjenih katoličkih zborova.

Uz iskrenu zahvalnost bivšem kantoru za uloženi trud i talent koji je od pomalo raštimanih **Šandorčana** načinio raspjevane pjevače i uz najbolje želje za daljnji, nadamo se i zajednički rad, župljani Marije Majke Crkve pozdravili su svog novog kantora, svima poznatog vjernika ove župe, inače učenika **Miroslava Stantića**, **Maria Bonića**. /**Nevena Mlinko**/

Proštenje u crkvi sv. Marije

U čast Rođenja BDM, koje župa sv. Marije slavi kao župno proštenje, slavljen je 9. rujna svečana sveta misa proštenja, ali i za početak školske i vjeronaučne godine. Svetu misu je predslavio mons. Slavko Večerin, generalni vikar Subotičke biskupije i župnik župe Marija Majka Crkve u Subotici, zajedno s vlč. Mirkom Štefkovićem, tajnikom Subotičke biskupije te domaćim župnikom vlč. Károlyem Szungyjem te župnim stalnim đakonom, dr. Lóran-
tom Magyarom.

U svojoj propovijedi, mons. Večerin je istaknuo kako je današnji dan poziv na radost. *Bog nam je dao Mariju za našu majku, za naše posvećenje. Marija se ni u čemu nije isticala u to vrijeme. Da znamo i mi cijeniti jednostavnost, poniznost, ta mala neznatna djela. Da znamo nenametljivo i skrovito iskazati ljubav, da znamo praštati,* zaključio je propovjednik. Nakon zaziva Duha Svetoga došao je red i na blagoslov djece i njihovih školskih torba, kako bi dobili snage za novu školsku i vjeronaučnu godinu. U subotu navečer i u nedjelju, slavlje svete mise emitirala je i Radio Marija. Pjevanje i sviranje na svetoj misi predvodio je zbor i orkestar susjedne osnovne škole „Széchenyi István”.

Župnom proštenju prethodila je trodnevna duhovna obnova. Sva tri dana poslije zajedničkog klanjanja i molitve krunice, tijekom svete mise i nakon toga upoznavali smo se s raz-

ličitim zajednicama i njihovom službom. Prvog dana, 6. rujna, posjetilo nas je nekoliko članova Zajednice „Hosana” iz Žednika kako bi svojim primjerom svjedočili o svojoj vjeri, budući da već pet godina rade i pomažu mladima da se oslobode od bolesti ovisnosti. Voditelj ove Zajednice, vlč. dr. Marinko Stantić, tijekom svete mise koju je predslavio zajedno s mjesnim župnikom vlč. Károlyem Szungyjem, i na kojoj je sudjelovao i stalni đakon dr. Lóránt Magyar, rekao je da sad nije trenutak osude, jer ni roditelji ovisnika nisu tako zamislili sudbinu svoje djece, a ni mi ne znamo kada će naša djeca upasti

u kušnje, te je najbolje da molimo za dar duhovne jakosti da bismo znali proturječiti ovoj napasti. Misno slavlje pjevanjem su uzveličali članovi VIS-a „Proroci” iz Subotice. Drugoga dana u pripremi proštenja naše crkve, 7. rujna, u gostima su nam bili članovi misionarske zajednice „Virágzó kert,” iz Sente, čiju službu nam je opisao dr. Lóránt Magyar, osnivač i vođa zajednice. Nakon mise, koju

je prikazao mjesni župnik, pojedini članovi svjedočili su o tomu kako su upoznali ovu zajednicu i na koji način im se život promijenio. Trećega dana, 8. Rujna, proslavili smo župno proštenje, spomendan Rođenja BDM. Svečanu svetu misu predslavio je vlč. Szungyi, a pjevanje su predvodili zbor i orkestar „Sveta Mala Terezija” iz Sente, pod vodstvom Roberta Ivkovića.

s. M. Hermina Kovács

Proštenje u Stanišiću

U stanišićkoj crkvi posvećenoj Imenu Marijinu, 12. rujna proslavljeno je proštenje. Misno slavlje predslavio je vlč. Gábor Pata iz Bácsbokoda u Mađarskoj u zajedništvu s lemeškim župnikom Antalom Egedijem koji svoju službu obavlja i u Stanišiću.

U iscrpnoj i bogatoj propovijedi vlč. Pata dotaknuo se svih aspekata života i povukao paralelu s Marijinim imenom i njegovim značenjem u životu svakog kršćanina katolika. Iako u manjem broju, stanišićki vjernici obilježili su svoje proštenje na dostojan način, pjesmom, molitvom i predивно okićenim oltarskim prostorom, te još jednom po tko zna koji put zahvalili kraljici svoda nebeskog na svim isprošenim zagovorima. Postoji nada da će ih baš ta malobrojnost još jače povezati i dati snage za daljnje radove. Naime, na Cvjetnicu ove godine u podrumu crkve posvećene su obnovljene, nekada provaljene i devastirane grobnice čuvenih njemačkih obitelji. Vjernici su se složili i očistili kompletnu okolinu oko crkve u ranoj proljetnoj akciji. Kako je crkva velika i troškovi održavanja su ogromni za tako malu zajednicu, radom upornih i odgovornih ljudi napredak je evidentan, doduše spor ali siguran. Mali je broj krštenja tijekom godine, a svakih tri do četiri godine vjenča se tek jedan par. Nažalost, broj sprovoda uvjerljivo prednjači. Etelka Pekter zauzela se za održavanje i brigu za crkvu, zajedno s članovima Pastoralnog vijeća i svim ostalim vjernicima dobre volje.

Željko Zelić

Misno slavlje u Riđici

Obnovljena kapela na groblju u Riđici posvećena je Žalosnoj Gospi, pa se tako niz proštenja, samo tri dana nakon stanišićkog, nastavlja i u Riđici. Tako je bilo 15. rujna, kada je u 17 sati potpunu tišinu i dostojni sklad vječnog počivališta prekinuo zvuk zvona i orgulja za kojima je bio mladi svećenik Gábor Drobina, rodnom iz Riđice. Misno slavlje predslavio je vlč. Gábor Pata iz Bácsbokoda u Mađarskoj. Koncelebrirali su vlč. Zsolt Bende iz Bajmaka, vlč. Árpád Pásztor iz Telečke te lemeški župnik Antal Egedi koji posjećuje i službuje u Riđici.

Poslije svete mise formirana je procesija do obnovljenog križa nedaleko od ulaza u groblje, pa je tako uslijedila posveta i kratki nagovor u kojem je vlč. Drobina podsjetio puk na podizanje i povijest toga križa. U nastavku je uslijedila molitva i recital te druženje uzvanika u pomoćnoj prostoriji na groblju. Rimokatolička zajednica u Riđici je malobrojna ali veoma povezana i jaka, te pokazuje zavidni sklad i potvrđuje da se radom i slogom sve može privesti kraju i to uspješno. Tíbor Rabata i ljudi okupljeni oko njega žive nauk Rimokatoličke crkve i na veliku radost održavaju nadu da će Božja kuća još dugo davati dom Tijelu Kristovu i Duhu Svetom u Riđici.

Željko Zelić

Koncert duhovne glazbe u Radio Mariji

Pod geslom „Deus meus et omnia!“ 24. kolovoza održan je koncert kršćanske duhovne glazbe u Subotici, u organizaciji Radio Marije Srbije. Nastupili su: Apostoli Radio Marije, Trio Radio Marije i prijatelji s Robertom Tilijem, Magdi Bošnjak i grupa Ebredeš koji su pjevali na mađarskom jeziku, a glavni gosti su bili Bend Antonius iz Sarajeva.

Na kraju koncerta su svi izvođači zajedno izveli nekoliko pjesama, a bilo ih je nekoliko i dvojezičnih (hrvatski – mađarski). Publika se okupila u lijepom broju na ovaj jedinstveni događaj u Subotici, a organizatori su se vodili s dva načela: da se glazba izvodi isključivo uživo i da na repertoaru budu samo autorske pjesme. Koncert se prenosio uživo i na programu Radio Marije, a također su mnogi iskoristili mogućnost gledanja uživo preko video streama koji je omogućen preko web stranice Radio Marije. Sarajevski Bend Antonius je

oduševio Subotičane, a njihove pjesme se sada već redovito vrte i na programu Radio Marije.

Članovi Benda su sudjelovali i u jednoj prigodnoj emisiji gdje su podijelili svoja svjedočanstva sa slušateljima. **Fra Danijel Rajić** je, osim što je predstavio Bend Antonius, prika-

zao i djelovanje Frame (Franevačke mladeži) u samostanu Svetog Ante na Bistricu u Sarajevu i uopće u Bosni i Hercegovini. Atmosfera cijelog događaja bila je izrazito pozitivna, puna duhovnih sadržaja, zajedničke molitve, svetih misa, a bilo je vremena i za upoznavanje i druženje.

Csaba Kovács

Proslavljeno dvadeset godina rada Caritasu u Subotici

Svečanom sjednicom obilježen je jubilej dvadeset godina rada Caritasu u Subotici. Svečanu sjednicu kao i svetu misu zahvalnicu u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske predslavio je mons. Stanislav Hoćevan, nadbiskup beogradski i predsjednik Caritasu Srbije. Mjesni ordinarij, mons. dr. Ivan Péntzes, također je nazočio proslavi te pozdravio sve okupljene. Svetu misu na mađarskom jeziku te propovijed održao je preč. József Nagy, župnik iz Sente.

Proslavi su nazočili i ravnatelji Caritasu susjednih biskupija, kao i donatori iz inozemstva. Na svečanoj sjednici ravnatelj Caritasu Subotičke biskupije **preč. István Dobai**, osvrnuo se na djelovanje ove organizacije u proteklom razdoblju, a potom su podijeljene zahvalnice donatorima, djelatnicima i volonterima. Preč. Dobai je istaknuo da se za ovih dvadeset godina osobno više puta uvjerio koliko je važno i potrebno, osobito vjernicima još više nego drugima, pomagati ljudima u potrebi. Nakon svete mise slijedio je orguljaški koncert. Za orguljama subotičke katedrale bio je **János Palur**, umjetnik iz Budimpešte.

Csaba Kovács

Lemeško proštenje

Na blagdan Male Gospe, 8. rujna, u Lemešu je proslavljeno proštenje. Misno slavlje predslavio je župnik iz Berega, vlč. Davor Kovačević, zajedno sa župnikom iz Bikića iz R. Mađarske, vlč. Gáborom Pata te mjesnim župnikom Antalom Egedijem.

Lemeš je selo koje su osnovale 32 obitelji nižeg plemstva (Mađari i Hrvati-Bunjevci) 1752. godine. Iste godine postavljen je kamen temeljac za crkvu. Prvo krštenje je bilo 9. prosinca iste godine od kada se i vode crkvene knjige, a sve su do danas sačuvane. Vjernici su za svoju zaštitnicu izabrali Malu Gospu, dan rođenja Blažene Djevice Marije. To malo dijete je imalo veliku misiju, roditi Spasitelja cijelome svijetu. Slika na glavnom oltaru je umjetnička kompozicija koja prikazuje rođenje male Marije, slika je vrijedna ali ne postoji zapis tko je autor i kada je donesena u crkvu. Na dan proštenja ne spremaju se kulturno-umjetnički programi već se dočekuju gosti i ide se na svetu misu. Želja nam je sačuvati ovaj dan za duhovnu obnovu, jer u ovom brzom vremenu moramo stati bar za tren i zapitati se što je vrijedno u našem kratkom ovozemaljskom životu.

Lucia Knezi

Slavlje bračnih jubileja u Đurđinu

U đurđinskoj župnoj zajednici, u nedjelju 25. rujna, obilježeni su jubileji bračnih parova koji ove godine slave od 5. do 65. godišnjice braka.

Ovo je sedma godina otkako se u našoj župi održava ovo slavlje. Na poziv župnika vlč. Lazara Novakovića, odazvalo se 15 bračnih parova koji su svoju ljubav i vjernost obećali jedno drugom baš u ovoj crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu. Prisustvovao je lijepi broj župljana, te djece, unučadi, prijatelja i rodbine jubilaraca. Misno slavlje predvodio je župnik Lazar uz asistenciju đakona Ferenc Sotanyija i našeg bogoslova, mladog Roberta Mađarića, koji svoje ferije provodi kod kuće. U prigodnoj propovijedi gospodin Sotanyi obratio se na poseban način jubilarcima. Cestitajući im

obljetnice, istaknuo je vrijednost obiteljskog života po uzoru na svetu nazaretsku obitelj.

V. Dulić

Proštenje sv. Marka Križevčanina na Hrvatskom Majuru

Sadašnji i nekadašnji stanovnici Hrvatskog Majura proslavili su u nedjelju, 2. rujna svog nebeskog zaštitnika – sv. Marka Križevčanina. Misu je predvodio župnik iz Male Bosne, vlč. Dragan Muharem, kojemu pripada pastoralna skrb za ovo mjesto. Uz njega, misu su slavili mons. Andrija Anišić i mons. Marko Forgić.

Na početku mise mons. Anišić je kao domaći sin predstavio novoga župnika i preporučio ga u molitve. Okupljeni u sjeni „Gabrićeva križa“ predslavitelj je u svojoj homiliji rekao: „Ugledajmo se na plemeniti život našeg sveca hrvatskoga roda Marka Križevčanina. Zajedno sa svojom braćom, košičkim mučenicima, dao je svoj život za Krista. Promatrajući njegov životni put iščitat ćemo iz njega nadahnutost evanđeoskim vrednotama. Sv. Marko je doživio nešto slično što i Isus u današnjem evanđelju. Bio je u službi ljubavi prema bližnjima. I zbog te ljubavi je stradao. Slijedio je primjer svoga Učitelja koji je na prvo mjesto stavio potrebe bližnjega, ne zakon. Nije se htio odreći svoje vjere, svoje ljubavi prema Crkvi i zbog toga je okrutno mučen. Današnje vrijeme možda

ne poznaje takve okrutnosti, ali nimalo manje ne zahtijeva žrtvu ljubavi, jer nama kršćanima je to jedini put. Na ovom mjestu, gdje slavimo ovog velikog hrvatskog sveca, nadahnimo se njegovom gorljivom ljubavlju prema Bogu i bližnjima“, rekao je propovjednik. Na kraju mise, župnik se zahvalio nazočnim svećenicima i vjernicima te je s prisutnim svećenicima ugošćen na salašu Zlatka Gabrića. /Zv/

In memoriam

ROZALIJA MAČUŠ rođ. Ostrogonac
(1939. – 2012.)

U Subotici je nakon duge i teško bolesti preminula Rozalija Mačuš, rođena Ostrogonac.

Sprovodne obrede predvodio je župnik mons. Andrija Anišić na subotičkom „Kerskom groblju“ 25. rujna 2012. godine. U svjetlu Božje, riječi iz knjige Tužaljki, on je naglasio kako su bili brojni trenuci u njezinu životu kad je mogla s piscem te knjige ponavljati: *Duši je mojoj oduzet mir i više ne znam što je sreća! Rekoh: Dotrajao je život moj i nada koja mi od Gospodina dolazi.* No, ona je prihvatila drugi dio istoga odlomka knjige Tužaljki: *Dobrota Gospodnja nije nestala, milosrđe njegovo nije presušilo. Dobar je Gospodin onom koji se u nj pouzda, duši koja ga traži. Dobro je u miru čekati spasenje Gospodnje!* I ona je dočekala u miru njegovo spasenje, jer se često krijevala u svojoj bolesti i prikovanosti uz krevet sakramentima ispovijedi i pričesti a

više puta je svjesno primila i sakrament bolesničkog pomazanja. Župnik je istaknuo i požrtvovnost i ljubav njezine kćerke Ane i sina Mije te brata i sestara i njihovih obitelji. Jedna pokojničina sestra je redovnica dominikanka – s. Alfonsa. Njoj, pokojničinoj djeci i svoj rodbini je izraze sućuti uputila i s. Dolores Matic, vrhovna glavarica sestara Dominikanki, u kojem među ostalim stoji: „Izražavamo vam svoju blizinu i suosjećanje. Njezina ljubav, dobrota i velika vjera koju je svojim životom svjedočila, neka nastave živjeti po svima vama koji ste svoje najljepše trenutke s njom dijelili i koji ste je beskrajno voljeli. Patnja i križ koji je strpljivo nosila, uvjereni sam da su je pripremili, očistili i uredili za susret s Gospodinom u kojeg je svim srcem vjerovala i čijem se susretu jednog dana nadala... Duša njezina našla smiraj u krilu našeg nebeskog Oca odakle će vas, vjerujem, i nadalje pratiti svojom molitvom i blagoslovom“.

Pokojnicu oplakuju: kćerka Ana, sin Mijo, unuka Maša te brat i sestre s obiteljima

Sveta misa na šest tjedana za ovu pokojnicu bit će 3. studenog u 8 sati u crkvi sv. Roka u Subotici.

Započela nova školska godina i vjeronauk u Irigu

Nakon proslave spomendana sv. Stjepana, ugarskoga kralja, 20. kolovoza u Šatrincima i mise na mađarskom jeziku koju je predslavio vlč. **Robert Kozma**, 24. kolovoza oprostili smo se od **Mariške Terebeš** (86). Dvadeset i prvu nedjelju kroz godinu, 26. kolovoza, slavimo u posebnom ozračju na filijali Vrdnik s gostima iz Subotice i okolice, koji su boravili u Termal-banji. U ponedjeljak, 27. kolovoza, u Srijemskoj Mitrovici župnik **Blaž Zmaić** kao koordinator školskoga vjeronauka za Srijemsku biskupiju vodio je sastanak vjeroučitelja pred početak nove školske godine, a sastanku je nazočio i srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović**. Navečer istoga dana u Irigu slave s nama dvije sestre, **Ljubica** i **Zorica**, misu za svoje roditelje te obitelj **Aničić**. U srijedu, 29. kolovoza, na svetoj misi bili su nam gosti iz Novih Mikanovaca iz R. Hrvatske, a misa je služena za pokojne **Mariju Madacki** i **Evu Radić**. U četvrtak i petak 30. i 31. kolovoza, župnik kao vje-

roučitelj nakon polaganja popravnih ispita nazoči sjednicama nastavničkog vijeća u osnovnoj i srednjoj školi u Irigu i Vrdniku. Dvadeset i drugu nedjelju kroz godinu 2. rujna slavimo u Irigu i filijalama razmišljajući o Božjemu zakonu i zapovijedima. Zajedno s četiri ministranta, 1. rujna sudjelujemo na susretu ministranata Srijemske biskupije u Novim Banovcima. Župnik je kao vjeroučitelj 3. rujna krenuo u novu školsku godinu 2012./2013. u OŠ Irig s područnom školom u Šatrincima i OŠ Vrdnik koju pohađa 74 učenika, a u srednjoj školi u Irigu školski vjeronauk pohađa 15 učenika. Župnika je 5. rujna pohodio **Boris** sa suprugom **Betkom** iz Kanade, za čijega je oca **Mihajla Klavora** toga dana župnik prikazao svetu misu. Blagdan Male Gospe, 8. rujna, slavili smo na hodočašću u Doroslovu i kod kuće u Irigu, a dvadeset i treću nedjelju, 9. rujna, slavljena je u Vrdniku misa za pokojne iz obitelji **Grac** i **Brečko**. Župnik je 10. rujna sudjelovao u duhovnoj obnovi za svećenike Srijemske biskupije u Petrovaradinu. Na dvadeset i četvrtu nedjelju, 16. rujna, u filijali Dobrodol slavimo misu za pokojne **Pištu** i **Marišku Terebeš**. U nazočnosti mnoštva svijeta te dva pravoslavna svećenika i župnika, pokopana je 18. rujna u Irigu **Ankica Gergelj** (56). /f. f./

Koncert u Mužlji

Uoči dva Marijina blagdana, Male Gospe i Imena Marijina, u župnoj crkvi Imena Marijina u Mužlji održan je prigodni koncert kojemu je prethodila sveta misa koju je predslavio salezijanac **Zoltán Varga**.

Nazočne je na početku svete mise pozdravio predsjednik Mjesne zajednice Mužlja te ravnatelj škole **Szervó Mihály, Zoltán Halai**. Nakon misnoga slavlja uslijedio je koncert kojega su na violini uz klavirsku pratnju izveli **Róbert Kenderesi, Robertó Rác, Tibor Süveg, Csaba** i **Zoltán Kenderesi** te omladinski zbor **Dominik** kojega je na klaviru pratila **Márta Rontó**. Na koncertu su među ostalim bila djela J. S. Bacha, T. Albinonia i dr. Na kraju koncerta svoju zahvalnost marljivim izvođačima te zahvalnim slušateljima iskazao je mužljanski župnik **Stanko Tratnjek**. /Janez Jelen/

Slavlje u Lukinom Selu

U crkvi Rođenja Marijina u Lukinom Selu, koja je prvi puta blagoslovljena 8. rujna 1927. godine, svake se godine na ovaj dan proslavlja proštenje, na kojemu su se osim domaćih sabrali i vjernici iz Mužlje, Belog Blata i Ečke kao i mnogobrojni gosti iz Krásnohorské

Podhradie iz Slovačke, Zalakomára i Berekfürdőa iz Mađarske, Petrova iz Ukrajine te **Csíkszentkirály** u Rumunjskoj i dr. Svečanu svetu misu predslavio je umirovljeni župnik **Lajos Suhajda SVD**, a sumisili su domaći salezijanci **Stojan Kalapiš** i **Stanko Tratnjek**.

U propovijedi, umirovljeni župnik Suhajda naglasio je kako je i danas suvremena i potrebna pobožnost prema Majci Božjoj. *Blagdan njenog rođenja potiče nas na to da se i naša srca ogriju u toj pobožnosti. Nije dovoljno iskazivati svoju pobožnost samo riječima, nego to moraju pratiti i naša djela ljubavi prema Bogu i bližnjemu*, rekao je propovjednik.

Pjevanje na misnom slavlju predvodio je zbor mladih pod vodstvom **Alena Palatinusa**. Članovi crkvenog odbora, razni dobrotvori, društvo žena i ostali vjernici priskočili su u pomoć i za slavu lijepo uredili te ukrasili crkvu. U tome se naročito ističe mladi **Adrián Nikolić**, koji ima naročitog smisla za ikebane, što je pokazao i ovoga puta. Na kraju svete mise **Stojan Kalapiš**, koji je zadužen za Lukino Selo, zahvalio je nazočnima na sudjelovanju. Poslije mise je bio ručak u obitelji predsjednika crkvenog odbora **Balanyi**. /Janez Jelen/

Blagdan sv. Stjepana, kralja u Mužlji

U Mužlji je već tradicionalno proslavljen blagdan sv. Stjepana, ugarskog kralja. Misno slavlje kojemu je nazočio lijepi broj vjernika, predslavio je salezijanac Stojan Kalapiš, koji je blagoslovio i novi kruh.

Poslije svete mise bila je prigodna priredba, koju je pripremio KUD Petőfi Sándor iz Mužlje. Već za vrijeme svete mise dvije su djevojke u narodnim nošnjama u prikaznoj procesiji prinijele kruh, vino i buket cvijeća. U priredbi su se izmjenjivale pjesme (Dániel Muhi) i recitacije (Zoltán Sárkány, Csilla Lábadi), a zanimljiv osvrt na značenje sv. Stjepana u njegovom kao i današnjem vremenu je prikazao glumac Krisztián Kardos. Pjevanje mužljanskog crkvenog zbora je na harmoniju pratio Saša Fogaraši /Janez Jelen/

Misno slavlje u Mužlji

U crkvi Imena Marijina u Mužlji, 9. rujna slavljena je sveta misa koju je predslavio i propovijedao generalni vikar Zrenjaninske biskupije, dekan i novobečejski župnik msgr. József Mellár. Sumisili su protonotar msgr. Jenő Tietze, salezijanci Stanko Tratnjek i Zoltán Varga, umirovljeni župnik Lajos Suhajda i kapelan János Halmai, dok je asistirao đakon Zoltán Sándor.

U svojoj propovijedi, mons. Mellár istaknuo je Marijin lik koji je uzor ne samo anđelima i svecima, nego i nama običnim ljudima. Crkva Imena Marijina je odjekivala veselim zvucima mladog vokalno-instrumentalnog zbora „Dominik“. Pobožni vjernici su ispunili crkvu, a među njima i skauti. Završetak svečanosti bio je agape u blagovaonici internata Emaus. /Janez Jelen/

Radio Marija uskoro će se čuti i u Nišu

Blagdan Uzvišenja svetog Križa svečano je proslavljen u Nišu 14. rujna, a misno slavlje predslavio je propovijedao mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup i metropolit beogradski.

Znakovito je da je proštenje mjesne župne crkve baš ovaj blagdan koji se vezuje uz caricu Jelenu, majku Konstantina Velikog, koja je rodnom iz ovog grada. Svetu misu izravno je prenosila i Radio Marija. Pripremajući se za skori početak emitiranja programa u okruženju Niša, predstavnici Radio Marije Srbije imali su sastanak sa mjesnim župnikom fra Nikom Josićem koji je izrazio spremnost za suradnju i radost što će se program Radio Marije uskoro čuti u Nišu.

Csaba Kovács

Svetkovina Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu

Crkveni god, blagdan Uzvišenja svetog Križa proslavljen je 14. rujna u župi Petrovaradin 2. Misno slavlje zajedno s mjesnim župnikom vlč. Stjepanom Barišićem predvodio je župnik u Golubincima vlč. Vjekoslav Lulić u koncelecijaciji sa svećenicima Srijemske i Subotičke biskupije.

Prigodnu homiliju održao je vlč. Lulić, koji je naglasio kako je svaki Isusov učenik pozvan na putu križa slijediti svoga Učitelja. *Preko križa se vrši božanska izmjena između Boga i ljudi. Ona se iznova uvijek obnavlja euharistijskim spomen činom Isusove muke i proslave. Križ treba da ima časno mjesto u našem životu! Ne dao Bog da bi se ikada zastidjeli toga znaka našega spasenja,* zaključio je vlč. Lulić. Nakon blagoslova i završne pjesme ispred oltara svećenici i vjernici su pristupali ljubljenu moći Kristova križa.

Tomislav Mađarević

Papain posjet Libanonu

Papa Benedikt XVI. boravio je od 14. do 16. rujna na svom 24. Međunarodnom apostolskom putovanju u Libanon povodom potpisivanja i objavljivanja posinodske apostolske pobudnice Posebne biskupske sinode za Bliski istok.

Prvo odredište Papinog trodnevnog putovanja bio je Harissa gdje je Papa posjetio baziliku Sv. Pavla i potpisao posinodsku apostolsku pobudnicu.

Drugog dana pohoda Benedikt XVI. je u Baabdi u Predsjedničkoj palači privatno susreo s libanonskim predsjednikom, Predsjednikom parlamenta te Predsjednikom libanonske Vlade. Slijedio je potom susret s vođama muslimanskih vjerskih zajednica. Posljednje odredište drugog dana Papina putovanja bio je Bkerké. Na Trgu u neposrednoj blizini Maronitskog patrijarhata Papa se susreo s mladima.

Trećeg dana svoga pohoda Libanonu Sveti Otac je posjetio glavni grad Bejrut. Tamo je upriličena središnja misa tijekom koje je izvršena primopredaja posinodske apostolske pobudnice za Bliski istok. Posljednje odredište Papinog trodnevnog pohoda Libanonu bio je Charfet gdje održan Ekumenski susret.

Srdačna dobrodošlica ali i zabrinutost zbog stanja na Bliskome istoku, dočekali su papu Benedikta XVI. na njegovu dolasku u zračnu luku u Bejrutu. Libanonski predsjednik Michel Sleiman pozdravio je Papu na arapskome ističući da Benedikt XVI. donosi mir od Boga u kojega vjeruju svi narodi toga područja. Također je podsjetio na libanonski model suživota o kojemu je često govorio papa Ivan Pavao II. koji je prije 15 godina posjetio Libanon noseći također poruku mira. Zahvaljujući na pozdravu, Papa je posvjedočio dobre odnose Svete Stolice i države Libanon, te istaknuo da nije došao samo kao državnik, nego i kao poglavar Crkve koja uključuje i brojne istočne Crkve. Podsjećajući na sv. Marona, po kojemu su kršćani maroniti dobili ime, Sv. Otac je rekao da kip toga sveca krasi baziliku Sv. Petra i tako trajno podsjeća na Libanon i na najveću kršćansku zajednicu u toj zemlji. Podsjetivši na tužne i bolne događaje u prošlosti Libanona, Papa je istaknuo da uspješnost kako Libanonci žive zajedno pokazuje Bliskome istoku i cijelome svijetu da između katolika i ostalih kršćana i pripadnika različitih vjeroispovijesti može postojati suradnja i poštovanje. /IKA/

Papa se prvi prijavio za Svjetski susret mladih

Papa Benedikt XVI. prvi je hodočasnik koji se prijavio za Svjetski dan mladih 2013. u Rio de Janeiru.

Službena je prijava počela 28. kolovoza, a prema riječima organizatora, nakon Pape se za susret, koji traje od 23. do 28. srpnja 2013., prijavilo u 24 sata još 220 skupina mladih. „Pođite i učinite mojim učenicima sve narode“ geslo je idućega Svjetskoga dana mladih koji će biti u znaku misijskog djelovanja, a prijave i informacije su na službenim stranicama www.rio2013.com. /IKA/

Umro kardinal Carlo Maria Martini

Umirovljeni milanski nadbiskup kardinal Carlo Maria Martini (85) umro je 31. kolovoza nakon što je dugo bolovao od Parkinsonove bolesti.

Isusovac i ugledni bibličar vodio je Milansku nadbiskupiju od 1979. do 2002. godine. Nakon umirovljenja kardinal Martini živio je u Jeruzalemu i Italiji u koju se zbog bolesti trajno vratio godine 2008.

Posebno je bio poznat po svojim jasnim stajalištima u različitim raspravama koje su se vodile oko crkvenoga nauka i praktičnoga crkvenog djelovanja. Kardinal je prije nekoliko mjeseci napisao tekst za dnevnik *Corriere della Sera* u kojemu je svoju bolest nazvao „jasnim znakom“ da se povuče od svjetovnih poslova i pripravi se za vječnost. Nakon što se kardinalovo stanje pogoršalo, njegov nasljednik milanski nadbiskup kardinal Angelo Scola pozvao je 30. kolovoza vjernike da mole za svoga umirovljenoga nadbiskupa. Prema procjenama Milanske nadbiskupije više od 200 tisuća ljudi odalo je počast pokojnom milanskom kardinalu. Smrću kardinala Martinija Kardinalski zbor ima 206 članova od kojih je njih 118 mlađih od 80 godina. /IKA/

Papa imenovao kardinala Bozanića sinodskim ocem

Papa Benedikt XVI. je imenovao sinodske oce za Trinaestu opću redovnu biskupsku sinodu na kojoj će biskupi od 7. do 28. listopada u Vatikanu raspravljati o temi „Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere“. Papa je imenovao sinod-

skim ocima i zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića i vrhbosanskoga nadbiskupa kardinala Vinka Puljića. /IKA/

Njemačka: Novi propisi o napuštanju Crkve

Sveta Stolica zajedno s njemačkim biskupima na novi je način regulirala posljedice napuštanja Crkve. Onome tko je napustio Crkvu, kao i do sada, ne odobrava se pristup ispovijedi i euharistiji.

Također ne može biti krsni kum ili preuzeti crkvenu službu. Međutim, automatska ekskomunikacija više neće odmah uslijediti.

Do sada je vrijedilo da se izjavom pred državnim službenikom o napuštanju Crkve automatski dobiva crkvena kazna izopćenja. Od sada će budući izlasci iz Crkve, uz gubitak vjernih prava slično kao kod ekskomunikaciji, ipak imati drukčije teološko značenje.

Sveta Stolica odredila je Crkvi u Njemačkoj da svakome koji napušta Crkvu ponudi razgovor u vidu ponovnog ulaska u Crkvu. Kod poziva na razgovor nude se tri mogućnosti. Ako osoba ustraje u svojoj odluci – ostaje bez crkvenih prava. Ako osoba izrazi želju vratiti se u Crkvu, dolazi do pomirenja, a puna prava joj se obnavljaju. Međutim, ako osoba izjavi da ne vjeruje u Boga ili da odbacuje vjeru Crkve u bitnim vidovima, nadležni biskup može pokrenuti postupak za formalno izopćenje. Nova uredba izričito naglašava da osoba koja je istupila iz Crkve ne može primati sakramente i ne smije vršiti crkvene službe i funkcije. Ako onaj tko je napustio Crkvu ima neku crkvenu službu, na njega se primjenjuju odredbe kanonskog prava o crkvenim službenicima. Kada je u pitanju crkveni pokop onih koji su izašli iz Crkve, neizravnom formulacijom navodi se da se takav sprovod „može“ odbiti. /IKA/

Kardinal poziva roditelje pred razvodom da djecu ne uvlače u svoje sukobe

Bečki kardinal Christoph Schönborn snažno je apelirao na roditelje da svoje međusobne konflikte i rastave ne „tovare na dječja leđa“.

„Ne pretvarajte djecu u taoce svojih ‘ratova ruža’! Ona imaju pravo ostati izvan vaših bračnih problema. Što biste mogli učiniti, ako više ne možete zajedno? Ako već ne možete zajedno biti roditelji svojoj djeci, tada im bar dopustite da vole i svog oca i svoju majku.“ Kao i uvijek kada sud odlučuje, „netko mora trpjeti“. Potresno je u ovakvim slučajevima to što „dijete postaje loptica u sukobu svojih roditelja“, ističe kardinal.

U Austriji svake godine više od 15.000 djece postane siročad zbog razvoda braka, ustvrdio je bečki nadbiskup. Iako veliki broj razvoda u Austriji završi pravno regularno, rastavljanje roditelja za djecu je uglavnom traumatično i njegove rane često ostaju cijelog života. Djeca su suočena s pitanjem kojeg od roditelja više vole. Kardinal Schönborn sve poziva: „Dijete pripada oboma. Ono treba majku kao i oca.“ /ika-kap/mp/

Kardinal Meisner kritizirao rastući trend slanja beba u jaslice

Kölnski nadbiskup kardinal Joachim Meisner oštro je kritizirao rastući trend slanja beba u jaslice, pozivajući majke da odgajaju svoju djecu.

„Smatram da je strašno to što se svim argumentima pokušava djecu već u njihovim prvim godinama života uzeti iz majčine blizine i smjestiti ih u jaslice i vrtiće“, rekao je nadbiskup. Također je komentirao vruću političku „raspravu o skrbi“ u Njemačkoj.

Beba koju majka prerano napusti ili je odvoje od nje mogla bi pretrpjeti duševne štete, upozorio je kardinal. Istaknuo je kako su partijski psiholozi bivšeg DDR-a uzroke glavnih problema s mladima pripisivali državnim vrtićima u kojima su djeca trajno boravila. „Moglo bi se dogoditi da naše društvo nauči istu nesreću na naš narod i na njegovu budućnost“, upozorio je kardinal Meisner.

O pitanju „cjelodnevnih vrtića ili odgoja kod kuće“ trenutačno se vodi politička rasprava u Njemačkoj. Savezna vlada predviđala je od idućeg kolovoza isplatu novčane potpore roditeljima koji svoju djecu mlađu od tri godine neće slati u državne jaslice. /IKA/

Lažna dojava o postavljenoj bombi u zagrebačkoj katedrali

„Zbog jučerašnjeg sr... vašeg kardinala (propovijed u Mariji Bistrici op. ur.) postavili smo bombu u zagrebačku katedralu! Letjet ćete u zrak, bando klerofašistička!“, sadržaj je e-maila koji je 10. rujna poslan na adresu urednika Glasa koncila, Ivana Miklenića, a koju je Miklenić odmah prijavio policiji.

Policajci iz protueksplozijskoga odjela su odmah došli na mjesto događaja s psom za detekciju eksploziva, no pretragom katedrale te okolnih prostora nadbiskupije nije ništa pronađeno, pa su zaključili kako je riječ o lažnoj dojavi. /Jutarnji list/

Iz Tiska

„O odnosu teologije i fizike“

Knjiga talijanskoga teologa Simona Morandija u izdanju Kršćanske sadašnjosti.

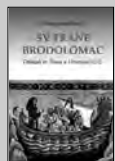
Predstavljen komplet knjiga Jasona i Crystaline Evert

Knjige „Istinska ljubav“, „Istinska muževnost“

i „Istinska ženstvenost“ u izdanju *Verbuma*.

„Sveti Frane Brodolomac“

Knjiga fra Nikole Mate Rošića o dolasku sv. Franje Asiškoga u hrvatske krajeve u izdanju Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca.

„Marija – Majka Isusova i naša“

Knjiga fra Petra Lubine o crkvenom učenju o Mariji i njezinu pučkom štovanju.

Oblačenje novaka i prvi redovnički zavjeti na Trsatu

Među novcima Filip Čeliković

U subotu, 25. kolovoza 2012. u svetištu Majke Božje Trsatske na blagdan svetog Ljudevita, zaštitnika braće i sestara OFS-a, nakon provedene godine postulature u samostanu u Samoboru, jedanaestorica mladića koji žele ostvariti svoj duhovni poziv kao članovi Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, obukli su franjevački habit. Godinu novicijata započeli su: **Ivan Crnković** iz Karlovca, **Danijel Pregelj** iz Rijeke, **Ivan Brodarić** iz Zagreba, **Filip Čeliković** iz Subotice, **Marko Vela** iz Osijeka, **Franjo Šega** iz Požege, **Ivan Vladić** iz Karlovca, **Josip Ivkić** iz Slavonskog Šamca, **Mario Zrakić** iz Đakova, **Jurica Šegović** iz Nedelišća i **Anto Mandić** iz Domagovića.

Radost zbog novih duhovnih zvanja uz mnogopoštovanog oca Provincijalnog ministra podijelila su braća trsatskog samostana i braća odgojitelji koji su kroz proteklo vrijeme pratili njihov duhovni rast.

U svom nagovoru Provincijalni ministar istaknuo je da su novi članovi razlog istinske radosti u Provinciji a novake je na temelju evanđeoskog teksta podsjetio kako je Bog onaj koji izabire a njihov poziv dar i milost od Boga nad kojim treba bdjeti. Pozvao ih je da ove godine bolje upoznaju svetog Franju i franjevačku duhovnost, svoju Provinciju i ono što su braća činila za Crkvu te da im ova novicijatska godina bude ispunjena traženjem Božje volje po primjeru našega oca Franje koji je u središte Pravila stavio Evanđelje: „Pravilo i život manje braće jest ovo: obdržavati sveto Evanđelje Gospodina

našega Isusa Krista živeći u poslušnosti, siromaštvu i čistoći!“ Novcima je zaželio mir i ustrajnost te da uspješno završe godinu novicijata, koja je ujedno i godina kušnje.

Obukavši franjevačko odijelo uz pomoć starije braće, novaci se započeli novicijatsku godinu uz magistra **fra Zorana** i **fra Krunoslava** i samostanske zajednice na Trsatu koji će ih kroz ovu godinu pratiti i pomagati im da prve redovničke korake prožive odgovorno!

Mladoj braći čestitamo i želimo im ustrajnost pod zaštitom Majke Milosti – Gospe Trsatske i zagovoru svih svetih franjevacu.

Zavjetovanje braće novaka

Istoga dana na svetoj misi u 16 sati svoje prve redovničke zavjete nakon završenog novicijata položili su: **fra Ivica Pečnik** iz župe sv. Antuna Padovanskog u Koprivnici, **fra Vedran Kos** iz župe Našašća sv. Križa u Orahovici, **fra Stjepan Hrkač** iz župe sv. Dominika Savia u Slavonskom Brodu, **fra Andro Tomislav Gluščić** iz župe sv. Katarine u Gaju i **fra Stipan Saraf** iz Hrvatske katoličke misije u Beču.

Novaci su proveli godinu dana u franjevačkom samostanu i svetištu Majke Božje Trsatske gdje su se pomoć magistra fra Zorana Bibića i fra Krunoslava Kolarića te ostale braće u samostanu upoznali život i karizmu svetoga Franje i svete Klare, proučili su franjevačke spise te povijest Franjevačkog reda i provincije svetih Ćirila i Metoda da bi se što bolje pripremili za franjevački način života.

Misno slavlje predvodio je provincijalni ministar **fra Željko Železnjak** koji je i primio prve zavjete ove braće. U koncelebraciji s franjevačkom braćom bili su i župnici župa iz kojih potječu braća zavjetovanici: **vlč. Danijel Engelman** iz Gaja, **vlč. Željko Strnak** iz Orahovice, **vlč. Nedeljko Pišković** iz Osekova i **vlč. Jozo Zorić** iz Lipika.

/Prema: http://www.trsat-svetiste.com/VIJESTI/oblačenje_zavjeti_2012.html/

30. 09. 2012.

26. nedjelja kroz godinu

Br 11,25-29; Ps 19,8. 10. 12-13. 14;
 Jak 5,1-6;
 Mk 9,38-43. 45. 47-48

Isusov put prema Jeruzalemu ispunjen je slijedom preporuka i nauka, poput kakvog katehetskog priručnika, koji učenicima služi za stalnu potporu u njihovoj krhkoj i tek začetoj vjeri. Jedan od njih mu postavlja problem: *vidjesmo jednoga kako u tvoje ime izgoni... a ne ide s nama*. Način kako je problem postavljen jasno govori o čvrstom okviru u kojeg, kako učenici tada tako često i mi danas, želimo zatvoriti djelovanje Duha Božjega, a on puše gdje i kako hoće. Mi kršćani nismo gospodari spasenja. Krist nam ga je darovao. Različite su službe i karizme u Crkvi, no jedina zadaća svih nas kršćana jest posvjedočiti, riječima i djelima, tako da se među nama može susresti osoba Isusa Krista. Svijest o besplatnosti Kristova dara obvezuje nas da vrednujemo sve što naviješta i ukazuje na njegovu spasenjsku prisutnost, jer Krist može poslati Duha Svetoga da prosvijetli bilo koje ljudsko srce. Naša najdublja želja trebala bi biti ona Mojsijeva, kad je uskliknuo: *Oh, kad bi sav narod Jahvin postao prorok! Kad bi Jahve na njih izlio svoga duha*.

7. 10. 2012.

27. nedjelja kroz godinu

Post 2,18-24; Ps 128,1-2. 3. 4-5. 6; Heb 2,9-11;
 Mk 10,2-16

U kontekstu objave Sina čovječjega i poslije drugog navješćaja Kristove muke, evanđelist Marko izlaže nauk o nerazrješivosti ženidbe i o potrebnom načinu života radi ulaska u Kraljevstvo Božje. Isus mesijanskim autoritetom izlaže narodu nauk o nerazrješivosti ženidbe poput općeg načela. Evanđelist Marko ne ulazi u rabinsku diskusiju o zakonskoj utemeljenosti razvoda. On vjerno donosi Isusove riječi i ne obraća pozornost na iznimku u slučaju preljuba kako to navodi evanđelist Matej (Mt 19,9). Marko se obraća poganskoj zajednici te, izlazeći izvan židovskog svijeta, radije citira knjigu Postanka (Post 1,27 i 2,24): u nerazrješivom zajedništvu ženidbe njemu je važnije uputiti na Božju sliku i priliku koje je Stvoritelj utisnuo u muškarca i ženu. Isus ustvari ovdje pojašnjava Stvoriteljevu volju. Isusov odnos prema djeci ukazuje na povjerenje kojim smo pozvani Boga prihvatiti za Oca (Abba). Očinska ruka Božja pruža zaštitu i sigurnost. Neki crkveni oci upravo su u ovakvom Isusovom odnosu prema djeci vidjeli aluziju na krštenje djece. Kada smo djeca Očeva, tada u povjerenju prihvaćamo i njegov spasenjski naum.

14. 10. 2012.

28. nedjelja kroz godinu

Mudr 7,7-11; Ps 90,12-13. 14-15. 16-17; Heb 4,12-13;
 Mk 10,17-30

Izgledalo je da bogati mladić ima sve. Bio je bogat, a k tomu je još i opsluživao Božje zapovijedi. Obratio se Isusu jer je htio imati i vječni život. Možda ga je želio poput dugoročnog životnog osiguranja, koje se stječe samo uz veliko bogatstvo. Isus je već navijestio da je za spasenje vlastitog života potrebno biti spreman izgubiti ga, tj. da je za nasljedovanje Njega potrebno zanijekati samoga sebe i nositi vlastiti križ (usp. Mk 8,34-35). Mladić je bio iskren. Zavrijedio je Isusov pogled pun ljubavi: *jedno ti nedostaje, to je odlučujuće za tebe. Ođreci se posjeda, uložiti sve u nebesko blago, tvoje srce će biti slobodno i moći ćeš me slijediti*. Ali ni Isusov pogled ni njegove riječi nisu postigli željeni učinak kod mladića. Rastužen se vratio svome blagu. Svakako, više se držao sigurnosti koju mu je pružalo bogatstvo od onoga što mu je Isus ponudio. Nije mogao niti želio razumjeti da mu se nudi dobro koje je neusporedivo veće i trajnije od onoga što je imao: Kristova ljubav koja daruje Božju puninu (Ef 3,18-19). Apostol Pavao je to jako dobro razumio kad je napisao: *Sve otpadom smatram: da Krista steknem... da upoznam njega i snagu uskrsnuća njegova...* (Fil 3,8-10).

21. 10. 2012.

29. nedjelja kroz godinu

Iz 53,10-11; Ps 33,4-5. 18-19. 20.22; Heb 4,14-16;
 Mk 10,35-45

Isus živo reagira pred opasnošću koja opet prijete njegovoj zajednici zbog neuredne želje za prvim mjestima, za vlašću. Njegova lekcija je jako stroga, i istodobno vrlo svečana. U zamjenu za težnju za vlašću i prvim mjestima Isus nudi novi socijalni poredak: zajednica bez vlasti, čije jedino pravilo jest služenje, sve do darivanja vlastitog života za braću, ispijajući kalež do posljednje kapi. To važi za sve članove zajednice, jer svi su braća. Slici gospodara koji naređuje suprotstavlja se ona o gospodaru koji služi. Zato će pretpostavljeni imati jednu jedinu zadaću: služiti. Uzor tomu je Mesija, koji je postao Sinom čovječjim, sužanj svih sužnjeva, za čiju otkupninu predaje sebe sama. On primjenjuje novu metodu za ozdravljenje društva: Isus se učinio sužnjem, te je i nas pozvao da ga u tome nasljedujemo, kako bi se cijeli svijet oslobađao od sužanjstva grijehu. On je upravo formulirao projekt svoje zajednice, svoj ustav, uz koji su svi sudionici pozvani prionuti: svatko neka bude sluga sviju.

23. rujna

Blaženi Anton Martin Slomšek

(* 26. studenog 1800. + 24. rujna 1862.)

- Prvo od osmero djece ● nesuđeni ratar ● poznavao Prešerna ● odgojitelj budućih svećenika ●
- gorio je za evanđelje i službu čovjeku ● svećenik za djecu i mlade ● pjesnik i pisac u službi naviještanja ●
- sve za spas duša ● odgojitelj budućih svećenika ● uvjerljivi propovjednik ●
- ekumenski djelatnik – rodoljub ● pučki misionar ●

Umrli mu roditelji

Anton Martin Slomšek se rodio 26. studenog 1800. godine u slovenskom mjestu Ponikva kao prvo dijete u roditelja. Njegov otac Marko se nadao da će ga Anton naslijediti u obiteljskom gospodarstvu, a mati Marija je željela da Anton postane svećenik. Na to je uz podršku župnog vikara Prašnikara pristao i otac. Župni vikar je u seoskoj nedjeljnoj školi bio prvi učitelj maloga Antona, koji se poslije školovao u Celju i u Ljubljani, gdje se upoznao s pjesnikom Prešernom. Anton se školovao i u hrvatskom Senju. U celovečku bogosloviju je stupio 1821. godine. U kući Slomšekovih je bilo teško. Mati je umrla kad je rađala osmo dijete. Godinu kasnije umro je i otac.

Svećenički put

Na Malu Gospu 1824. godine Slomšek je u Celovcu (Klagenfurt) zaređen za svećenika, pa je bio župni vikar u mjestima Bizeljsko i Nova Cerkev. Devet godina je bio duhovnik u celovečkoj bogosloviji. Od 1838. godine je bio župnik i dekan u Vuzenici na Dravi. Godine 1844. je postao kanonik i biskupijski školski nadzornik, a 1846. je kroz četiri mjeseca obavljao dužnost celjskog gradskog župnika i opata. Te je godine u Salzburgu posvećen za lavantinskog biskupa.

Preporoditelj, odgojitelj i pisac

Slomšek je pisao školske udžbenike na slovenskom jeziku. Udžbenik za nedjeljnu školu je doživio brojna izdanja, a preveden na češki i ruski jezik, osvojio je cijelu Rusiju. Kao školski nadzornik igrao je važnu ulogu za školstvo Austro-Ugarske. Objavljivao je općeprihvaćene stručne rasprave za slovenske i njemačke škole. Pisao je katekiz-

me i pjesmarice, a obnašao je i najodgovornije crkvene službe. Bio je plodan pisac i pjesnik za mlade i za odrasle. Promicao je i njegovao slovenski identitet. U tu je svrhu 1846. godine pokrenuo godišnjak *Drobtince*, a 1853. godine je osnovao knjižarsko društvo St.-Hermagoras. Pokretao je i često sam vodio pučke misije diljem biskupije, da i tako razbudi vjerničku svijest i bolje poveže župe. Ustanovio je 1851. godine Bratovštinu svetog Ćirila i Metoda da promiče jedinstvo kršćana. Bratovštinu je odobrio papa Pijo IX., a djeluje i danas u mnogim europskim zemljama. Godine 1852. je u svoju biskupiju doveo lazarište, koji su se pokazali kao vrsni pučki misionari.

Skrb za biskupiju

Svojom je biskupijom upravljao iz mjesta Sankt Andrä sve do 1859. godine, kad je sjedište Lavantinske biskupije premjestio u Maribor. Novo sjedište biskupije i bogoslovsko sjemenište je velik doprinos očuvanju slovenske narodne svijesti. Uz bogosloviju su u Mariboru počele nicati i druge škole

na slovenskom jeziku. Sve je štajerske Slovence objedinio u vlastitoj biskupiji. Slomšek je u prvom redu pastoralni djelatnik, koji je rado obilazio župe, propovijedao i ispovijedao. Napisao je i izdao oko 300 propovijedi. Uvijek je zagovarao slovenski jezik, ali nikada protiv drugih kultura i jezika. Napisao je više pastirskih pisama, a posebno mu je stalo do duhovnog i stručnog obrazovanja svećenika. Često im je i sam vodio duhovne vježbe.

Vjera i materinski jezik

Biskup Slomšek je umro na glasu svetosti 24. rujna 1862. godine u Mariboru. Prigodom njegove beatifikacije 19. rujna 1999. godine, papa Ivan Pavao II. je naglasio da je Slomšekovo pastoralno i spisateljsko djelovanje veliki doprinos svetosti, kulturi i domoljublju. Posebno se „starao za odgoj svećenika i vjernika“. Pokazao je „široku otvorenost za ekumenizam, kao jedan od prvih promicatelja jedinstva kršćana u srednjoj Europi“. Slomšek je „uzor pravoga domoljublja“. Rekao je: „Sveta vjera bila vam svjetlo, a materinski jezik ključ spasenjske narodne prosvjete!“ Prvi je službeno proglašeni blaženik slovenskog naroda.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Vaša lica, Isuse i Marijo, raj mi otvaraju...

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Gerardov zapis naveden u naslovu, prema kojem mu „Lica, Isusa i Marije, raj otvaraju...“¹, vrijedan je posebne pažnje jer nam pomaže da sadržaj prikaza u prethodnom broju *Zvonika* još bolje otkrijemo. Da otkrijemo sve bogatstvo štovanja Bogorodice, koje je uvijek, prema o. Gerardu, povezano s njezinim sinom Isusom Kristom i od toga nešto unesemo i u vlastiti kršćanski život. Već nam je poznato da sluga Božji neprestano „razgovara“ Isusom i Majkom, na njih „gleda“, „druži se“ i „gri“ se s njima. Dodajmo tim navodima sadržaj iz naslova ovog prikaza: „Vaša lica, Isuse i Marijo, raj mi otvaraju“ te sve čitajmo u svjetlu vlastoručnog navoda oca Gerarda: „Danas sam kod sv. Mise, na oltaru sv. Josipa, dobio milost: udisajte i izdisajte u meni ljubav svakim disanjem ‘neka gori, neka miriši sav svijet od vaše ljubavi, Isuse i Marijo... Moja mistika: ono što je vama milo“². Kad ovaj navod, nadahnut učenjem sv. Ivana od Križa, povežemo u logični slijed s vlastoručnim i autobiografskim tekstom o. Gerarda iz naslova ovog prikaza: „Vaša lica, Isuse i Marijo, raj mi otvaraju“, otkrivamo kako je njegov „razgovor s Isusom i Majkom“, koji završava u „otvaranju raja“, dar, iskustvo: „udisanja i izdisanja ljubavi“ koji plode život cijele Crkve: „Mirisom kreposti služe Crkvi“³. Ovi navodi, uz mnoge druge istoznačne, koje bismo mogli nadodati, očituju da za o. Gerarda, štovanje Majke Božje, koje je povezano s Isusom, a očituje se u „razgovoru“, „gledanju“ Isusa i Marije“, završava u nadnaravnom iskustvu čije je ime motrenje, ili kontemplacija, „gledanje“ na Isusa i Majku. Ono „Otvora raj njegovoj duši“, to jest duhovnom iskustvu, koje ne obogaćuje samo duhovni život onoga kome je taj dar udijeljen nego pridonosi dobrobiti Crkve, Kristovom otajstvenom Tijelu. Također, „mirisom kreposti“ služi Crkvi. Takve navlastitosti Gerardovog štovanja „razgovora

s Isusom i Majkom“ vodi saznanju da, po njegovu mišljenju, ovo iskustvo ne pridonosi samo dubini štovanja Majke Božje pojedine duše, nego obogaćuje Crkvu, kad poprimi, osobito motrilački, kontemplativni stupanj. Tada, u najučinkovitijem obliku „koristi“ duhovnom dobru cijele Crkve, „Mističnom Kristovom Tijelu“. Ovu svoju tvrdnju, koju smo već više puta spomenuli, sluga Božji preuzima od Ivana od Križa, te sad jednim, sad opet drugim riječima, ponavlja i posvješćuje, primjerice: „Kad po vašoj želji, Isuse i Marijo, živim, činim i trpim, za svakoga korisno živim“⁴. Po svemu tome, Gerard štovanje Majke Božje, „razgovorom s Isusom i Majkom“ poistovjećuje sa življenjem u posvetnoj milosti, dinamizmom vjere, ufanja i ljubavi, te naglašava da takvo štovanje Majke Božje vodi Marijinog štovatelja da živi za dobro Crkve, te time čuva dušu od pseudo-iskustava jer mu je nakana živjeti za Crkvu što čišćom ljubavlju! Tko shvaća štovanje Isusa i Majke ovakvim oblikom „razgovora“, „gledanja na Isusa i Majku“, koji „otvara raj“ duši, tvrdi Gerard, „ne ide sam u nebo nego otvara put u nebo mnogim dušama“. Takvo štovanje, koje povezuje Isusa i Majku, protkano molitvom, „gledanjem“, posjeduje kontemplativni naboj ljubavi, kojom Gerard nastoji živjeti svoje štovanje Isusa i Majke, te sve prikazati za Crkvu je nešto navlastito u njegovom životu. Ovo nam sam Gerard očituje u svom zapisu, za vrijeme II. svjetskog rata, što sam već spominjao: „Želim patiti za Hitlera i Staljina samo da se skrate svi tragični događaji što oni uzrokuju u svijetu, u Crkvi, kroz svoje ideologije“. Ove kvalitete Gerardova štovanja Majke Božje, koje je uvijek povezano s Isusom, te s cjelokupnim duhovnim životom, življenjem za Crkvu, uočio je posebno jedan vrlo kvalificirani svjedok o životu o. Gerarda, a to je o. Radoslav Kujundžić, subotički franje-

vački gvardijan, dok je o. Gerard boravio u njegovoj zajednici, krijući se od komunističkih vlasti koje su ga tražile. Potonji, u svome dopisu poglavaru karmelićana u Somboru, dok obavješćuje poglavara o slabom zdravlju oca Gerarda, dodaje kako je bolest po svoj prilici uzrokovana Gerardovim pokorničkim životom, zbog posta i odricanja sluga Božjega, kojima nastoji činiti zadovoljštinu za zla što uzrokuju nacizam i fašizam, u to vrijeme, kroz ratna događanja i progone.

Iz ovih sažetih i kratkih podataka možemo zaključiti kako Gerard živi svoj posvećeni život koji je sav protkan „Razgovorom s Isusom i Majkom“, za Crkvu, Kristovo otajstveno tijelo! Njegov primjer može koristiti u našem štovanju Isusa i Majke. Poznato nam je kako ukazanja Majke Božje, kao što su ukazanja u Fatimi, potiču na molitvu i na pokoru za obraćenje svijeta. Stoga možemo naučiti od sluga Božjega da se i naše suvremeno štovanje Majke Božje ne smije ograničavati samo na molitvu za naše posebne potrebe, duhovne i materijalne, nego da u našim hodočašćima u Gospina svetišta ne propustimo svojoj osobnoj molitvi, za vlastite duhovne potrebe, ili potrebe svoje obitelji, dodati nakanu, pa i koje pokorničko djelo, naše osobno trpljenje, kao što su bolesti, da se kraljevstvo Božje ostvaruje u nama, u našim milima, i u cijeloj Crkvi kako bi kršćani našega vremena, kroz svoje štovanje „Isusa i Majke“ „mirisali svijetu“, to jest bili svjedoci, kvasac, za obraćenje svijeta. To je važno naše kršćansko razmišljanje u vrijeme kada vlada kriza kršćanskog života i kada se Crkva zbog takvog stanja sprema, pod vodstvom Svetoga Oca, na nove poduhvate za evangelizaciju svijeta!

¹ 004883.

² Razgovor s Isusom i Majkom, 004082.

³ Put k Isusu, 00833.

⁴ Biser mišljenja, 004317.

U životu je samo jedno važno: imati središte iz kojega sve drugo izvire!

Razgovarao: mr. Andrija Anišić

Prof. Tomislav Ivančić rođen je u Davoru 1938. godine. Nakon filozofskog i teološkog studija u Zagrebu i Rimu zaređen je 1966. godine za svećenika Zagrebačke nadbiskupije. Postigavši magisterij iz filozofije i doktorat iz teologije na papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, vraća se 1971. godine u Zagreb gdje postaje profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. /.../ Prof. Ivančić razvio je metodu hagioterapije i osnovao 1990. godine u Zagrebu Centar za duhovnu pomoć čiji je predstojnik. U posljednja dva desetljeća školuje u Hrvatskoj i u inozemstvu djelatnike za vođenje seminara za evangelizaciju i za rad u centrima za duhovnu pomoć, koji rade na hagioterapijskim načelima. Od 1998. do 2001. godine bio je dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U rujnu 2001. izabran je za rektora Sveučilišta u Zagrebu. /.../ Godine 2010. imenovan je papinskim kapelanom s titulom monsinjor.

Zv.: Molimo Vas za početak recite nam nešto o Vašim počecima.

□ Prof. Ivančić: Nakon završetka studija u Rimu 1971. godine i početka mog profesorskog rada na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, zamolile su me sestre milosrdnice, u čijem sam samostanu u Frankopanskoj u Zagrebu stanovao, da u njihovom samostanu držim srednjoškolski i studentski vjeronauk. Prvu smo godinu na vjeronaučnim susretima samo diskutirali i osjetili frustriranost i beskorisnost takvog vjeronauka. Druge godine smo čitali zajednički Sveto pismo i počeli spontano moliti, da bismo sljedeće godine osobito inzistirali na pitanju i praksi obraćenja. Napokon smo 1975. godine u ljeto otišli nas dvadesetak u Davor i tri tjedna tamo tako reći danočno razgovarali o vjeri i nama, o smislu života, o Isusu Kristu, čitali Božju riječ i molili te slavili euharistiju. Nakon tri tjedna doživjeli smo duboko iskustvo vjere, milosti i Duha Svetoga. Vrativši se u Zagreb naše je iskustvo prelazilo na sve sudionike vjeronaučnih susreta te smo postali uvjereni i uvjerljivi kršćani. Počeli smo izdavati list „Koraci“ gdje smo izvještavali o našim iskustvima tako da je broj sudionika vjeronauka rastao, što se osobito odražavalo u svetim misama koje su bile čudesno kreativne. Godine 1979. zamolio me tadašnji nadbiskup kardinal F. Kuharić da počnem držati evangelizacijske seminare. On je organizirao prvi, a onda se

to proširilo tako da sam proputovao cijelu Europu te prekoceanske zemlje gdje sam bio pozivan držati takve skupove. Uz svoje znanstvene knjige morao sam pisati i priručnike za sudionike takvih seminara kao i za buduće voditelje koji su se brzo odškolovali. Do sada sam održao preko tri tisuće takvih seminara.

Zv.: Razjasnite našim čitateljima pojmove evangelizacije i nove evangelizacije. Ako je evanđelje od Isusa do danas nepromijenjeno, čemu onda nova evangelizacija, koji je njezin cilj?

□ Prof. Ivančić: Evangelizacija je naviještanje Radosne vijesti o Isusu Kristu i Božjoj spasiteljskoj zauzetosti za svijet. Sve što treba navijestiti ljudima sadržano je u Evanđeljima i ostalom Novom zavjetu. Evanđelje je staro već 2000 godina ali je uvijek novo i fascinantno. Nova evangelizacija je pojam i ime koje je prvi izrekao papa Ivan Pavao II., a znači da već evangelizirani krajevi i narodi svijeta i cijela Katolička crkva trebaju biti na nov način evangelizirani, tako da svi vjernici kao i službenici Crkve postanu ne samo uvjereni u vjeru nego i uvjerljivi. Oni su evangelizirani ako počnu sami druge evangelizirati. Papa Pavao VI. je u jednom dokumentu o evangelizaciji napisao da Crkva počinje evangelizirati samu sebe. Biskupi Europe kažu da je potrebna autoevangelizacija vjernika ili druga evangelizacija. Papa Ivan Pavao II. piše da su

mnogi kršteni, ali rijetki svjesni svoje vjere ili jedva što vjeruju. Potrebno je osobno susresti Isusa Krista i biti svjedokom, kao što je napisao A. Frossard, obraćenik: Bog postoji i ja sam ga susreo. U novoj evangelizaciji radi se o temeljitoj duhovnoj obnovi vjernika. Prije Drugog vatikanskog sabora postojale su Pučke misije, koje su na određeni način činile ono što se želi danas s Novom evangelizacijom.

Zv.: Vaše najznačajnije i rekao bih originalno djelo jest hagioterapija odnosno antropološka medicina. Predstavite nam temeljne principe hagioterapije. Zašto mislite da je izraz „antropološka medicina“ prikladniji.

□ Prof. Ivančić: Hagioterapija znači sveta terapija, jer ide za ozdravljenjem čovjekove duhovne besmrtno duše, koju Bog stvara čovjeku u trenutku začeća, te je stoga sveta. Antropološka medicina istražuje čovjekovu duhovnu dušu, njezine patnje i bolesti te terapijske mogućnosti. Duhovna duša ima svoju strukturu i organizam, a nositelj toga je osoba čovjeka. Po duhovnoj duši čovjek je specifično čovjek. On ima tijelo, ima psihi, ali on jest duhovna duša i osoba. Biološki život imaju i biljke i životinje, psihički život posjeduju životinje, no duhovnu dušu ima samo čovjek. Nažalost njezine rane, traume i bolesti nitko ne proučava, a o njima ovisi do 70% psihofizičkih bolesti. Bolesti duhovne duše su egzistencijalne, bazične i organske. Uzrok tih bolesti je zlo, a temeljni lijek je obraćenje od zla prema dobru, od laži prema istini, od mržnje prema ljubavi.

Hagioterapija je terapijska metoda unutar antropološke medicine. U čovjeku dakle razlikujemo somatsku klasičnu, psihijatrijsku i antropološku medicinu. Antropološka medicina je znanstvena medicina i potpuno se razlikuje od molitve za nutarnje ozdravljenje duše, koje se upotrebljavaju u evangelizaciji i Crkvi. Hagioterapija po imenu može sugerirati vjeronički postupak za ozdravljenje, te je stoga antropološka medicina prikladnije ime za znanstveno istraživanje patnji duhovne duše.

Zv.: Mislim da mnogima nije baš jasna „podjela“ čovjeka na tijelo, psihi i duhovnu dušu, a još manje razlikuju pojmove duh i duhovna duša. Možete li nam malo to pojasniti?

□ Prof. Ivančić: Čovjek je kruna stvorenja, on u sebi sadrži sve što je Bog stvorio. On u sebi ima materiju, biološki život, psihički život, što sve imaju biljke i životinje, te ima i duha, slično anđelima koji su čisti duhovi. No, čovjek nije čisti duh, nego oduhovljena duša ili oduševljeni duh. Čovjekov duh je izvor života u čovjeku, a duša je princip života. Čovjekova duhovna duša prožima čitavog čovjeka, tijelo i psihi i sve u njemu čini čovjekovim. Bit duha je sloboda od prostora i vremena, dok su tijelo i psihi vezani uz prostor i vrijeme. Po duhovnoj duši je čovjek bez ograničenja, on se može razvijati sve više, on neizmjerljivo nadilazi samoga sebe, on je ono što može biti a ne ono što jest. Tijelo i duša nisu dva samostalna dijela, dvije substancije, nego je to jedan cjeloviti čovjek. To se ne može dijeliti, kaže Katekizam Katoličke Crkve. Poznavanje duhovne besmrtnosti duše će donijeti najveću revoluciju čovječanstva. Važno je ne poistovjećivati čovjekov duhovni život s vjerničkim duhovnim životom. Čovjekov duhovni život je moralno, intelektualno kreativno svjesni čovjekov život, dok je vjernički duhovni život djelatnost milosti i Duha Svetoga u čovjeku.

Zv.: Budući da pomno pratite suvremena otkrića neuroznanosti, možete li nam nešto pobliže reći o njima i u kakvoj vezi oni mogu biti s antropološkom medicinom i u konačnici s našim kršćanskim životom?

□ Prof. Ivančić: Već više od deset godina neuroznanosti istražuju čovjekov mozak. Otkrića su fascinantna. Tako je otkriveno da svaka negativna misao, zatim riječ, želja, i djelo razaraju stanice mozga, dok pozitivne i dobre misli, riječi i djela regeneriraju iste stanice. To znači da naš moralno-etički život ima odlučujuće djelovanje na naše zdravlje kako tijela tako i psihi. Više od 70% tjelesnih i psihičkih bolesti imaju uzrok na razini duhovne duše i moralnosti, te se mogu liječiti ozdravljujući duhovnu dušu. Već je bilo istraženo kako vjera i molitva pozitivno utječe na liječenje psihosomatskih bolesti, a sada je jasno da je liječenje duhovne duše odlučujuće za čovjekovo zdravlje i život. Moral dakle nema samo vjerničku ulogu, nego je zakonitost u čovjeku o kojoj ovisi njegov život i zdravlje. Osim toga biološke znanosti su otkrile kako je sudbonosno za

čovjeka što upisuje u svoje gene i svoj genom. Ne odlučuju samo naslijeđene sklonosti, nego ono što su nam roditelji i okolina upisivali u djetinjstvu i što čovjek sada upisuje. Ta znanost se zove epigenetika. Pozitivno misliti, moralno govoriti, pravedno djelovati je zahtjev zdravlja. Neizlječive bolesti imaju uzrok upravo na toj duhovnoj razini čovjeka i samo se preko te razine mogu liječiti.

Zv.: Mnogi sudionici seminara u Subotici bili su oduševljeni Vašim predavanjima i propovijedima, Vašim nastupom. Kako zadržati to oduševljenje?

□ Prof. Ivančić: Podsjećanjem na misli koje su čovjeka na seminaru povukle naprijed u vjeri i životu, te svaki dan čitati Evanđelja, moliti srcem, sabrano i čvrsto se držati principa, da nas je Bog stvorio iz ljubavi i da je ispunjenje svih naših čežnja u povezanosti s njime. Odsada sabrano i svjesno slaviti nedjeljnu svetu misu, ići mjesečno na ispovijed, čitati knjige koje nas vraćaju temeljnim odlukama za novi Božji život u nama, organizirati obiteljsku molitvu krunice, možda nekih litanija, i večernje molitve. Dobro je imati na pameti neke principe koji nas uzdižu kao na pr. „Čovječe, ne idi malen ispod zvijezda“; „Za let si dušo stvorena“; „Što koristi čovjeku ako sve ima a dušu izgubi“; „Najprije živjeti“ i sl. Zatim je osobito važno stvarati u župi s drugim sudionicima seminara molitvene ili biblijske skupine i

tu se stalno obnavljati da se zadrži prvotni žar. Treba zavoljeti sebe onako kako nas ljubi Isus.

Zv.: Bilo je međutim i onih koji nisu bili oduševljeni. Neki su naš skup nazvali „sektaškim“ i napustili ga. Pojedinci su bili nezadovoljni nekim Vašim odgovorima na pitanja, smatrajući ih površnim i čak uvredljivim. Jeste li to doživljavali i drugdje?

□ Prof. Ivančić: Sve je to normalno. Seminar nije bio vjeronaučni susret niti teološki tečaj, nego evangelizacija, koja traži od čovjeka obnovu, promjenu, obraćenje, priznanje slabosti i grijeha. A tomu se ljudi opiru. Sjetimo se kako su farizeji i drugi stalno napadali Isusa i nisu htjeli pristati uz ono što je on govorio. Zato je čak bio osuđen na smrt.

Jedni su na seminaru bili u duši ranjeni te su reagirali negativno na sve što im se činilo nerazumljivim, drugi su krivo shvatili mnoge riječi, treći su uvjereni da su oni posve u redu i da se ne moraju obraćati i mijenjati, jedni su opet u nekim crkvenim pokretima i misle da su samo oni prava Crkva, drugi su psihički ranjeni ili bolesni pa reagiraju burno, neki su uvjereni samo u svoje stavove i tkogod je protiv njih oni će ga napasti i optužiti.

Svi na seminaru su imali stalno mogućnost da pismeno pitaju da im se razjasne nespornosti, ali to možda nisu činili nego radije protestirali. Osim toga

Intervju

ja sam se ispričao, ako su možda moji odgovori bili prekratki ili nekima neuvjerljivi. Mogli su dalje pitati. No, sve je to situacija svijeta i doživljam takve sporadične reakcije gotovo redovito na skupovima evangelizacije. To spada na javno djelovanje svakoga od nas. Ljudi su različiti i jedni su oduševljeni a drugi razočarani.

Zv.: Kako možemo biti sigurni da je ovo što Vi govorite stvarno ispravan put? Padaju li u vodu onda sve tradicionalne pobožnosti?

□ Prof. Ivančić: Ništa od molitve i tradicionalnih pobožnosti ne treba ostavljati, nego ih samo obnoviti, umjesto formalno činiti ih srcem, svjesno, tražiti uvijek u svemu susret s Isusom i snagu da praštamo jedni drugima, kao i to da znamo priznati svoje slabosti i krivnje. Što govorim na seminarima jest samo Evanđelje, Isus Krist i njegov stav, zatim nauk Crkve i prvokršćanski katekumenat. Svećenik sam Katoličke crkve već gotovo pedeset godina, već četrdeset godina profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, papin teolog, priznat sam od svih biskupa i Učiteljstva Crkve, prošao sam cijeli svijet držeći ovakve seminare i konačno volim Crkvu, Isus mi je život i biser za koji se isplati sve dati. Moje knjige sadrže dopuštenje crkvenih poglavara i konačno biskupi me pozivaju da držim seminare, kao što je to učinio i Vaš dragi biskup moj kolega iz sjemeništa mons. Ivan Pénzes.

Zv.: I Vaše tvrdnje o duhovnim pokretima u Crkvi kao da su ostale nedorečene. Čini se kao da Crkva nema baš identičan stav o njima kao što ga Vi imate?

□ Prof. Ivančić: Ja sam osnovao crkveni pokret Molitva i Riječ i cijeli se život bavim pokretima i društvima u Crkvi. Bitno je da pokreti ne budu na rubu nego u središtu Crkve, zauzeti u svojim župama. Biskupi i pape priznaju da su pokreti određena eksplozija djelovanja Duha Svetoga u Crkvi. No, postoji stalna rezerva i kritika kako pokreta prema vodstvu Crkve tako i Vodstva Crkve prema pokretima. Već papa Pavao VI. u dokumentu o evangelizaciji kritički ocjenjuje bazične zajednice i crkvene pokrete. U dokumentu o laicima Ivan Pavao II. traži da pokreti budu sadržaj župe a ne izvan nje, da međusobno surađuju, da ne budu isključivi, da ne postaju sekte i da se dadu voditi od svećenika kao svojih duhovnih asistenata. Da to ne ide tako lako vidi se i prema činjenici da u Hrvatskoj neko-

liko biskupa ne dopušta organiziranje seminara i skupova u svojim biskupijama od ljudi koji su ekstravagantni, emotivni, pretjerani, koji traže doživljaje a ne obnovu vjere. Poslušnost Učiteljstvu i vodstvu Crkve je siguran znak da sudionici nekog pokreta imaju Sensus fidei, osjećaj vjere naroda Božjega i žive Crkvu kao Tijelo Kristovo.

Zv.: Kako ste Vi doživjeli svoj boravak u Subotici i same sudionike seminara?

□ Prof. Ivančić: Bio sam oduševljen sudionicima, njihovim reakcijama, sabranošću, zahvalnošću. Nisam doživio ni jedan sporadični slučaj da mi je netko prišao i tužio se na nešto. Naprotiv, iako su iz raznih krajeva i mjesta, razne nacionalnosti i kulture, raznih crkvenih denominacija, disali su istim duhom. Zahvalan sam osobito za zauzetost laika, bilo u organizaciji euharistije, dvorane, pjevanja i čitavog skupa tako da nosim Suboticu i seminar u njoj u najboljoj uspomeni, moleći Gospodina da vjernici i Pastiri stalno napreduju u svetosti.

Zv.: Spominjali ste otvaranje Vaših Centara u Subotici. Jesu li već učinjeni konkretni koraci u tom pravcu? Zašto su takvi Centri važni?

□ Prof. Ivančić: Da, posvuda je velika potreba za Centrima za antropološku medicinu kako bi se liječilo središte čovjeka, njegova duhovna duša. Centre za hagioterapiju imam po cijelom svijetu, ne samo po Europi nego i u Africi, Americi, Koreji. Uskoro će biti u Subotici otvorena dva takva Centra, jer već imamo diplomirane stručnjake za hagioterapiju.

Zv.: Vjerujemo da bi mnoge naše čitatelje interesiralo kako ste uspijevali i kako uspijevate uskladiti sve svoje dužnosti i svoje programe. Imate li uopće vremena za odmor i kako se odmarate?

□ Prof. Ivančić: Istina, radim na svim stranama, kako na fakultetu, tako u Nadbiskupiji, u katedrali, nastupam na radiju kako Mariji tako i na Hrvatskom katoličkom radiju, jednako i na televiziji, član sam Međunarodne teološke komisije te moram sudjelovati u pisanju dokumenata za Svetu stolicu, vodim tribine, skupove, seminare, duhovne obnove, duhovne vježbe, vodim Studij za antropološku medicinu i hagioterapiju kod nas i u inozemstvu. Nekada se pitam, je li to sve moguće. Ali, iz svega toga je upravo izrasla moja zauzetost za hagioterapiju i evangelizaciju. Naime, imam kapelicu u svom stanu i tu se pred licem euharistijskog Gospodina temeljito odmaram, ali i dobivam inspiraciju za svoj rad.

Zv.: I na kraju uobičajeno pitanje, odnosno zamolba: Vaša poruka čitateljima Zvonika.

□ Prof. Ivančić: U životu je samo jedno važno: imati središte iz kojega sve drugo izvire i u kojemu sve nalazi smisao. Povijest jasno pokazuje da je Isus Krist to središte, jer je Život, Istina i Put. Sve je drugo vrijedno samo ako imate to Središte. Što koristi ako sve imaš, a život nemaš. Od njega i u njemu je sve.

Hvala Vam što ste odvojili svoje dragocjeno vrijeme i za naš Zvonik i naše čitatelje. Želimo Vam još puno uspješnih seminara i Božji blagoslov u svim Vašim poduhvatima nadahnutim njegovim Duhom.

Proštenje na Bunariću predvodio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj, mons. Juraj Jezerinac

Na Bunariću susrećemo Gospu koja nas voli!

Piše: *Željka Zelić*

Čuvajte vjeru kao luč života. Volite Crkvu kao majku vjere. Budite jedno u vjeri. Štujte Gospu kao majku Crkve. Povjerite joj sebe, svoje obitelji, svoj narod i svoju zemlju. Ostanite vjerni Bogu u vremenu gaženja morala, svetinje i Boga. Neka Blažena Djevica Marija, majka Gospodina našega Isusa Krista, koju posebno štujete ovdje, bude svima vama Pomoćnicom i Zagovornicom, poručio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj **Juraj Jezerinac**, okupljenom mnoštvu vjernika u Svetištu Majke Božje Bunaričke, na svetoj misi proštenja koju je predslavio 26. kolovoza u zajedništvu sa zrenjaninskim biskupom **Lászlóm Némétom** i domaćim biskupom **Ivanom Péntzesom** te svećenicima Subotičke biskupije.

Uzeti Isusovu majku za svoju majku, znači da nismo sami

Osvrnuvši se na riječi evanđelja, biskup Jezerinac je u nastavku propovijedi rekao je kako je žena koju spominje evanđelje očito bila ponesena željom imati takva sina kao što je Isus Krist. *Ova žena gleda biološki na dostojanstvo žene i majke koja je bila u Starom zavjetu posebno čašćena, kao blagoslovljena, kao ona koja pod svojim srcem nosi život. Naše vrijeme vapi za takvim odnosima prema ženi i majci. Svi im dugujemo ljubav, pažnju, poštovanje i zaslužuju to kao nositeljice života. Takav naš odnos bio bi blagoslov za narod i za čovječanstvo. I zato je posebno vama*

mladima stavljeno na srce da poštujuete svoje majke kao i starice koje su na zalasku života. Jer kako se budete odnosili prema njima, tako će se i potomci vaši odnositi prema vama, upozorio je propovjednik, dodajući da Isus u svojem odgovoru ženi ne osporava važnost biološkog pristupa ženi. On ipak ističe istinsku veličinu žene Marije: njezino duhovno materinstvo. *Pravo dostojanstvo žene i svakog drugog čovjeka nije isključivo biološko, već je slušanje i vršenje Riječi Božje. Tu nam je posebni uzor Marija. Mariju je Elizabeta, majka Ivana Krstitelja, nazvala blaženom, jer je povjerovala božanskom navještaju da će biti Majkom Božjom. Marija je bila prva vjernica, kršćanka i Isusova učenica. Ona jednostavno prihvaća anđelovu riječ 'Neka mi bude po tvojoj riječi'. Sveti Ivan evanđelist piše: 'I Riječ tijelom postade'. Isus je u tom trenutku započeo živjeti pod srcem svoje majke. Marija je toga trenutka postala Majkom Božjom. Isus je tada počeo živjeti ljudskim životom,* rekao je biskup Jezerinac.

Osvrnuvši se potom na misna čitanja, biskup Jezerinac naznačio je kako vjerovati Bogu

znači čvrsto držati da je Isus Sin Božji. Vjerovati znači prijateljevati s Isusom Kristom. *Ako nam Isus nešto zabranjuje, znamo da nam zabranjuje jer nas ljubi i jer je to dobro za nas. Ako nam Isus nešto zapovijeda, onda nam zapovijeda jer nas ljubi. A to znači da je dobro samo ono što Bog hoće i da je samo ono zlo što Bog neće. Ako se ta razlika izbriše, onda nema ni dobra ni zla, svijetom vladaju sile zla,* upozorio je biskup Jezerinac, naglašavajući osobito da ukoliko je iz savjesti odgovornih ljudi isključena dimenzija vjere, onda čovjek može svašta očekivati. Zato je u korijenu svih ratova odsutnost Boga u dušama ljudi. *Stoga je prva riječ evanđelja poziv na obraćenje, a to znači promijeniti svoje mišljenje, promijeniti svoj odnos ne samo prema Bogu nego i prema čovjeku jer vjera bez djela je mrtva. Vjera nije samo sustav znanja, poruka, nego je prije svega susret s Bogom Isusom Kristom. U susretu s njime javlja se svjetlo koje nam pomaže da shvatimo Boga čovjeka, svijet, poslanje i smisao našega života. Tu nam pomaže Blažena Djevica Marija,* rekao je biskup Jezerinac, ohrabrujući osobito bunaričke hodočasnike jer i oni ovdje mogu reći: *Ima netko kome sam došao i došla. Poznaje me, čeka me i voli me. Ovdje ću susresti Gospu koja me voli. Zato u Isusovoj Majci nalazimo nadu. /.../ To povjerenje mi kršćani gajimo posebno prema njoj koja se zauzima a*

nas majčinskom ljubavlju dok putujemo ovom zemljom. Ona se posebno zauzima u svetištima, njoj posvećenim. Uzeti Isusovu majku za svoju majku, znači da nismo sami. S nama je i Isusova Majka, zaključio je u propovijedi biskup Jezerinac.

Misna čitanja čitali su predvoditelji ovogodišnje „Dužijance 2012.“, koja završava upravo Bunaričkim proštenjem, bandašica **Snežana Nović** i bandaš **Marko Križan**, a molitvu vjernika predmolile su djevojke odjevene u bunjevačku narodnu nošnju. U prikaznoj procesiji, među ostalim, biskupu Jezerincu predana je i slika izrađena u tehnici slame na kojoj je prikazan njegov biskupski grb i

geslo, kao dar i znak sjećanja na ovogodišnje proštenje. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je **Miroslav Stantić**.

Zahvaljujući okupljenim vjernicima iz Subotice i okolice, ali i drugih mjesta Subotičke biskupije, rektor Svetišta **mons. Slavko Večerin** na kraju misnoga slavlja pozdravio je među ostalim i predstavnike Srpske pravoslavne Crkve, **o. Đorđa Dimića** sa suradnikom. *Marija je tijekom dugog niza godina ovdje na Bunariću liječila naše rane, tješila žalosne, ulijevala nadu, darivala duhovnu snagu. I danas će se ona majčinskom moći i ljubavlju približiti svakoj hodočasničkoj duši, ispuniti je darom Bož-*

jega svjetla i mira, posredovati ljubav svoga Sina na križu u kojem je pobjeda naša. Što više joj otvorite vrata svoga života, prostore svoja srca, poručio je mons. Večerin. Misnom slavlju nazočio je i subotički gradonačelnik **Modest Dulić** te predsjednik Organizacijskoga odbora „Dužijanca 2012.“ **Marinko Piuković**.

Nakon misnoga slavlja, hodočasnici su poljupcem iskazivali svoju ljubav Gospinu liku, kojega su u svečanoj procesiji na početku misnoga slavlja zajedno s djecom i mladima do oltara donijeli ovogodišnji bandaš i bandašica. Na dan Bunaričkog proštenja slavljena je u 7 sati sveta misa za vjernike hodočasnike iz subotičke župe sv. Jurja koju je predslavio župnik **István Palatinus**, svetu misu u 8 sati predslavio je zrenjaninski biskup **László Német**, a poslijepodnevnu misu u 16 sati za bolesnike predslavio je ravnatelj Caritasa Subotičke biskupije, **preč. István Dobai**.

Svečano bdjenje uoči Bunaričkog proštenja

Ovogodišnja proslava proštenja započela je svečanim bdjenjem u subotu 25. kolovoza na kojemu se okupilo mnoštvo vjernika. Tradicionalno bdjenje koje se i ove godine sastojalo od pokorničkoga bogoslužja, osobne ispovijedi i Službe svjetla s procesijom sa svijećama i Gospinim likom, predvodio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj, **mons. Juraj Jezerinac**, u zajedništvu sa zrenjaninskim biskupom **Lászlóm Németom** i domaćim biskupom **Ivanom Péntesom**. Okupljeno mnoštvo vjernika na početku bdjenja pozdravio je novi rektor Svetišta **mons. Slavko Večerin**. Službu pokore i prigodni nagovor održao je **p. Gerard Kovács**. U procesiji sa svijećama koja je uslijedila nakon pokorničkoga bogoslužja, sudjelovale su i djevojke u bjelini noseći Gospin lik. Euharistijsko slavlje nakon toga predslavio je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. U svojoj je propovijedi govoreći o čovjekovoj dobroti, ali i o umijeću da bude sretan, Beretić istaknuo kako se *jedina tajna sreće sastoji u tome da damo i samo damo, lijepu riječ, ohrabrenje, osmijeh, povjerenje. Marija je povjerovala anđelu, da je njezina rođaka Elizabeta u šestom mjesecu trudnoće. Odmah se dala na put. Pohitala je da Elizabeti rekne lijepu riječ, da je ohrabri, da joj pruži puno ljubavi. Marija usnama ispovijeda vjeru kad moli ali i pokazuje vjeru kad pomaže. Ne gleda Marija na tegobe putovanja. Sva se napunila Duha Svetoga. Elizabeta je zaboravila nevolje trudnoće. Ona kliče. Dvije se rođake vesele, kliču, raduju se. Elizabeta hvali Marijinu vjeru: Blago tebi što si povjerovala! Vjerovati – samo vjerovati to je sreća*, rekao je mons. Beretić. Obraćajući se osobito mladima, ali i okupljenim vjernicima, propovjednik je naznačio kako je religiozni život snaga. Čovjek nema

jačeg oružja od vjere. Imamo li u sebi duboko ukorijenjenu vjeru, ništa nas ne može nadvladati (Norman Vincent Peale: Vjera). Marija je imala savršenu vjeru, ali je pokazala i veliku ljubav. Savršena ljubav odmor je koji Bog ima za svoj narod. On želi da počivamo u njegovoj ljubavi uvjereni da će nam uvijek doći u pomoć kao otac k povrijeđenom djetetu, usprkos naše neadekvatne vjere, ohrabrio je okupljene vjernike mons. Beretić, dodajući da Bogu ništa nije nemoguće. Obećao je odgovoriti na svaku molitvu u Kristovo ime, dakle moramo tražiti sa sigurnim uvjerenjem očekujući odgovor. Ali ako Bog zadrži odgovor ili odabere drugi put za nas, mora imati snažan i dobar razlog za sve to. Moramo vjerovati da što god Bog dopušta u naše živote, sve će jednoga dana pridonijeti našem dobru (Rim 8,28). Naš nebeski Otac točno zna kamo idemo i što nam je potrebno. On će nam dati najbolje! U pravo vrijeme Duha Svetog (Mt 7,11). Bog neće dozvoliti da budemo svladani svojim kušnjama. Možda ćete doći do prijelomne točke, no preživjet ćete i živjeti da svjedočite o njegovoj vjernosti, ako svoje srce ne otvrdnete nego padnete u njegove ruke uzdajući se u njegovu vječnu ljubav, zaključio je mons. Beretić.

Proslavi proštenja prethodila je i duhovna priprava 23. i 24. kolovoza. Prvu večer bila je krunica s prigodnom meditacijom, a drugu večer križni put.

Ž. Z.

Početak nove školske godine i „Veni Sancte“

Novu školsku godinu započeli smo malo kasnije nego inače jer su radovi na zgradi Paulinuma završeni tek krajem prvog tjedna u rujnu. Sjemeništarc i učenici su se vratili na Malu Gospu, 8. rujna. Svečana sveta misa i „Veni Sancte“ bila je 9. rujna u obnovljenoj kapeli sjemeništa. Na svetoj misi osim učenika bili su prisutni roditelji, rodbina, profesori, dobročinitelji i vjernici. Svetu misu je predvodio rektor i ravnatelj gimnazije **mons. Josip Mioč** s duhovnikom sjemeništa **mons. Markom Forgićem** i gostom iz skopske biskupije **vlč. dr. Zoranom Stojanovim**. Nakon svete mise uslijedila je tradicionalna inauguracija gdje je ravnatelj govorio o školi, o planovima i programu škole te je predstavio nove profesore. Novi član nastavničkog zbora je **prof. Monika Fremond**, koja će predavati njemački jezik i **prof. Marijan Kujundžić**, koji će predavati filozofiju. Na kraju prigodnog programa predstavljeni su prvoškolci te im je simbolično podijeljena školska oprema.

Završila se obnova kapele Paulinuma

Na zgradi Paulinuma načinjena je velika šteta nakon ljetne oluje. Uz Božju Providnost naišli smo na dobročinitelje koji su bili spremni pomoći oko obnove. Krov kapelice je obnovljen Fondacijom Porticus iz Düsseldorfa. Plafon kapelice, zatim električna instalacija te ličenje i farbanje izvedeni su uz pomoć njemačkih biskupija Fulda i Paderborn. Neki manji radovi su urađeni uz pomoć naših vjernika i dobročinitelja. Svima smo zahvalni za pomoć i radujemo se da postoje ljudi koji su uvijek spremni priskočiti u pomoć onima kojima je to potrebno.

Kardinal u Paulinumu

Kardinal **Erdő Péter**, primas Mađarske i nadbiskup ostrogonjsko-budimpeštanski, na poziv subotičkog biskupa pohodio je 7. rujna Suboticu. Pozvan je održati svečanu svetu misu i propovijed na biskupijskom svetištu Doroslovo. Dan ranije kardinal je posjetio neke biskupijske ustanove, među kojima i Paulinum. U susretu rektorom mons. Josipom Miočem razgovarao je o djelovanju sjemeništa i gimnazije. Kardinal je u svom govoru dao važnost jednoj takvoj instituciji bez koje bi bilo daleko manje svećenika. Rekao je da ima jako lijepe uspomene o onim paulincima kojima je nekada predavao dok je bio profesor.

Proštenje na subotičkoj kalvariji

Na spomendan Žalosne Gospe, 15. rujna, posjetili smo subotičku kalvariju gdje je proslavljeno proštenje. Na svečanoj svetoj misi prisustvovalo je nekoliko svećenika kao i odgojitelji našeg sjemeništa. Proštenje na Kalvariji je ujedno i naše prvo proštenje na početku školske godine. Misno slavlje je predvodio **mons. Stjepan Beretić**, a nakon mise župnik **mons. Bela Stantić** je zahvalio za lijepo vrijeme koje nam je Bog udijelio da možemo dostojno proslaviti ovo proštenje.

Nova evangelizacija u katehezi

Drage katehete! Što Nova evangelizacija znači za našu župnu katehezu i školski vjeronauk? Kako smo čuli od prof. Tomislava Ivančića, našeg ovogodišnjeg „tumača“ Nove evangelizacije, koju je sam Sveti Otac proglasio i odredio, ne možemo evangelizirati ni katehizirati druge ako mi sami nismo evangelizirani. Ne možemo nositi Isusa Krista i njegovo Evanđelje drugima, ako ga sami ne poznajemo, ne ljubimo i ne živimo s njim. Svaki vjeronaučni sat treba biti prilika za upoznavanje s Isusom i njegovim Evanđeljem, svaka nastava jedinica aktualizacija susreta s Njim. Koliko god se to činilo jasnim i logičnim, ne radimo uvijek tako. Ovo izrečeno ne znači mijenjanje programa po kojem radimo, već stavljanje Isusa iz Nazareta u centar svega. Konačno, On nas je pozvao, zar ne? Njega svjedočimo. Ukoliko vam se čini teškim i nemogućim da svaku nastavnu jedinicu bar jednom jedinom, ali zlatnom niti protkate Isusom i njegovom ljubavlju za svakog čovjeka (malene najviše), znajte da je takav dojam mnogih koji kreću na put mijenjanja sebe i svog života u potpunosti – obraćenja i života SA Isusom svaki tren! Koliko god djelovalo veliko, preveliko za nas slabe ljude, recite si: „Ja to mogu, ja hoću, ja vjerujem!“ Naravno, niste sami – nitko nije kao Isus, koji čini djela velika i od nas malenih. Pogledajte samo dječja lica dok im oduševljeno govorite o Isusu koji najviše voli – djecu... Ništa nije teško ni nemoguće tada! Crtežom malenog prvaka Marka Kolara iz Male Bosne, potičemo vas da svaki čas potrčite i vi – u Isusov zagrljaj...

novе inicijative

Predškولci s Isusom

U bajmočkoj župi sv. Petra i Pavla u subotu je održana prva radionica za malene od 3 do 6 godina. Osmero djece i njihove roditelje radosno i s ljubavlju je dočekala školska vjeroučiteljica **Mirela Varga**. Ona je održala kratak roditeljski sastanak – informativni susret o razlozima pokretanja ove radionice, o načinu i metodama koje će se primjenjivati i što će biti sadržaj radionica. Radionice su koncipirane tako da odgovaraju ovom uzrastu djece – kreće se od djeci poznatih i vidljivih stvari (obitelj i priroda) do nepoznatog i nevidljivog (Bog), a planom i programom će slijediti liturgijsku godinu. U uvodu se vjeroučiteljica predstavila djeci kroz pjesmicu, te je pvela kratak razgovor o Isusu, prijatelju koji nam je dao mamu, tatu i prirodu. Djeca su veselo pristupila izradi plakata bojanjem voća, što je odgovaralo temi zahvale za jesenje plodove. Plakat će biti njihov dar Isusu na misi zahvalnici za plodove zemlje, koja se svake jeseni slavi u ovoj crkvi. Na kraju, djeca su naučila i načinila znak križa i skupa otpjevala pjesmu „Bog me ljubi“, a zatim potrčala u igru vani.

Na pozivnici za ove roditelje nalazi se sljedeći tekst: *Draga djeco, dragi roditelji, obavještavam vas da će se od ove školske godine održavati radionice za mališane od 3 do 6 godina. Pozivamo vas da svojoj djeci ovim putem pružite šansu da upoznaju i zavole čudesni Božji svijet kroz molitvu, igru, pjesmu, radionice i još mnogo toga lijepoga. Kada: svake subote u 10 h. Gdje: na župi u velikoj dvorani. Tko: mališani od 3-6 godina. Uz Božji blagoslov, vaša vjeroučiteljica Mirela Varga sa suradnicima.*

učenički radovi

Moj raspust s Isusom

Raspust s Isusom Kristom bio je prekrasan jer sam svake nedjelje išla na misu u 17 sati i molila, a često i preko tjedna, skupa s obitelji. Poneki put sam bila kod bake i djeda u Tavankutu i tamo sam išla na misu. Svaki dan sam molila jutarnju molitvu, čak i navečer sam molila. U kolovozu sam išla na etnokamp, gdje sam isto sreća Isusa: pjevali smo sa VIS „Prorocima“ i imali zajedničku misu. Išla sam na seminar Nove evangelizacije, koji je predvodio prof. Tomislav Ivančić. Seminar je trajao tri dana, svaki dan smo imali misu i propovijed – to me je baš oduševilo i jedva sam čekala novi dan. Toliko od mene i još da dodam: ima jedna rečenica što sam zapamtela sa Seminara: „Lijepo je što postojite!“

Ivana Vukov, IV c, OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica

Tko je za mene Isus Krist? Isus Krist je za mene svjetlo na kraju tunela, pomoć u nevolji, moj učitelj, Sin Božji, moj prijatelj i brat, Otkupitelj nas i naših grijeha...

Grgo Ivanković, VI. c, OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica

Moj raspust s Isusom

Najviše volim mjesec kolovoz jer se onda održava Dužijanica. Uresi od slame se prave u župi svetog Roka. Dok vriedne ruke rade, osmjeh s lica našeg župnika ne silazi. Ponosan je na rad svojih župljana i kaže im: „Isus je s vama!“ Svečana povorka kreće ispred crkve svetog Roka. Sve je jako lijepo urešeno, a osobito kola s konjima. U Katedrali je svečana misa, a kasnije u centru grada je svečanost kada se gradonačelniku predaje kruh od novog žita. Svi se lijepo osjećaju jer je Isus s njima.

Martin Muharemović, IV. b, OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica

Molitva u evanđeljima (6)

Lažna i besmislena molitva

Piše: mr. o. Mato Miloš, OČD

Smiluj se meni grešniku (Lk 18,9-14). Poruka ovog Lukinog odlomka je evanđeoska: Istinita molitva i lažna molitva. Istinita pobožnost i lažna pobožnost: „*Isus reče ovu prisposobu onima koji su sebe držali pravednima, a prezirali druge*“. To su tipične pojave što ih ljudi čine. Umišljenost da sam *pravedan* pred Bogom i oholost u ophođenju s drugima. Takva je pojava i mana već i u SZ osuđivana: *Ne idi na sud sa slugom svojim jer nitko živ nije pravedan pred tobom* (Ps 143,2). U NZ, osobito kod sv. Pavla takve se pojave osuđuju.

Lažna molitva

Bože, hvala ti..., riječi su koje odgovaraju istini. Zahvaljivati Bogu znači imati pred Bogom iskrenu pobožnost koja se sastoji u priznanju da smo primili od Boga nezasluženi dar. To je poniznost, duhovna stvarnost izražena u obliku molitve. Takav stav je utemeljen na istini koju farizej ne posjeduje. Pravednost o kojoj farizej govori i misli da ju ima pred Bogom, izgovara kao da je to njegova vlastita pravednost. To je on sam zaslužio. On misli da je od Boga primio *pravednost*, ali ne kao milost, nezasluženi dar, već kao da je Bog dužan to njemu dati i zato je on *pravedan*. Njegova je hvala pred Bogom tolika da prezire druge: *Hvala ti što nisam kao drugi ljudi*. S takvim mislima i osjećajima o ljudima nije moguće ponizno hodati s Bogom. Farizej se hvali pred Bogom, umjesto da hvali Boga. On podcjenjuje ono što govori sv. Pavao: *Ta tko tebi daje prednost? Što imaš što nisi primio? Ako si primio, što se hvališ kao da nisi primio?* (1Kor 4,7). Farizejeva je molitva lažna, jer sadrži nemogući odnos između čovjeka i Boga. Ispraznost njegova ponašanja kao molitelja njemu

praktično znači negiranje božanskog milosrđa. Farizej neprestano iznosi svoje vlastito bogatstvo pred Boga. Ta je njegova samodopadnost protivna Božjoj istini milosrdnog Boga objavitelja koji se ponizio do naše ljudske bijede.

Besmislena molitva

Besmisleno je hvaliti se pred Bogom koji je najsavršeniji od svakog savršenstva. Besmisleno je zahvaljivati Bogu što *nisam kao drugi*, izgovarajući s ohološću riječi poniznosti. Besmisao je izdvajati sebe pred drugima kao *pravednika*, kako to čini farizej: *Postim dva puta u tjednu, plaćam desetinu...* Ovo je prava sprdnja od molitve. Bogat pred vlastitim očima, farizej je u biti obični jad i ništarija. Evanđelje nam ovim odlomkom slikovito želi prikazati do kuda sve dolazi ljudska oholost koja se oslanja na neku svoju *pravednost*. Takvima Isus poručuje: *Vi se pravite pravednima pred ljudima, zna Bog vaša srca. Jer što je ljudima uzvišeno, odvratnost je pred Bogom* (Lk 16,15). To je božanski sud izrečen licemjernoj pobožnosti i farizej je cirkusant koji ne zna da je njegova *pravednost* protivna Božjoj pravednosti.

Cirkusant i oholica, farizej je *lopov i preljubnik*, baš kao i svi ljudi koje on podcjenjuje hvaleći se pred Bogom. Ako on nije krao, ili učinio preljub, to je možda zato što nije imao prigode ili zato što je jednostavno opsluživao Zakon. On se ne predstavlja *pravednim* samo pred ljudima, nego se drsko usuđuje takvim pokazivati pred Bogom. To je potpuno pomračenje uma i srca, to je ispraznost i laž. Molitva ne poznaje polovične mjere. Moliti znači govoriti s Bogom. I kada taj govor ne odražava iskreno prijanjanje srca k Bogu, završava kao ovaj farizej mo-

litvom običnog cirkusanta, koji nema nikakve veze s Bogom.

Iskrena molitva

Bože, smiluj se meni grešniku! (Lk 18,13). Od farizeja pođimo k cariniku. Od besmislene molitve k iskrenoj molitvi: *Bože, smiluj se meni grešniku!* Evo jednostavnosti, poniznosti, zdrave pameti i zdrave pobožnosti. Jasno je u ovoj prisposobi da su i farizej i carinik grešnici, tj. siromašni ljudi kojima je potrebno milosrđe Božje. Farizejeva molitva je bila besmislena jer je negirala istinu, a carinikova se molitva uzdigla Bogu kao štovanje Istine: *Smiluj se meni grešniku*. Carinik zna da je grešnik, najbjeđniji od svih ljudi. Tu istinu koju njegova savjest očituje nutriini on izriče i priznaje pred Bogom skrušenim srcem: *Grijeh svoj tebi priznah i krivnju svoju više ne skrivah. Rekoh, priznat ću Gospodinu prijestup svoj* (Ps 32,5). Jasno je da carinik moli kao onaj koji zna da govori s Bogom, s Onim koji gleda u čovjekovo srce (1Sam 16,7). On zna za svoju nepravednost. Onaj koji poznaje zloću svoga srca, taj je i milosrdan. To je bit iskrenog molitelja. Stojeći pred milosrdnim Bogom, carinik ga kao takvog zaziva, milosrdnog Boga. *Srce skrušeno i ponizno, Bože nećeš prezreti*. To je iskrenost i lakoća po kojoj se poznaje grešnik, koji daje žrtvu svog vlastitog skrušenog srca. Zato on može stajati pred licem Onoga koji je milosrdan. Stoga se i moliteljevo ponašanje treba tako očitovati pred Bogom milosrđa: Da, ja sam grešnik! Ti si milosrdan. Pogledaj milosrdno na moj jad i moju bijedu, koja stoji pred Tobom!

(nastavlja se)

Izrael i povijest

Piše: dr. sc. *Trvdar Fehér*

U Bibliji s Abrahamom počinje sasvim novi period. Opća povijest postaje konkretna: događaji u jednoj obitelji, zatim u klanovima, i na kraju u narodu Izabranih. Ova povijest je sasvim drugačija od one koju čovjek smatra poviješću. Ako uzmemo znanstvene knjige našega vremena, i najpriznatijih povjesničara, onda možemo već poslije nekoliko stranica zaključiti – bez iznimke – kako su različiti njihovi principi po kojima vrednuju povijest neke države, naroda, vladara ili političara. Na prvom mjestu je uvijek ekonomija i politika (tu spadaju i ratovi). Uspjeh je uvijek nekakva sila, moć, po kojoj jedan narod vlada ili se širi. Moć po kojoj zauzima nove teritorije, diktira putove „razvoja“, nameće svoju valutu, postaje „supersilom“, itd. Nešto su kvalitetnijih misli oni znanstvenici koji obrađuju kulturu jednog naroda, koji pokazuju njihov utjecaj na prostoru literature, znanosti, umjetnosti, tehnike, itd.

Vratimo se sada praocu, Abrahamu, zatim Mojsiju, Izraelskoj državi sve do rušenja hrama od strane Rimljana (70 god. p. Kr.). Kakvu silu i moć je ostvario Abraham? Je li Mojsije prošao kroz poluotok Sinaj i preko Transjordanije, kao novi narod, koji će preoblikovati Bliski Istok? Neke sitne narode je pokorio, ali iz Egipta su bježali prestravljeni (Izl 14,10). Jošua je vrlo teško, tek poslije nekoliko desetljeća uspio zauzeti Obećanu Zemlju. Kraljevstvo Davida i Salomona jedva je bilo veće od Vojvodine, i svake godine su se mijenjale granice. Da ne govorimo o tome da su kralj David i njegov potomak imali sreću što je u Egiptu i u Babilonu vladao kaos, tj. građanski rat. Te ogromne velesile jednostavno nisu imale vremena baviti se sićušnim lokalnim kraljevima, kao što su Izrael i još petnaestak sličnih država. Poslije 80 godina i Salomonova država se raspala (922 god. pr. Kr.), i nikada više nije ujedinjena. Uspoređujući ovo s Egiptom, koji se oporavio u VIII.-VII. stoljeću pr. Kr., i s Asirijom, koja se brzo podigla u isto vrijeme, Izrael (sjeverno kraljevstvo) i Juda (južno kraljevstvo) samo su životarili u pogledu

ekonomije i politike. Tako 722. god. pr. Kr. Izrael nestaje s lica zemlje i ekonomski, i politički i u pogledu kulture. Neki svećenici i proroci su prebjegli u južno kraljevstvo. Istu će sudbinu doživjeti i Juda, 587. god. prije Krista. Kraljevstvo Židova, koje će preuzeti ime „Izrael“, skoro 400 godina, sve do polovice II. st. pr. Kr., neće pokazati politički i ekonomski, pa ni u domeni kulture skoro ništa! Herod Veliki će podići svoju vazalnu državu (od 63. pr. Kr. Rimljani vladaju Judejom), ali taj „napredak“ je dostigao samo takvu „visinu“, da od cara imenovani rimski prefekti s najvećim prezirom prihvaćaju naredbu zauzeti svoje mjesto u tom „razvijenom“ Izraelu. Ovaj „prosperitet“ će dokrajčiti car Vespazijan i njegov sin, Tit. Poslije 70 god. Izrael politički, ekonomski više neće značiti ništa, skoro 2000 godina!

Poslije ovakve povijesti – možemo pitati – što je ostalo od Izabranog naroda? Izrael kao sila nikada nije mogao trajno opstati. Ono što je Jahve tražio od njih, nije bila ekonomija, niti mudra politika, nego **vjera** i **moral**! Od Adama i Eve, od Kaina i Abela, od generacije Noe, uvijek je tražio ljudsku poslušnost i ljubav. U Abrahamu je našao onoga koji je sasvim vjera, slično i u Mojsiju. Proroci su ih naslijedili, dok je kod kraljeva već ta po-

slušnost ambivalentna, jer su David, Salomon, ne navodeći ovdje ostale vladare, činili teške grijehove, i morali su po kaznama ispravljati svoj život. Povijest Izraela je povijest čovjeka koji ide prema svojoj savršenosti, tj. do spasenja, kada sasvim odgovara Božjim očekivanjima te može ući u njegovo kraljevstvo. U Bibliji Bog pokazuje da on najvrednijim smatra razvoj ljudske duše. Povijest se zapravo ostvaruje u osobnim odnosima s Bogom i s bližnjim. Izrael ekonomski nije značio ništa, ali zakoni vjere u savjesti, ustrajnost u dobrome, učinili su to da političke velesile, izuzetno bogate države jesu već prašnjava prošlost, a Izabrani još i danas žive, i svjedoče o pravim vrednotama.

Povijest čovjekovog moralnog i vjerskog razvoja išla je do Isusa Krista. Stvorenje poslije 1000 godina Božje brižne discipline nije se preoblikovalo u savršeno biće. Tada je Otac odlučio poslati svoga Sina, u kojem je pokazao da čovjek nije osuđen na neuspjeh, nego i te kako može postići vrhunac humanosti i ljubavi. Takav čovjek mijenja svijet i otvara vrata neba. Vrijedi razmisliti o tome da možda u našoj bezizlaznoj ekonomskoj i političkoj sredini upravo življenje vjere i morala predstavlja jedini put, na kojemu se može ostaviti mrak i stići do pravoga života.

Tko može biti milijunaš?

Piše: Antonija Vaci

Američki komičar George Carlin jednom je prigodom rekao da većina ljudi radi taman toliko da ih ne otpuste, a da su plaće iste te većine taman tolike da sami ne daju otkaz. Jedno vrijeme je po našoj zemlji kružila parola: „Ne mogu oni mene toliko malo platiti, koliko ja mogu malo raditi“. Postavlja se pitanje bi li ljudi radili više da imaju veće plaće ili smo svi sretni s minimalnim plaćama i minimalnim trudom?

Psiholozi su naravno potražili odgovor na ovo pitanje, tako što su napravili eksperiment koji je trebao usporediti rade li ljudi bolje kada im se za neki zadatak ponudi mala suma novca, pristojna suma novca ili ogromna suma novca. Za malu sumu novca su pretpostavili da bi mogla biti ekvivalent onome što čovjek u prosjeku zaradi na dan, za pristojnu sumu ono što bi čovjek zaradio za tjedan dana, a za veliku sumu – prosječna mjesečna plaća. Eksperiment se sastojao od toga da se pred ispitanike stavi određeni zadatak koji je zahtijevao pamćenje ili dobre motoričke sposobnosti, i da mu se kaže da će ukoliko dobro izvrši zadatak dobiti određenu sumu novca. S obzirom na to da znanstvenici za ove eksperimente obično i nemaju puno novca za bacanje, eksperiment je premješten u Indiju gdje je mjesečna plaća oko 11 dolara. Rezultati su bili sljedeći: ukoliko bi ispitaniku ponudili zadatak i rekli mu da će za njega dobiti nekoliko centi, postig-

nuće bi bilo normalno. Ukoliko bi mu ponudili nekoliko dolara, postignuće je bilo odlično, no, ukoliko se ispitaniku ponudila mjesečna plaća za zadatak koji bi trajao nekoliko minuta, ispitanik bi postao toliko nervozan da zadatak uopće ne bi uspio obaviti. Možda je teško zamisliti nervozu čovjeka kada je u pitanju 11 dolara, ali zamislite kakvo bi postignuće vi imali da vam se ponudi milijun dolara da položite ispit ili dobijete peticu na kontrolnom. Možda vam se čini da bi zadatak u kojem vam je ponuđeno milijun dolara odlično uradili, ali je pitanje koliko bi vremena ustvari posvetili zadatku, a koliko razmišljanju o tome što ćete sve uraditi kada dobijete taj novac. U slučaju previše novca, javlja se problem prevelike motivacije koja smanjuje postignuće. U slučaju malo novca radi se taman toliko da se ne dobije otkaz. U slučaju dovoljno velike sume dobiva se optimalno postignuće. Ovo se u psihologiji zove Yerkes-Dodsonov zakon. Ovaj zakon se ne primjenjuje samo na novac i nagrade, već se može primijeniti i na kazne. Jedan posebno zanimljiv eksperiment na ovu temu sastojao se od toga da bi znanstvenici stavili štakora u labirint i varirali jačinu elektrošokova kako bi ga naučili da neke dijelove labirinta izbjegava. Ukoliko bi štakoru dali slabe ili srednje elektrošokove svaki put kad bi zalutao na pogrešnu stranu labirinta, štakor bi brzo naučio koja mjesta treba

izbjegavati. No, ukoliko bi štakor dobio jake elektrošokove, ne bi bio u stanju naučiti u koje dijelove labirinta ne treba zalaziti jer bi jednostavno bio preplašen da bi bilo što zapamtio. Lekcija koju možemo izvući iz ovoga eksperimenta za naš svakodnevni život posve je jasna. Vašu djecu, prijatelje i supružnike kažnjavate kada urade nešto loše s idejom da će iz te kazne naučiti da sljedeći put budu bolji. No, ukoliko s kaznom pretjerate, osoba koju pokušavate nešto naučiti, od straha ništa neće naučiti. Recimo, ako tučete svoje dijete zbog loše ocjene, teško da će se ono u školi popraviti jer je kazna prevelika, a u ovom slučaju čak i nije primjerena.

Konačna lekcija iz svega ovoga je da svatko za sebe svaki dan bira hoće li biti osoba koja će uložiti taman toliko truda da ne dobije otkaz ili će u sebi pronaći dovoljno motivacije da bude osoba koja dobiva optimalnu nagradu za svoj trud. Motivacija ne mora uvijek pratiti novac. Ako pogledate oko sebe, češći je slučaj da novac i nagrade prate motivaciju, jer u stvarnom životu će vam teško netko dati peticu u nadi da ćete početi učiti i skoro je nemoguće dobiti veću plaću ako pokazujete da niste spremni dati više od svojega minimuma. Takve stvari se događaju samo u psihološkim laboratorijima, u stvarnom životu treba raditi.

Ne daj mito – ne primaj mito!

Piše: mr. Andrija Anišić

Mita je uvijek bilo

Tema mi se za ovu rubriku često nametne sama, spontano. Tako sam poticaj za ovu temu dobio neki dan moleći Časoslov u crkvi. Nikako se nisam mogao sabrati i na kraju sam pitao Isusa ima li smisla uopće početi moliti propisane molitve iz Časoslova kad nisam sabran. Njegov odgovor je bio blag, sa smiješkom: „Samo ti moli“. I počeo sam. I u toj molitvi sam zapazio takve misli koje, činilo mi se, nikad ranije nisam zapazio, premda već preko trideset godina molim iste molitve. Eto, to je milost. Tako sam u jednom psalmu molio: „U nedužnosti ruke svoje perem i obilazim žrtvenik tvoj, Jahve, da tvoju hvalu javno razglasim i pripovijedam sva divna djela tvoja. O Jahve, ljubim dom u kojem prebivaš i mjesto gdje slava tvoja stoluje. Ne pogubi mi dušu s grešnicima... na rukama je njihovim zločin, a desnica im puna mita“ (Ps 26, 6-10).

Tada sam čuo poticaj: „Piši o mitu i korupciji“. I evo pišem. Tema je to koja ne silazi s naslovnica domaćih i svjetskih medija i o kojoj se danomice govori kao o zlu, ali koje je nažalost stalno prisutno i, čini se, sve raširenije.

Primanje mita poznato je i u Svetom pismu. Spominje se, prema koncordanciji p. Tadeja, dvadeset puta u raznim svojim izvedenicama. Bog upozorava da nije dopušteno primiti mito. Mito je zlo koje čovjeka zasljepljuje i „upropašćuje pravo pravednika“ (Izl 23,8); mito „zasljepljuje oči mudrih i ugrožava stvar pravednih“ (usp. Pnz 16,19). Čovjek koji prima grješan je čovjek. Otvorio je svoje srce i svoj život prokletstvu (usp. Pnz 27,25). Naprotiv, čovjek koji ne prima mita krjepostan je čovjek, dapače: tko mrzi mito živjet će, a tko se grabežu odaje, razara svoj dom (usp. Izr 15,27). Prorok Izaija prenosi Božje obećanje onima koji budu činili pravedna djela među koja spada i odbijanje mita. Onaj koji „otresa ruku da ne primi mito... prebivat će u visinama... imat će dosta kruha i vode će mu svagda dotjecati“ (usp. 33,15-16).

Što je mito?

Pod pojmom „mito“ najčešće se misli na novac ili neku drugu stvar ili

nagradu kojom se na nepošten i nezakonit način želi pridobiti onoga tko je na vlasti ili tko ima utjecaja da udovolji njegovoj želji, odnosno da mu pomogne u određenom slučaju. Mito je u uskoj vezi s korupcijom i njezin je najrašireniji oblik. Korupcija pak označava svaki oblik zlorabe ovlasti radi osobne ili skupne koristi. Na taj način se namjerno narušava princip nepristranosti. Narod je vezuje pre svega za „gotovinu“, odnosno ostvarivanje novčane dobiti, dok se „recipročne obaveze davanja“, VIP (veze i poznanstva) sistem poklona i ustupaka češće shvaća kao nezaobilazni dio tradicionalnog morala.

Tko daje i prima mito?

Prema istraživanjima, u Hrvatskoj su mito i korupcija najrašireniji u javnoj upravi, zdravstvu i pravosuđu (podaci dostupni na internetskim stranicama). Pronašao sam zanimljive podatke i za našu zemlju (vidi: www.dominomagazin.com). Prema tom izvoru, građani Srbije za mito prosječno daju 178 eura. Najviše se podmićuju liječnici, policajci kao i službenici u državnoj administraciji. Liječnici ipak primaju najviše novca od građana. Ovo su rezultati istraživanja „Poticaj antikorupcijskim mjerama u Srbiji“ koje je provedeno u okviru projekta Programa UN za razvoj.

Isti izvor navodi i zanimljive podatke o praksi podmićivanja. Naime, stalni koordinator Ujedinjenih nacija u našoj zemlji Viliyam Infante kaže da skoro 40 % građana Srbije navodi da je netko iz njihovog najbližeg okruženja dao mito i da su građani naviknuti na korupciju. On je kazao da je 44 % građana dalo mito liječnicima, 26 % policajcima, a 19 % zaposlenima u državnoj upravi i dodao da su 70 % slučajeva građani sami ponudili a čak 88 % građana vjeruje da je korupcija u Srbiji uobičajena stvar.

Kako protiv mita i korupcije?

U pripremi ovoga članka pronašao sam i jedan zanimljiv seminarski rad (vidi: www.besplatniseminarskiradovi.com/KRIMINOLOGIJA/Mito-i-korupcija.htm/) u kojem autor lijepo obrađuje samu problematiku mita i korupcije. On je u istraživanju uzroka mita i korupcije pobio mišljenje da su oni posljedica siromaštva, jer su prisutni i u

bogatim i u siromašnim zemljama. On zaključuje kako je da bi se stvorila korupcija potrebno da postoji namjera da se ona ostvari. Nije svako davanje nekog dara onome od koga očekuješ uslugu ili koji ti je nešto dobro učinio i podmićivanje. Sebični interes je ono što je osnovni motiv ljudi koji stupaju u međusobne ekonomske odnose podložne mitu i korupciji. Korupcija je odraz kvarenja moralnih vrijednosti jednog društva. Za borbu protiv korupcije on navodi tri tipa: liberalizaciju uloge države; veću transparentnost i motiviranost ljudi koji obavljaju državne funkcije. Država mora prepoznati kolika je cijena korupcije, da bude odlučna, ali i kreativna u borbi protiv nje i da u toj borbi surađuje s drugima.

I Komisija „Iustitia et pax“ Hrvatske biskupske konferencije dala je jednu izjavu o mitu i korupciji još 2010. godine. Ta izjava nam može pomoći u ocjeni toga zla te kojim putem treba ići da bismo dali svoj doprinos u njegovom iskorjenjivanju. Evo dijela te izjave: „Borba protiv korupcije vodi se radom na dobrim i pravednim zakonima, povećanjem kompetencije državnih službenika, odgojem građana, napose onih koji se bave zahtjevnim poslom političara, da budu spremni preuzeti odgovornosti, pa i za teške i rizične odluke koje je potrebno donijeti kako bi se riješili neki problemi... Borba protiv zala mita i korupcije vodi se jačanjem institucija, ne samo represivnih institucija društva, već jačanjem osnovnih društvenih institucija, obitelji, škole i poštivanjem vlastite države, toga najšireg okvira u kojemu smo pozvani razvijati svoje talente, ali i rješavati svoje probleme“.

A ja bih dodao da svatko može dati svoj doprinos ovom izrekom:

NE DAJ MITO NIKOMU

i

NE PRIMAJ MITO NI OD KOGA!

Video spotovi „Kraljica Bodroga“ promovirani u Monoštoru

Ranije najavljivani glazbeni materijal „Kraljica Bodroga“ uobličen u video spotove, premijerno je promoviran 31. kolovoza 2012. godine, u TV dvorani Doma kulture u Monoštoru.

Nakon izdanog albuma s izvornim, pučkim šokačkim pjesmama koje se pjevaju u Bačkom Monoštoru „Kraljice Bodroga“, radile su na snimanju video materijala za tri pjesme s ovog albuma, koji inače nosi naziv „Alaj piva Šokica“. Album i spotovi realizirani su u produkciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a spotove je snimio Zvonimir Sudarević.

Znanstveni kolokvij o salašima u XVIII. stoljeću

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata organizirao je znanstveni kolokvij „Salaši u sjevernoj Bačkoj u XVIII. stoljeću“, koji je održan 3. rujna 2012. godine, u prostorijama Zavoda u Subotici.

Profesorica povijesti i geografije iz Zagreba **Nikolina Čuljak** predstavila je najvažnije sastavnice njezine diplomске radnje „Bački salaši u XVIII. stoljeću“ u kojoj su obrađeni nastanak i razvoj salaša na ovom prostoru.

Nikolina Čuljak je nedavno diplomirala na Odsjeku za povijest i geografiju, zagrebačkog Filozofskog fakulteta. Dvije je godine tijesno surađivala s našim sugrađanima, a obiteljske veze s prostorom Đurđina, i emocije koje gaji spram salaša i Subotice, proizvele su ovaj znanstveni rad.

Ivan Ivković Ivandekić: „Klapim, to je moj život“

Fotomonografija „Klapim“ filmskog i foto amatera Ivana Ivković Ivandekića, predstavljena je 30. kolovoza 2012. godine, u velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“.

Knjiga je objavljena u nakladi Hrvatskog akademskog društva iz Subotice. O knjizi su, uz autora, govorili predsjednik HAD-a **Slaven Bačić** i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, a na predstavljanju fotomonografije nastupio je i glazbeni sastav „Hajo“.

Dvojica književnika radno u Tavankutu

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata omogućio je besplatni sedmodnevni boravak i rad u Tavankutu dvojici književnika, koji su se javili na natječaj, Vojislavu Sekelju s Palića i Mirku Kopunoviću iz Subotice s ciljem dovršavanja književnih tekstova.

Cilj je ove pomoći poticanje suvremenog književnog stvaralaštva na hrvatskom jeziku u Vojvodini i djelatnog pomaganja, stvaranjem primjerenih uvjeta rada na završavanju novih književnih djela. Vojislav Sekelj je tako radio na dovršetku zbirke pjesama „Životopis jedne sjene“, a Mirko Kopunović na dovršetku zbirke pripovjedaka „Mrvljenje mrve neba“. Tijekom rada u Tavankutu, književnici su imali i susret s učenicima Osnovne škole „Matija Gubec“, a posljednjeg dana boravka priređen je književni susret, na kojemu su autori predstavili svoje radove.

Tavankučani na Vinkovačkim jesenima

Tradicijska manifestacija Vinkovačke jeseni, koja svojom ljepotom i optimizmom, širinom duše hrvatskoga čovjeka na ovim prostorima, uvijek nanovo grije srca i opija dušu svekolikom puku, brojnih sudionika i izvođača i svih onih koji u te dane grad na Bosutu posjećuju, održana je od 7. do 16. rujna, po 47. put.

Program Vinkovačkih jeseni sadrži 50-ak popratnih manifestacija, u kojima je bilo više od 10 tisuća sudionika, a u proteklih desetak dana ponuđene programe pratilo je više od 100 tisuća posjetitelja i gostiju.

Posjetiteljima i svim dragim gostima, 80 KUD-ova i udruga i 58 dječjih skupina je pokazalo i prikazalo s koliko se brige, mara i poštovanja njeguje tradicija narodnoga stvaralaštva. Ove su Jeseni održane pod nazivom „U kolu i oko njega“ te je formirano kolo u kojem je bilo više od 50 tisuća, mladih i starih. Prvi puta na svečanom otvorenju nastupio je folklorni ansambl HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta i oduševio svojim šlingom i igrom publiku.

Rešetarački susret pjesnika

Kulturno-likovno društvo „Rešetari“ organiziralo je u Rešetarima XV. rešetarački susret pjesnika, koji je održan 14., 15. i 16. rujna.

Susret je započeo otvorenjem likovne izložbe XV. međunarodne likovne kolonije „Petrović - Rešetari 2012“, a sljedeći dan je održana promocija IV. zbornika mladih pjesnika, u kojem su zastupljeni pjesnici iz šest europskih država, kao i pjesnici iz Hrvatske.

Prisutni pjesnici na ovom susretu došli su iz: Kanade, USA, Južnoafričke Republike, Švedske, Njemačke, Austrije, Italije, Mađarske, Slovenije, Srbije, BiH, Crne Gore, Makedonije i Hrvatske. Istoga dana održana je i promocija XV. zbornika pjesama Rešetaračkog susreta pjesnika, kao i promocija knjige „Kaskade života“ Slavice Božičević iz Švedske, dok je glavni događaj ovog malog jubileja bilo čitanje pjesama svih prisutnih pjesnika, koji se održao navečer.

Za XV. zbornik pod nazivom „Vez porubljen snom i zavijajem“ odazvalo se 170 kandidata s 560 pjesama iz 22 zemlje sa svih kontinenata, a odabrano je 145 autora. Iz Srbije su u ovom zborniku zastupljeni: **Mila Markov Španović** iz Srijemske Mitrovice, **Marija Lovrić** iz Novog Sada, **Mladen Šimić** iz Petrovaradina, **Maja Andrašić**, **Ljiljana Tadijan** i **Ivan Andrašić** iz Sonte, **Robert G. Tilly** iz Subotice, **Marija Šeremešić**, **Marica Mikrut**, **Kata Kovač** i **Antun Kovač** iz Sombora te **Ljiljana Crnić** iz Beograda. /A. Kovač/

„Tradicijsko odijevanje Šokaca u Bačkoj“

U prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici održan je, 18. rujna, znanstveni kolokvij „Tradicijsko odijevanje Šokaca u Bačkoj“.

O temi je govorio profesor **Zvonko Tadijan**, predstavljajući najvažnije

sadržaje iz svoje knjige „Šokačke narodne nošnje u Bačkoj“, koja je objavljena 2011. godine u nakladi Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata „Šokadija“ iz Sonte. Autor je govorio o nas-tanku, razvoju i izradi narodnih nošnji u bačkih Šokaca, a kako ovu problematiku nitko nije sustavno izučavao, time Tadijanovi napori dobivaju na većoj važnosti.

Nova knjiga u izdanju ZKVH-a: Život i djelo Stanislava Prepreka

Polovicom mjeseca rujna 2012. godine objavljena nova publikacija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata – „Prognanik iz svijeta svjetlosti: život i djelo Stanislava Prepreka“, koju je priredio **Ivan Balenović**.

Riječ je o knjizi u kojoj je objavljeno cjelokupno književno stvaralaštvo, prikaz Prepreka kao knjižničara, likovnjaka, učitelja, prevoditelja i antologičara. Knjiga je objavljena u biblioteci „Prinosi za istraživanje književne baštine“, obima je 618 stranica. Uredio ju je **Tomislav Žigmanov**, likovnu opremu je uradio **Darko Vuković**, a tehnički je uredio **Vladimir Šimunović**.

18. i 19. X.

XI. Dani Balinta Vujkova u Subotici

u znaku stoljetnih obljetnica rođenja književnih velikana

18. X.

Program za djecu u 13 sati

HKC „Bunjevačko kolo“

Predstave po motivima narodnih pripovjedaka i predstavljanje najnovije knjige poezije za djecu Josipa Dumendžića – Meštra *Čudan ovaj bili svit* u izdanju Hrvatske čitaonice.

Stručni skup – 15,30 sati

Gradska biblioteka

Predstavljanje knjiga B. Vujkova i

Teovizije – nakladnika iz Zagreba

u Gradskoj biblioteci u 19 sati

19. X.

Stručni skup 9-13,30 sati

Gradska biblioteka

Multimedijalna večer u 19 sati

Velika vijećnica Gradske kuće

Dodjela nagrade za životno djelo, dodjela nagrade „Emerik Pavić“ za „Naj“ knjigu u 2011. godini
Gosti iz Hrvatske, Mađarske i Austrije

Glavna tema XI. dana Balinta Vujkova – stoljetne obljetnice hrvatskih književnih velikana iz Vojvodine, među kojima su Ante Evetović Mirosljub, Ante Jakšić, Ivan Kujundžić i Balint Vujkov.

Priprema, pozor, ...

Eto, počeli smo opet, netko u staru a netko i u novu školu! Prvacima je svakako škola u svemu nova, kao i srednjoškolcima. A roditelji mole Duha Svetoga da bude u pomoći njihovim miljenicima.

Da, da, i vi molite, to se vidjelo na misi kada je tisuću djece molilo za uspješnu vjeronaučnu i školsku godinu.

Pripremali smo se kratko za školu jer je ljetno bilo divno i toplo, a pozorno ćemo oslušivati što i kako trebamo raditi. A ono najvažnije je – SAD! Nemojmo čekati, odmah treba krenuti u učenje, ali kako u školi,

tako i na vjeronauku, u crkvi. Moramo dobro upoznati Boga – našeg Stvoritelja. Pozorno slušajmo jer bismo morali puno toga naučiti i ponosno to ispričati drugima. Kada sam znaš tko te stvorio, koliko te voli, onda je to potrebno radosno kazati i drugima. To se zove evangelizacija! Dakle, postanimo Isusovi učenici a potom i evangelizatori – navjestitelji Isusove radosne vijesti. On nam poručuje da nas jako voli, da se zbog te ljubavi rodio kao čovjek, da je prihvatio muku i smrt ali i da je na koncu – USKRISNUO! A to je ovdje najvažnije. Isus je pobijedio smrt!

SAD znamo što nam je činiti!

Vaša Zvončica

Održana VIII. smotra dječjih pjevača i zborova „Tuđe poštuj, svojim se diči“

Najmlađi izvođači hrvatskih bunjevačkih pjesama predstavili su se 7. rujna u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće na VIII. smotri dječjih pjevača i zborova, koju organizira Hrvatska glazbena udruga „Festival bunjevački pisama“.

Ova Smotra nije natjecateljskog karaktera te je svakom od pjevača ali i tamburaša koji su ih pratili, najveća nagrada bio pljesak brojne publike. Smotru su, po običaju, otvorile „kraljice“, ovoga puta iz Starog Žednika, koje je pripremila **Anica Čipak**. U predstavljanju hrvatske bunjevačke pisme nastupili su: **Dunja Šimić** (OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica), **Mirjana Milodanović**, **Josipa Dulić** i **Josipa Stantić** (OŠ „Vladimir Nazor“ iz Đurđina), **Kristina Crnković** (OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta), **Luka Matatić** (OŠ „Matko Vuković“ iz Subotice), **Katarina Piuković** (OŠ „Matko Vuković“ iz Subotice), **Magdalena Temunović** (OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica), **Marija Gabrić** (OŠ „Sveti Sava“ iz Aleksandrova), **Emil Cvijin** (OŠ „Ivan Milutinović“ Subotica), **Maja Antunović** (OŠ „Sveti Sava“ iz Aleksandrova), **Katarina Vojnić Tunić**, **Danijela Sirački** i **Ivona Mamužić** (OŠ „Pionir“ iz Starog Žednika), **Tatjana Poljaković** i **Maja Tikvicki** (OŠ „Pionir“ iz Starog Žednika), **Ana Dulić** (OŠ „Vladimir Nazor“ iz Đurđina), **Luka Skenderović** (OŠ „Matko Vuković“ iz Subotice) i **Ana Piuković** (OŠ „Ivan Milutinović“ iz Subotice).

Sve soliste pratio je dobro uvježbani Dječji tamburaški orkestar HGU „Festival bunjevački pisama“ pod ravanjem profesorice **Mire Temunović**. Bilo je više od četrdeset tamburaša, a svirali su kao jedan. Smotra je završena, sada već tradicionalno, zajedničkom izvedbom svih solista pjesme „Subotica“ **Đule Milodanović**.

Dodajmo ovome da je ovogodišnja Smotra promovirala i dvoje mlađahnih voditelja – uziskusnu voditeljicu – gimnazijalku **Karlu Rudić**, program su vrlo uspješno vodili desetogodišnja **Katarina Vojnić Purčar** i nešto stariji **David Dujak**. /Zv/

Iva Molnar

Moja župa

Djeca u vrtiću „Marija Petković“ u Subotici okušala su se u umjetničkom prikazu crkve. Evo kako su uspjela dva uratka na temu „Moja župa“, a crteže je poslala odgajateljica i vje-roučiteljica Emina.

Terezija Sekereš

Održan Etno kamp Hrvatske čitaonice

U organizaciji Hrvatske čitaonice i uz logističku potporu Gradske knjižnice iz Subotice i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, od 27. do 31. kolovoza uspješno je realiziran još jedan, peti po redu Etno kamp u kojem je sudjelovao do sada rekordni broj djece, čak pedeset petero njih koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku.

Opći je dojam svih sudionika, i malih i velikih da je i ove godine Etno kamp Hrvatske čitaonice bio puni zgodak. Kao i do sada, u kampu smo imali kreativno manualne radionice, gdje smo izrađivali razne predmete od drveta (klupica, stalni kalendar, ljestve, držač ključeva...), od konca smo pleli šarene narukvice, od papirića smo pravili prekrasne cvjetne lopte, a od raznih materijala (slame, zrnevlja, slamčica...) smo pravili Gradsku kuću koja ove godine proslavlja svoj 100. rođendan. Po prvi puta smo se okušali u kuharstvu. Sami smo razvijali tijesto i pravili slatke kiflice i slane pogačice koje smo potom u slast pojeli. Puno smo se igrali, ali i recitirali, pjevali, svirali, plesali moderan i tradicijski ples, glumili i, naravno, ponešto i naučili.

U Etno kampu smo saznali da su prije 100, odnosno 150 godina rođeni hrvatski velikani u Vojvodini koji su puno uči-

nili za hrvatski narod. To su: Ante Evetović Miroљub, Ana Bešlić, Ante Jakšić, Ivan Kujundžić i Balint Vujkov. Naučili smo i pjevati nekoliko duhovnih pjesama kojima smo slavili Boga na misi koju je za nas služio naš dragi **mons. Andrija Anišić**. U ovome su nam puno pomogli naši „Proroci“ koji su s nama vježbali, a to su bili **Nikola Bašić** i **Anita Kovač**. I ove smo godine jedan dan imali izlet. Posjetili smo Čikeriju gdje smo boravili na salašu obitelji **Šimić**, a u tome nam je pomogla obitelj **Vojnić**. Iskoristili smo taj dan za šetnju i razne igre u prirodi. Međutim, tavanakutski župnik **preč. Franjo Ivanković** je saznao da su etnokampovci na Čikeriji i pozvao nas na čikerijanski ručak i dobro nas nahranio. Velika mu hvala i Bog mu platio!

Predsjednica Hrvatske čitaonice Bernadica Ivanković kaže „kako ovaj kamp ne bi mogao ovako puno djece primiti da nije bilo pomoći odgajateljica i nastavnica, a drago nam je da su nam potporu dali i brojni gosti na završnoj priredbi“.

B. I.

Molitva

Alarm – kažu, prvi u nizu stresova koje čovjek svakodnevno skladišti iza lopatica.

Ne vidi se je li svanulo. Izabirao si spuštene roletne koje škrtare s prirodnim buđenjem.

Vrata, hodnik, ulijevo kupaonica, nekoliko lupljenih dovratka; traperice, košulja, ne, ipak ona majica na pruge; otvori, zatvori, otključaj, zaključaj – tisuću vrata.

Koja li od njih vode u raj?

Usporedo biraš dvije stvari: gumb za uključivanje računala i gumb za grijanje vode za kavu. Ukotrljao si se u svjetski tijek događanja. Mmmm, protezanje – cijeli svijet je tvoj!

Biraš svoju jutarnju molitvu: hm, Večernje novosti, može. Pobožno i bez preskakanja uzimaš ostatke ljudskog dostojanstva, ostatke ljudske sreće i dobrote za doručak. A govore stručnjaci i recitiraju najmanja djeca, doručak je najvažniji obrok u danu.

Kao intelektualac, s obveznim štivom prežutjelog XXI. stoljeća, dubinom bića registriraš strašnu nenaštimanost. Da, da, da, mnogo toga škripi – ekonomija, politika, priroda, kultura, i ljudi kao gladne zvijeri škrguću zubima i nasrcu jedni na druge. (Nisu doručkovali?! O, koliko li će danas ljudskih stanica umrijeti od gladi?)

Nisu nesreća i glad samo u drugima, cijelim tijelom osjećaš. A do kada ćeš se ti oglašavati na vapaj svoje duše za visokokaloričnim doručkom? Ne može se ni dugo, ni daleko bez goriva čak i ako samo sjediš za kompom. Ne košta mnogo: minuta je ponekad dovoljna za cijeli dan i metar bliže konačnog odredišta!

Pravac raj! Na zemlji – raj!

Alarm – kažu, prvi u nizu stresova koje čovjek svakodnevno doživljava.

Mora da je svanulo. Spuštene roletne baš škrtare.

Vrata, hodnik, ulijevo kupaonica, jedan lupljen dovratka; hlače, karirana košulja, bež šal; otvori, zatvori, otključaj, zaključaj – opet tisuću vrata!

Ali, ja znam! Biram ona koje vode u raj – u ime Oca, Sina i Duha Svetoga!

Nevena Mlinko

Obavijesti

– **Misa za mlade** će biti prvoga petka u mjesecu listopadu, 5. 10. 2012., u crkvi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, s početkom u 20 sati.

– **Tribinu za mlade** će održati vlč. Ivica Ivanković Radak, u nedjelju 21. 10. 2012., u Katoličkom krugu s početkom u 20 sati.

Čikerijada 2012.

Dvanaesta Čikerijada po redu održana je 29. kolovoza kod križa na Čikeriji. Predvoditelj misnog slavljaja vlč. **Ivica Ivanković Radak**, koji se nakon doktorata vratio u Suboticu, poručio je mladima da obnove svoje povjerenje u Gospodina, koji je uvijek uz nas. Također je napomenuo kako je značajno biti u zajedništvu s Isusom i živom Crkvom, čiji su dio i sami mladi. Nakon svete mise i okrjepe, uslijedio je sportsko-zabavni program, koji su organizirali članovi Pastoralne mladosti Subotičke biskupije, kao i animatori koji rade pri raznim župama u Subotici.

Čikerijada je nastala na inicijativu mladih da se još jednom na samom kraju ljetnoga raspusta, a pred početak školske godine okupe u zajedništvu oko euharistijskoga stola, kao i raznih sportskih igara. Na taj način bi se svake godine nakon ljetnih putovanja i hodočašća našli i podijelili iskustva, uz igru i odmor. Čikerijada ima za cilj „hodočastiti“ biciklima od Subotice do križa kod Čikerije i natrag.

Ovom prilikom mladi zahvaljuju domaćinima, kao i vlč. **Franji Ivankoviću** i svim dobročiniteljima na pomoći, organizaciji i gostoprimstvu. /P. G./

Genfest 2012.

Sagradimo mostove

Budimpešta je od 31. kolovoza do 2. rujna bila domaćin Genfesta. Festival koji okuplja mlade iz čitavog svijeta koji slijede isti ideal jedinstva, nosio je naziv *Let's bridge* (sagradimo mostove), a mostovi Budimpešte bili su simbol spajanja različitih naroda, religija i kultura. Na festivalu je sudjelovalo oko 1200 mladih, a iz Srbije ih je stiglo 200. Susret je pokazao drugačije lice svijeta: po čitavom svijetu postoje mladi koji žele živjeti bezuvjetnu ljubav i razumijevanje i tako donositi promjene počevši od svakodnevnih stvari.

Program je započeo 31. kolovoza ispred sportske arene gdje je bilo predstavljanje zemalja istočne i jugoistočne Europe. Na štandovima su se mogle dobiti zanimljive informacije o državama i isprobati njihovi specijaliteti. Na Genfestu se nada i vjera mladih u izgradnju boljeg svijeta najbolje izražava umjetnošću – glazbom, plesom, glumom. Program u areni započeo je obraćanjem gradonačelnika Budimpešte Istvána Tarlosa i predsjednice UNESCO-a Katalin Boryay, nakon čega je pročitana poruka pape Benedikta XVI. upućena sudionicima Genfesta. Scenski nastupi u sportskoj areni publiku su na trenutke ostavljali bez daha: od koncerta koji je sve podigao na noge do raznovrsnih koreografija.

Pored glazbenih i plesnih nastupa, najdojmljivija su bila svjedočanstva mladih koji su tijekom subotnjeg programa govorili o tome kako oni u svojim mjestima *grade mostove*. Njihova iskustva govore da se i u teškim situacijama ljubav dolazi do izmirenja, razumijevanja i prihvatanja. Djevojka iz Jeruzalema govorila je o zajedničkim molitvenim susretima kršćana i muslimana za mir. Mladi iz Kaira svjedočili su o oslikavanju jednog zida u njihovom gradu koje je zbližilo ljude u teškoj situaciji, a na pogrdne komentare prolaznika mogli su odgovoriti da je to ono što oni mogu učiniti u tom trenutku. Bilo je svjedočanstava o suočavanju s prirodnim katastrofama, bolešću i smrću dragih osoba, rastavi roditelja i opraštanju. Jedan tek vjenčani par govorio je o svom putu do braka. Mladi iz bogatih i najsiromašnijih država mogli su se pronaći u ovim primjerima, ali i postati svjesni s kakvim se situacijama suočavaju njihova braća i sestre širom svijeta. Ta svijest i briga jednih za druge upravo je to što svijet čini ujedinjenim i jednom velikom obitelji.

Tijekom poslijepodnevnog programa predstavljen je projekt „Ujedinjeni svijet“ čiji je cilj us-

postavljanje Stalnog međunarodnog tijela za proučavanje bratstva koju će priznati organizacija Ujedinjenih naroda. Prvi je korak prikupljanje potpisa, a svaki je sudionik dobio narančastu narukvicu koja je simbol osobnog zalaganja za ovaj projekt. Na kraju, predsjednicu Pokreta fokolara Mariu Voce arena je pozdravila dugim pljeskom iščekujući njen govor. Ona je mlade ohrabrila da se ne boje i visoko upiru svoj pogled. Pozvala ih je na djelovanje koje je potaknuto ljubavlju.

Nakon programa u areni, povorka od 12000 mladih uputila se do Lančanog mosta gdje se odigrao *fleshmob*: svatko je na maramu napisao poruku, svoje ime i državu, a marame su se uz ples izmjenjivale. Tako su izgrađeni mostovi između mladih iz svih krajeva svijeta. Ovaj prizor na mostu bio je jedan od onih koji se pamte čitavog života: mnoštvo mladih koji pjevaju i plešu, vijorenje zastava i nasmejana lica.

Završetak festivala proslavljen je sv. misom na Trgu sv. Istvána. U isto vrijeme na više mjesta u gradu održavala su se liturgijska slavlja različitih religija. Na kraju su se svi okupili na trgu gdje su mladi iz Brazila predstavili Svjetski dan mladih 2013. koji će se održati u Rio de Janeiru. Genfest je završen, a mostovi mladi koji su izgradili mostove jedni s drugima, sada u svojim mjestima nastavljaju graditi zajedništvo i razumijevanje, kao što je to bio san Chiare Lubich i tolikih generacija koje slijede ovaj ideal.

Ana Ivković

Kršćanski pogled na spolnost vs kontracepcija

Suvremenom čovjeku, a nažalost često ni kršćaninu, nije jasan stav Katoličke Crkve o kontracepciji, odnosno zabrani korištenja kontracepcije. Prije govora o kontracepciji i zašto ona *ne*, trebamo se prvo kratko osvrnuti na temeljne značajke ljudske spolnosti. Tek nam tada postaje jasno zašto je kontracepcija ne samo protiv novoga čovjeka nego i protiv istinskog bračnog sjedinjenja.

Osoba je tijelo i duša, postoji unutar veza između spola i osobe. Treba istaknuti tri stvari u poimanju ljudske spolnosti:

- a) spolnost se *tiče cijele osobe*
- b) ljudska spolnost je *dopunjava-nje i zajedništvo*
- c) ona je *odnos ljubavi i prokreativne (rađanja)*.

Izvršavati spolnost genitalnim činima je fiziološka funkcija, koja ne izražava totalitet spolnosti. Spolno sjedinjenje je čin koji zahvaća dvije osobe u cjelokupnosti i uzajamnosti i ostvaruje preduvjete za nastajanje jednog novog ljudskog života. To je čin

u kojem su nutarnje povezane dvije dimenzije: *ljubav i prokreacija*.

Rađanje djece stoga je puno dublja stvarnost od biotehnoške sposobnosti da se stvori novi život u laboratoriju. Rađati znači darivati život u darivanju osoba. To je dar koji nadilazi i preobražava sam biološki čin. Čovjek je stvoren na sliku Boga, koji se iz ljubavi daruje i iz te ljubavi i darivanja stvara svijet i čovjeka. Jedna od bitnih istina o čovjeku jest da je stvoren za sebedarje, za darivanje. I u tom potpunom darivanju drugoj osobi iz ljubavi i zajedništva nastaje novi dar – dijete. Po bračnom sjedinjenju čovjek se u potpunosti ostvaruje kao slika Božja, slika Presvetog Trojstva, koja se u ljubavi potpuno dariva i postaje plodna. Kvaliteta slike Božje obuhvaća i ljudsko tijelo. Tijelo i spolnost nisu nešto prljavo, nego uzvišeni Božji dar koji omogućuje čovjeku da se realizira kao dar, da u potpunosti uđe u zajedništvo s drugom osobom.

Dakle, dvije dimenzije čine bračno sjedinjenje: sjedinjujuća i prokrea-

tivna. Razdvojiti ove dvije dimenzije značilo bi ugroziti intimnu istinu o ljudskoj spolnosti. Prihvativši ove činjenice ne možemo manipulirati bračnim činom tako da bi on izražavao samo jedan biološko-fizički čin, nego ga promatrati kao onog koji *jeste biološko-fizički čin, ali koji nužno pretpostavlja afektivno, osjećajno, i duhovno sjedinjenje otvoreno rađanju*.

U ovom kontekstu razumije se zašto je kontracepcija, kao i umjetna oplodnja, nedopuštena: jer razdvajaju sjedinjujući spolni čin od prokreativnog (rađajućeg) čina!

Nasuprot ovakvoj koncepciji ljudske spolnosti danas postoji veliki izbor različitih metoda i vrsta kontracepcije. Razlikujemo ih više vrsta: mehanička kontracepcija (kondom, dijafragma...); prekinuti snošaj; kemijska kontracepcija (spermicidna sredstva); hormonska sredstva (pilule, injekcije...); hitna ili postkoitalna kontracepcija; intrauterina sredstva s pobačajnim učinkom; trajne metode kontracepcije – sterilizacija.

Izrazom kontracepcija označava se svako djelovanje koje, predviđajući ostvarenje bračnog čina, namjerava spriječiti začeće, to jest susret jajne stanice i spermatozoida. Posebnu problematiku uvode hormonska kontracepcijska sredstva, koja često ne sprečavaju samo začeće, nego sprečavaju razvoj i ugnježđivanje začelog embrija, te su abortivna. Stoga ćemo posebnu pažnju usmjeriti na kratak pregled ove vrste kontracepcijskih sredstava. Hormonska sredstva druge i treće generacije proizvodnje, ovdje ulaze i ona koja su danas na tržištu, imaju kontraceptivne, ali i abortivne učinke. Hitna kontracepcija, koja se uzima nakon spolnog čina, ukoliko je do oplodnje došlo uvijek je abortivna. Stoga, prema načinu djelovanja hormonska sredstva se dijele na kontracepcijska i abortivna.

Farmakološke abortivne tehnike, osim mogućeg abortivnog djelovanja svakodnevnih pilula, su:

Intrauterina naprava ili spirala: umetnuta u maternicu sprječava ugnježdivanje i razvoj embrija, uzrokujući na taj način pobačaj. Žene ga koriste kao „kontracepcijsko“ sredstvo, ali se u stvarnosti radi o abortivnom.

Pilula za dan poslije: riječ je o dvjema tabletama koje sadrže hormon levonorgestrel - odakle i komercijalno ime "Norlevo" - koje uzete unutar 72 sata mijenjaju stijenku maternice i onemogućavaju već nastalom embriju da se ugnijezdi. Embrij nije prihvaćen od majčine maternice - umire i biva izbačen.

Abortivna pilula RU-486: (mifepriстон, mifegyne, francuska pilula i dr.) Kemijske tvari djeluju uglavnom na stijenku maternice izazivajući njezino ljuštenje i posljedično odvajanje embrija. Upotrebljava se do 50. dana trudnoće.

Prostaglandini: farmakološke supstance koje se koriste nakon petog tjedna kako bi se spriječio razvoj embrija u maternici.

Abortivno cjepivo: kojem je cilj spriječiti razvoj trudnoće, izazivajući u majci imunitet prema hormonu koji dojavljuje prisutnost embrija u majčinu imunološkom sustavu, i tako biva abortivno.

Osim kontracepcijskih, odnosno, abortivnih učinaka hormonske pilule imaju opće djelovanje, djeluju na cijeli organizam, a ne samo na spolne organe. Budući da je ovakva vrsta kontracepcije u primjeni duže od pola stoljeća prikupljeno je velika količina podataka o popratnim učincima na zdravlje žene. Ovdje ćemo kratko izložiti negative učinke na razne organske sustave. Najčešći su kardiovaskularni problemi, poremećaji koagulacijskog sustava, s povećanjem mogućnosti oboljenja od raka dojki i cervikalnog karcinoma. Druge nehoronske metode kontracepcije također imaju svoje negativne učinke.

Kardiovaskularni učinci su najvidljiviji na venama – venska tromboembolija, povezuje se i s hipertenzijom. Zatim, hormonska sredstva mogu uzrokovati porast krvnog tlaka,

masnoće u krvi i poremećaj tolerancije glukoze. Kao posljedica ovih stanja moguće je infarkt miokarda.

Rak dojke značajno ubrzava svoj rast pod djelovanjem hormona estrogena, a pojava raka grlića maternice značajno je viša u korisnica hormonske kontracepcije u odnosu na ostalu populaciju žena, što se može povezati i s promiskuitetnim načinom života, jer je uzročnik, humani papiloma virus, spolno prenosiva bolest.

„Humane vitae“ (HV), enciklika o ispravnoj regulaciji poroda, u vremenu kada su kontracepcijska sredstva tek započela svoju ekspanziju, iznosi katolički nauk o reguliranju poroda i ljudskoj spolnosti. Papa Pavao VI. u uvodnim riječima piše kako želi odgovoriti na pitanja tolikih žena, majki, obitelji pred novonastalim okolnostima. Osim pozitivnog izlaganja ljudske spolnosti, što smo u uvodu izložili, enciklika daje *supružnicima temeljne upute kako slijedeći moralni zakon i Božji glas mogu zdravo živjeti svoju spolnost* na obostrano izgrađivanje i upotpunjavanje, te kako regulirati rađanje potomstva, a da pri tom ne rade protiv života i Tvorca svega.

Bračni će supruzi taj sud, kada i koliko će djece rađati, donijeti pred Bogom, svjesni da u načinu svog postupanja ne mogu raditi samovoljno, nego su uvijek obvezni slijediti svoju savjest koju treba uskladiti s Božjim zakonom u ispravnom redosljedu vrednota, u poslušnosti prema crkvenom učiteljstvu koje Božji zakon tumači u svjetlu evanđelja.

Bog je mudro rasporedio prirodne zakone i razdoblja plodnosti, tako da je biološki naravno da iz svakog pojedinog bračnog čina ne nastaje novi život. Ovi bračni čini su *časni i dostojni* i onda kada su poštujući naravni red neplodni, budući da učvršćuju veze i ljubav bračnih drugova. „Ali Crkva, dok opominje na opsluživanje normi naravnog zakona, i dalje uči da je potrebno da svaki bračni čin mora ostati po sebi usmjeren na prenošenje ljudskoga života“ (HV11). Stoga, nedopušten je način regulacije poroda prekidom već započetog procesa rađanja, a naročito izravnim pobačajem. Isto tako je isključeno izravno obesplodavanje (sterilizacija), bilo

stalno bilo privremeno. „Jednako, u predviđanju bračnog čina, u toku njegovog vršenja ili odvijanja njegovih prirodnih posljedica, isključen je svaki zahvat kojemu je svrha, ili put za svrhu, da se onemogući rađanje novog života. ... U zabludi je onaj koji drži da je bračni čin, namjerno obesplodan te stoga u sebi nečastan, moguće opravdati plodnim susretima sveukupnog bračnog života.“ (HV 14)

Kontrola rađanja dopuštena je poštujući red što ga je Bog ustanovio. Ako postoje opravdani razlozi da se porođaji učine rjeđima dopušteno je voditi računa o prirodnim promjenama, te imati ženidbeni odnošaj samo u neplodnim razdobljima. I na taj način regulirati broj poroda, bez povrede moralnih načela (HV 16). Korištenje neplodnih dana i na suprotnoj strani kontracepcije, iako se mogu činiti kao dva puta s istim ciljem, u biti se veoma razlikuju. U pozadini su *dva poimanja ljudske osobe i ljudske spolnosti nesvodiva jedan na drugi*, kako je to naglasio blaženi Ivan Pavao II..

Korištenje ritmičkih razdoblja, odnosno neplodnih dana supružnici i dalje ostaju otvoreni novom životu, bez umjetnog sprečavanja mogućeg začeca. U tome današnjim parovima od pomoći mogu biti različite metode prirodnog planiranja obitelji, kao što su Billingsova, simptomermalna metoda i druge. Ove prirodne metode su svojevrsna duhovnost supružnika, jer zahtijevaju određenu askezu i molitvu, ali i omogućavaju veće uvažavanje i poštivanje oboje partnera. Jedan od nezanemarivih podataka je i rezultat istraživanja proteklih godina provedenog u Americi po kojemu je 100 % razvedenih parova koristilo kontracepciju. To svakako ne znači nužnost razvoda, ali je veliki alarmant i potvrda katoličkog nauka. Zašto pribjeći štetnim metoda, mogućim abortivima, a ne živjeti svoju spolnost na prirodan način?!

Vjerojatno je jedan od razloga i nedovoljno poznavanje metoda prirodnog planiranja obitelji. (*u narednom broju...*)

Branka Gabrić

Dragocjeni u Božjim očima

Dragi čitatelji! Kako je lijepo što postojite! I, ne morate se truditi – svakako vas volimo! :) Dišemo dojmovima sa seminara Nove evangelizacije prof. Tomislava Ivančića i smještamo se pred Bogom našim na koljena, ali i u njegov nježni, očinski zagrljaj. Ideja o dragocjenosti svakog čovjeka u Božjim očima vodi nas u ideju kako i mi jedni drugima moramo biti dragocjeni... Jer, kakvi su to prekrasni originalni i umjetnička djela koja oblikuje sam Bog, a mi ih zovemo – muž/žena, djeca, prijatelji, porodica, kolege, stranke, učenici, župljani... Važan korak je promjena pri pogledu na sebe, ali i na druge. Osobno nas je dirnulo kad je voditelj seminara rekao da – kad molimo s djecom – trebamo djeci dati da čitaju Božju Riječ. Nevjerojatno, kako je on znao da naša djeca to žele, a mi im – pošto su još mala i ne čitaju vješto bez pripreme – sugeriramo da bolje čitaju molitvu vjernika ili nešto slično, dok ne porastu. Dok pjevujemo: „Čovječe, kako si dragocjen u Božjim očima...“, budimo i jedni drugima – dragocjeni... (Ivh)

7 najvećih pogrešaka u odgoju djece

7. Očekujete da dijete ostvari vaše snove

Mi ne posjedujemo svoju djecu. Uvjereno da moramo oblikovati svoju djecu prema svom liku je potpuno pogrešno i štetno za dijete i za roditelja. U današnje vrijeme nudi se beskrajno raspon mogućih izbora, ali neograničen izbor prati i više tjeskobe i kod djece i kod roditelja. Sva djeca moraju svladati određene razvojne zadatke bez obzira na kulturu u kojoj odrastaju. Npr. u fazi oblikovanja identiteta od 15. do 28. godine osoba treba razjasniti tko je, što želi biti, kako želi živjeti, što joj se sviđa, a što ne, tko joj se sviđa; zadatak osobe je da ode od kuće, otisne se u svijet slijedeći svoj vlastiti put i gradeći svoj vlastiti sustav izdržavanja. Ako vaš 25-godišnji sin živi kod kuće, ne plaća nikakve račune i živi bez obveza, taj ključni zadatak nije ostvaren. Ako se vaša dvogodišnja kćerka boji maknuti od vas, ne odvaja se od vas i nikad ne govori „NE“, također zaostaje u razvoju identiteta. Roditeljska akcija – u suradnji sa stručnjakom, ako treba – jest neophodna.

Češća je situacija kada treba razgraničiti što su čije želje: vaša kćerka odlučuje ići u glazbenu školu i svirati trubu. Poštujte njen izbor. Ako se predomisli i odustane nakon nekoliko tjedana, a vi ste joj to i prije dopuštali, znači da je usvojila obrazac odrastanja. Tada trebate intervenirati – dijete

treba naučiti da odluke imaju posljedice – da obveze nešto znače, pa će ubuduće pažljivije donositi svoje odluke. Neka ostane u glazbenoj školi jednu školsku godinu – pri tome će svakako nešto naučiti: kako se čitaju note, kako funkcionira orkestar, kako se timski radi. Naučit će da je u redu – nakon što nešto isprobaš – i predomisliti se. Naučit će razumno donositi odluke. Ako inzistirate da nastavi i završi glazbenu školu iako ona to ne želi, upitajte se zašto to činite: jesu li tu na djelu vaše neostvarene ambicije ili su i vaši roditelji odabrali umjesto vas, prisiljavajući vas da idete u smjeru u kojem ne želite.

Roditeljstvo danas zahtijeva puno više fleksibilnosti nego ikad prije. Izazov je ponuditi dovoljno strukture i roditeljskog vodstva kako bi djeca imala vlastito unutarnje kormilo kad odrastu, ali ne toliko strukture da uopće ne mogu odrasti. (Izvor: John Friel&Linda Friel: *7 najvećih pogrešaka u odgoju djece*)

Jedanaest najboljih stvari koje mogu učiniti roditelji

♥ Ako vam vlastita prošlost stoji na putu, tada je u svakom slučaju raščistite. ♥ Razgovarajte s drugim ljudima o svojim roditeljskim problemima – ako se previše bojite ili stidite, prisilite se na to. ♥ Ne zaboravite; nema savršenih roditelja, obitelji i djece. ♥ Vaša djeca nisu tu da vas podižu, služe, savjetuju ili budu vaše stalno društvo i potpora. ♥ Ne zaboravite da jedna mala promjena koje se dosljedno pridržavate, vrijedi koliko i tisuće krupnih kojima nedostaje ustrajnosti. ♥ Ako ste previše ozbiljni i kruti, naučite se i vi opustiti i zabaviti. ♥ Ako ste previše labavi, pri- tgnite se. ♥ Zapamtite, kad iz ekstreme krenete prema zdravoj sre-

dini, to izgleda „krivo“. ♥ Ispitajte vlastite vrijednosti i način života i budite spremni na male, djelotvorne promjene ako je to nužno. ♥ Pokažite vodstvo, a ne vlasništvo. ♥ Ne bojte se eksperimenata.

„haha“ kućak:

Nova sredina

Župnik posjećuje obitelj koja je nedavno doselila u grad, pa pita djevojčicu koja ide u prvi razred osnovne škole:

– Znaš li tko je Isus?

Djevojčica šuti i sliježe ramenima. Na to će župnik majci:

– Pa kako je moguće da vaša kći ne zna ni tko je Isus?

Mama odgovori:

– Nemojte joj zamjeriti, tek smo došli u ovaj grad i još nikoga ne poznajemo...

Ispovijed

Došao mali Ivica prvi puta na ispovijed. Nakon što je ispo- vjedio svoje grijeh, počne jako plakati. Župnik upita Ivicu:

– Zar si tako jako svoje grijeh uzео k srcu?

Ivica plačući odgovara:

– Ne, nipošto! Zaglavio mi se prst u rešetki i sada ga ne mogu izvući.

male mudrosti

Korak po korak

Bepo, pometač ulica, radio je svoj posao rado i temeljito. Znao je da je njegov rad potreban. Kad bi meo ulice, činio je to polako i jednolično: kod svakog koraka jedno disanje, i kod svakog disanja jedan zamah metlom.

Korak – disanje – zamah metlom – korak – disanje – zamah metlom... Ponekad bi malko zastao i razmišljao gledajući preda se. Zatim bi nastavio: korak – disanje – zamah metlom – korak disanje – zamah metlom...

Dok bi se Bepo tako pomicao i pred sobom promatrao neočišćenu ulicu, a iza sebe očišćenu, dolazile bi mu često velike misli. Ali bijahu to misli bez riječi, misli koje se vrlo teško mogu drugima priopćiti. Slično kao neki određeni miris kojeg se jedva još sjećamo ili kao neka boja o kojoj smo sanjali.

Nakon rada sjedio je Bepo kod djevojčice Momo i tumačio joj svoje velike misli. Ona ga je na poseban način slušala. Zato bi se njemu razvezao jezik i pronalazio bi prave riječi: „Vidiš, Momo“, govorio bi on, primjerice, „to ti je tako: Ponekad imaš pred sobom vrlo dugu ulicu. I misliš: strašno je duga, nemoguće ju je očistiti; znaš, tako misliš.“ Pogledao bi šuteći preda se i onda nastavio: „I, tada se počneš žuriti. I žuriš se sve više i više. Ipak svaki put kad pogledaš, vidiš da ulica pred tobom nije nimalo kraća. Počneš se još više napinjati i tada te uhvati strah, a na koncu izgubiš dah te ne možeš dalje. A ulica je još uvijek tu. Tako se ne smije činiti“. Bepo je kratko vrijeme razmišljao i nastavio: „Ne smije se nikad misliti na cijelu ulicu najedanput, razumiješ li? Mora se misliti samo na sljedeći korak, na sljedeće disanje, na sljedeći zamah metlom. I uvijek ponovno samo na sljedeći“.

Ponovno je zastao i razmišljao prije nego je dodao: „Takav rad donosi radost. To je važno. Tada se posao učini dobro. Tako to treba biti“.

Nakon duge stanke nastavio je: „Odjednom vidiš da je cijela ulica očišćena – korak po korak. Uopće ne znaš kako, a i ne izgubiš dah“.

Klimajući glavom, Bepo je rekao na kraju: TO JE VAŽNO!

(M. Ende: *Momo*)

slastice današnjeg vremena

Torte za posebne prilike

U ljudskoj je prirodi upisana želja za slavljem, a značajka svakog slavlja jest – gozba. Na gozbi, osim dobra vina, ljudi žele i slastice. Najčešće je to torta – svadbena i rođendanska su najčešće, iako hrabriji ne izbjegavaju pokazati što im je najvažnije: postoje torte za slavlje krštenja, Prve svete pričesti, svete potvrde, imendane, obljetnice braka. Vješti i daroviti slastičari ispunjavaju najrazličitije zahtjeve naručitelja, a ponekad i sami – uvedu modni trend.

Tako je (i) jedna slastičarka iz okolice Zagreba počela praviti – torte za rastave brakova! Originalne, duhovite, ukusne. Ideju je dobila uz jutarnju kavicu čitajući podatke o broju rastava u Hrvatskoj i – pomislila kako će naći novo tržište. Trend „happy divorce cake“ (engl. „torta za sretnu rastavu braka“) u svijetu postoji već duže vrijeme, a sada stiže i u naše krajeve. Neke od torti su zbilja morbidne, jer prikazuju ubojstva supružnika i osvetoljubive poruke, a one „duhovite“ prikazuju „podjelu“ nakon rastave: supruga dobiva kuću i dvoje djece, a suprug automobil i „peseka“ (*psa*).

Kako mi ne prenosimo samo „loše vijesti“ i ne kritiziramo samo ono negativno, želimo vas razveseliti i ovim tortama. Evo nekoliko „torti od pelena“, koje se mogu darovati za rođenje djeteta („babine“), krštenje ili rođendan. Ne mogu se jesti, istina, ali veoma su korisne (mogu sadržati, osim pelena, bebi kozmetiku, odijelce, igračku, knjigu „radosnicu“...), a koliko su slatke – procijenite sami!

Birajte za sebe i svoje bližnje najbolje i najljepše slastice! (*vh*)

Gabriel Crnković – otac Gavro rođen prije 100 godina

(* 10. rujna 1912. + 21. lipnja 1992.)

Piše: Stjepan Beretić

Gabriel Crnković je rođen 10. rujna 1912. godine u Subotici. Na 6. stranici, 2. broja službenog glasila Subotičke biskupije *Litterae circulares* iz 1992. godine, župnik Bela Stantić, tadašnji generalni vikar subotičkog biskupa, napisao je, između ostalog, da je Gabriel Crnković rođen u subotičkoj gradskoj četvrti Gat. Roditelji su mu bili Kalo i Kata Pavluković. Osim braće Marka i Matije imao je i polubrata Ivana. Gimnaziju je završio kod isusovaca u Travniku, a teologiju u Sarajevu i Zagrebu. Svećenički red je zajedno s četrnaesticom svojih vršnjaka primio u subotičkoj katedrali 1937. godine. Sedmorica mladoćmisljaka su bila iz Subotice. Mladu misu je Gabriel Crnković slavio u župnoj crkvi svetoga Roka. Jako je želio poći u misije i posvetiti sav svoj život širenju Isusovoga Kraljevstva na zemlji. U tome ga je spriječila bolest želuca. Gabriel Crnković je uvijek bio gorljivi svećenik, čovjek duboke i iskrene molitve. Njegov se časoslov gotovo raspao. Nije ga puštao iz ruke, a uvijek ga je imao kod sebe. Valja istaknuti njegovu veliku odanost prema presvetoj Bogorodici. Bio je župni vikar u subotičkoj župi svete Marije na Halaškom putu, pa je godinu dana bio vikar u Đurđinu. Bio je i somborski pa sončanski župni vikar. Iz Sontje je 1942. godine došao za župnog vikara u katedralnu župu, da bi potom bio premješten u subotičku župu svetoga Jurja. Nakon toga je četiri godine kapelanovao u subotičkoj župi svetoga Roka, odakle je došao za župnog vikara u katedralnu župu, gdje je djelovao sve do smrti tamošnjeg župnika i biskupa Lajče Budanovića. Novi biskup, Matiša Zvekenović ga je poslao za upravitelja subotičke župe Isusova uskrsnuća. Na toj je dužnosti ostao petnaest godina. Godine 1972. je premješten u dječjačko sjemenište Paulinum za duhovnika. Osamnaest godina je bio du-

hovnik, ali je i iz sjemeništa svakodnevno odlazio u crkvu Isusova Uskrsnuća, gdje je danomice ispovijedao. Godine 1989. Gabriel Crnković se povukao u svećenički dom Josephinum u Subotici. Jutrom je odlazio ispovijedati u župu Isusova Uskrsnuća a večerom u katedralu. Tako svaki dan. U svećeničkom domu je ostao do smrti. Uvijek je bio siromašan. Tako je i umro. Ispovijedati – to mu nikada nije palo teško. A ljudi su ga tražili. Bio je najtraženiji ispovjednik u Subotici. I svećenici i vjernici su ga znali oslovljivati s otac Gavro.

O Gabrielu Crnkoviću je pisao Andrija Anišić na 48. i 49. stranici subotičkog lista *Bačko klasje* za srpanj, kolovoz i rujna 1992. godine. Mnogi naraštaji subotičkih katolika pamte i pričavaju Crnkovićeve kateheze, jer je otac Gavro bio vrstan vjeroučitelj. Bio je visok i mršav čovjek. Uspoređivali su ga s hrvatskim misionarom Antom Gabrićem. Po Subotici se kretao biciklom. Usput bi se zaustavio kako bi porazgovarao s ljudima. Susret s njime su posebno rado čekala djeca. Starac svećenik je uvijek našao po koji bonbon, da počasti svoje male prijatelje. Uz bonbon našao je i po koju lijepu riječ o Isusu. Svećenik Gavro je bio ispovjednik Subotičana. U katedrali je ispovijedao više od dvadeset godina. Kod njega su se ispovijedale brojne redovnice. I dan prije svoje smrti je ispovijedao u katedrali. Ljude koji su se kod njega ispovijedali znao je tješiti riječima: „Nemoj kloniti“. Kad je 1962. godine osnovano naše sjemenište Paulinum, otac Gavro je dolazio svakog petka ispovijedati sjemeništarcima. Kod njega su se svi rado ispovijedali. Kad je našao malo slobodnog vremena došao je u sjemenište. Volio je šport, pa je sa sjemeništarcima igrao odbojku. Tada mu je bilo 50 godina. Pogreb svećenika Crnkovića okupio je pedesetak svećenika i veliko mnoštvo vjernika.

Johann Lohrbach

(* 9. listopada 1912. + 23. kolovoza 1970.)

Johann Lohrbach je rođen u Beregu (Bački Breg) 9. listopada 1912. godine. Prve četiri godine teologije je završio u Sarajevu, a petu u Zagrebu. Na Petrovo 1936. godine je u Subotici zaređen za svećenika. Kao mladoćmisljak bio je 1936. godine kroz par mjeseci kapelan u Bukinu (Mladenovo), pa od 1936. do 1939. godine župni vikar u Srpskom Miletiću. Od 1939. do 1946. je obnašao dužnost župnog vikara u Krnjaji (Kljajićevo). Od 1946. godine do 1958. je bio upravitelj župe u Bačkom Novom Selu. Od 1958. do 1962. godine je bio upravitelj apatinske župe Presvetog Srca Isusova. Obnašao je i dužnost dekana. Biskup ga je imenovao i prosinodalnim sucem. Johann Lohrbach je 7. srpnja 1961. godine postao župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Apatinu. Tada je imenovan i dekanom Apatinskog dekanata. Službeno glasilo Subotičke biskupije *Litterae circulares* na 131. stranici 1970. godine piše za župnika Lohrbacha, da je bio gorljivi Kristov sve-

ćenik. U mjestima službe je bio vrlo cijenjen kao čovjek. Johann Lohrbach je sa svima znao uspostaviti dobar kontakt. Voljeli su ga i njegovi vjernici, ali i oni koji su pripadali drugim crkvama. Bio je neposredan, razgovorljiv, uvijek nasmijan i veseo čovjek. Odlikovan je naslovom kapelana Njegove Svetosti. Od 1968. godine je obnašao dužnost arhiepizbiterata Dunavskog arhiepizbiterata Subotičke biskupije. Župnik Lohrbach je nosio očale. Posljednjih dana života se tužio na bolove u očima. Liječili su ga u apatinskoj i u somborskoj bolnici. Tamo ga je pokosio moždani udar u dobi od 68 godina. Umro je 23. kolovoza 1970. godine. Koliko je bio drag svećenicima, vjernicima i ostalim svojim sugrađanima svjedoči i činjenica da je za njegov sprovod bila velika oluja i provala oblaka. Ni nevjernike nije moglo spriječiti brojne svećenike, ni vjernike, ni druge ljude dobre volje, da njegove posmrtnne ostatke isprate do groba.

Treba li nam vjeronauk i u školi i u župi?

Odgovara: mr. sc. Jelena Mlinko

Poštovani, nedavno je započela školska godina. Dijete sam, naravno, upisala na školski vjeronauk. Međutim, župnik župe kojoj pripadam izričito zahtijeva redovito pohađanje vjeronauka na župi, pod „prijetnjom“ da neće moći pristupiti prvoj pričesti ili krizmi. Ne samo ja, nego i mnogi roditelji osjećaju koliko su im djeca opterećena školskim i izvanškolskim aktivnostima. Razumijem da prvopričesnici i krizmanici imaju posebne priprave, međutim zašto sve ostale opterećivati duplim programom? Zar nije dovoljno da vjeronauk bude na jednom mjestu, bilo u školi ili u župi a ne paralelno?

Roditelj

Poštovana čitateljice, postavili ste pitanje koje vjerujemo interesira mnoge roditelje i čitatelje *Zvonika*, te ću, u pokušaju da Vam dam što cjelovitiji i potpuniji odgovor, obrazloženje podijeliti na tri dijela.

Na prvom mjestu, jako je važno upisati svoje dijete na školski vjeronauk ili se kao srednjoškolac sâm za njega opredijeliti, jer od prije 11 godina ponovno imamo tu mogućnost koja je i zakonski regulirana i propisana, te je vjerska nastava jedan od izbornih ali obveznih premeta. Iako katolički vjeronauk nije isključivo samo za one koji idu u Crkvu i pripadaju katoličkoj vjeri, njima je najprije ponuđen i dužnost je i pravo roditelja, kao najodgovornijih za odgoj djece, izabrati školu i obrazovanje koje odgovara njihovu uvjerenju. To je jedno od osnovnih ljudskih prava. Roditelji su dužni birati škole i predmete koji im mogu najbolje pomoći u zadaći kršćanskih odgojitelja (usp. KKC 2230). Osim što je kršćanski odgoj njihovo pravo, to je također i dužnost i obećanje koju su dali pri krštenju svoga djeteta. Na školskom vjeronauku djeca uče o kršćanstvu, ali i o drugim religijama, usvajaju osnovne pojmove vezane za čovjeku religioznost, te razmišljaju o velikim životnim pitanjima: „tko sam?“, „odakle dolazim?“, „koji je smisao života?“, „što će biti poslije smrti?“. Uče se razumjeti odnos vjere i znanosti, iz-

graditi kritičko mišljenje, te voditi dijalog s drugima i drugačijima.

Prije mogućnosti da se vjerska nastava odvija u školi, u našoj zemlji postojala je lijepa i kvalitetna tradicija vjeronauka na župi, tj. župna kateheza. Taj oblik vjerskog odgoja, uz obiteljski i školski, čini neizostavni dio vjerskog sazrijevanja kršćanina. Zašto? Zato što je cilj župne kateheze inicijacija, tj. uvođenje u život u vjeri, koji je vezan za konkretnu župnu zajednicu, a u sebi osim kognitivnog dijela, nužno uključuje i emotivni i djelatni. Dakle, djeca na župnoj katehezi ne samo da uče o Bogu, nego razvijaju osjećaj pripadnosti Crkvi, mole i slave svoju vjeru, vježbaju se kreposnom životu. Zbog toga župna kateheza prati tijek liturgijske godine, živi sa župnom zajednicom, razvijajući kod djece osjećaj za sveto i za ritual. Veoma važan aspekt i metoda župne kateheze je iskustvo vjere koje omogućava pounutrašnjenje stavova, integraciju vjere i života, osobni susret s Bogom, istinsko obraćenje i svjedočenje vjere. Živjeti u grupi i s grupom posebno je važno za djecu i mlade, a na taj način Crkva može odgajati nove generacije, koje će rasti zajedno intelektualno i moralno, gajiti suosjećanje, duh

kramente samo jedan dio župne kateheze, ona je vrlo značajna i pretpostavlja ostale komponente župne kateheze kao i njihovu neprekidnost.

Dakle, iz ovih par naznaka o tome što je vjeronauk u školi, a što župna kateheza, možemo vidjeti da je riječ o dvije različite stvarnosti, a svaka ima svoj različiti program i ciljeve, tako da se ne može govoriti o duplom programu. Nije dovoljno da naglašavamo samo jednu dimenziju vjerskog odgoja, niti školsku niti župnu, nego je potrebno da one idu upravo paralelno i komplementarno, jer im je cilj da se nadopunjavaju u cjelovitom vjerskom odgoju djece i mladih. Ako bismo se odlučili samo za vjerski odgoj u školi, djeca bi nam puno toga znala o vjeri i religioznosti, ali ne bi znala što će s tim, bilo bi to još jedno neupotrebljivo i neprimjenjivo znanje koje im ne omogućuje bolje živjeti, jer u školi nije moguće imati direktna iskustva vjere, moliti, slaviti sakramente. S druge strane, župna kateheza bez školskog vjeronauka također bi bila osiromašena, jer bi se izgubila korelacija s ostalim predmetima i uključivanje religiozne dimenzije u cjeloviti razvoj osobe koji treba biti ponuđen svima. Također, u školi vjerska nastava

Nije dovoljno da naglašavamo samo jednu dimenziju vjerskog odgoja, niti školsku niti župnu, nego je potrebno da one idu upravo paralelno i komplementarno, jer im je cilj da se nadopunjavaju u cjelovitom vjerskom odgoju djece i mladih.

solidarnosti, karitativnu djelatnost i misionarsko poslanje i na taj način pridonijeti boljitku ovoga svijeta pronoseći vrijednosti Kraljevstva Božjeg.

Bitan dio župne kateheze je priprema za sakramente prve pričesti i karizme, koji uz krštenje čine sakramente kršćanske inicijacije. Kršćanska inicijacija je zamišljena kao put prema zrelosti vjere i bio bi veliki nedostatak prekidati kontinuitet inicijacije ograničavajući ga na godinu-dvije prije primanja sakramenata. Iako je priprema za sa-

omogućava susret i plodan dijalog među različitim konfesijama, uči dijalogu i toleranciji.

Na kraju mi preostaje potvrditi da smo svi mi pomalo preopterećeni raznim aktivnostima i ponudama, a ne samo djeca. Ali moramo se svjesno i odgovorno odlučiti za ono što je nama najvažnije i za vrijednosti koje želimo prenijeti svojoj djeci. Samo obiteljski odgoj, školski vjeronauk i župna kateheza u međusobnom nadopunjavanju omogućuju cjeloviti odgoj u vjeri.

Nick Vujičić je čovjek koji donosi poruku nade!

Nicka Vujičića mnogi nazivaju čudom od čovjeka. Nick je, naime, rođen bez ruku i nogu, ali svojim primjerom svakim danom dokazuje kako je nemoguće – moguće.

Nick je diljem svijeta poznat kao jedan od najboljih motivacijskih govornika današnjice čije su riječi promijenile živote milijuna ljudi diljem svijeta. On je čovjek koji donosi poruku nade. Kamo god ide, unosi promjenu u živote ljudi. Najviše voli govoriti mladima i to o nadi i vjeri koju svaki čovjek može imati, bez obzira na okolnosti u kojima se trenutno nalazi. Nick je na svojoj turneji u rujnu ove godine posjetio Srbiju i Hrvatsku. Ohrabrio je mnoge da se suoče sa svojim strahovima i da shvate da se moraju uhvatiti u koštac s brigama i problemima jer su s razlogom stavljeni ispred nas.

Rođen je 4. prosinca 1982. godine u Melbourneu. Majci, medicinskoj sestri Duški Vujičić i njezinom suprugu, evangeličkom pastoru Borisu Vujičiću, tijekom majčine trudnoće nisu bili spominjani nikakvi problemi s djetetom, zbog čega su ostali u šoku kada su saznali da je Nick rođen bez ruku i nogu. Tada nisu mogli ni slutiti da će njihov sin nadahnuti milijune ljude.

Tijekom djetinjstva, Nick se uz tipične školske i adolescentske izazove borio s depresijom i usamljenošću. Neprestano se pitao zbog čega je drugačiji od druge djece oko njega; zbog čega je rođen bez ruku i nogu. Pitao se koja je svrha svega toga i postoji li uopće svrha. Nick svjedoči da su mu pobjedu u tim borbama kao i snagu i strast koje ima prema životu donijele vjera u Boga te podrška obitelji i prijatelja. Nakon školovanja, Nick je nastavio studij te je diplomirao na dva fakulteta – računovodstvo i financijsko planiranje na Sveučilištu Griffith u Loganu u Australiji.

S 19 godina počeo je održavati motivacijske seminare koji su mnogima promijenili živote i naučili ih kako se nositi s teškoćama koje su ih zadesele u životu. Nick se danas često i šali na račun svog invaliditeta kako bi pokazao da je život mnogo više od onoga što je vidljivo golim okom.

„Kada je život težak, i dalje možemo biti zahvalni za neke stvari. Imam svoje malo stopalo ovdje i ono mi omogućuje da vozim kolica, pišem, tipkam i mogu napisati 23 riječi u minuti na računalu. Svojim stopalom mogu se pokretati i pomaže mi mnogo. Moji roditelji uvijek kažu, Nick, u životu uvijek imaš izbor, možeš biti ljutit zbog toga što nemaš ili zahvalan zbog onog što imaš“ – kaže Vujčić.

Nick danas milijunima svjedoči o Nadi i Životu kojeg je pronašao u Kristu. Utemeljio je nekoliko škola za djecu u nerazvijenim zemljama, gradi sirotišta, pomogao je nebrojenim mladima koji su se borili s mislima o samoubojstvu... Nick je i uspješan poslovni čovjek: bavi se nekretninama, dionicama... Cijenjen je govornik – motivator. Sretan je što svijetu može ponuditi nešto što nitko drugi ne može. Za sve se zahvaljuje Isusu Kristu!

Nick Vujičić oduševio Hrvate: Kada vam Bog neda čudo, vi možete biti čudo za nekog drugog!

Nick Vujičić je nastupio pred prepunom dvoranom Doma sportova u Zagrebu, a oduševio je i riječku publiku. Čim je došao na pozornicu Nick je šalom nasmejao publiku. „Da vas sve zagrlim, ruke bi mi otpale“, našalio se Nick. „Prema Guinnessovoj knjizi rekorda ja sam čovjek koji je zagrlio najviše ljudi“, dodao je.

Iako tijekom motivacijskih govora priča engleskim jezikom, prisutnima se obratio i na hrvatskom. Ispričao je kako je naš jezik naučio od bake i djeda te je rekao: „Volim vas!“

„Ljudi se mogu držati za ruke, ali ne i za srce. Ne trebaju vam ruke da biste se držali za srca“, savjetovao je ovaj motivacijski govornik.

„Kada vam Bog neda čudo, vi možete biti čudo za nekog drugog“, poručio je Nick.

Pojasnio je kako je prije nekoliko godina upoznao jednog dječaka koji nije imao ruke i noge kao i on. „Nikada nisam upoznao nikoga poput sebe. I shvatio sam da kada sam bio mali, volio bih da sam vidio nekoga kao što sam ja. Tada bih znao da nisam sam. Znam da sam ja sada to čudo za tog dječaka“, kazao je Nick.

Iako danas, kamo god ide, unosi promjenu u živote ljudi, nije mu uvijek bilo lako, posebice u razdoblju djetinjstva kada se suočavao s depresijama. „Nisam mislio da ću se ikada vjenčati. A ako se i vjenčam, nikada neću moći držati ruku svoje žene. Kako izlječiti slomljeno srce? Imao sam prijatelje i roditelje koji su me uvijek grlili, ali zagrljaj nije mogao mnogo pomoći. Čak sam pokušao s deset godina počinuti samoubojstvo, utopiti se u kadi jer sam htio prekinuti svoju bol“, ispričao je Vujčić.

Kako pere zube, tušira se, pliva. Djecu su zanimale sve pojedinosti, ali i one najintimnije, poput toga kako je upoznao suprugu. „Pogledao sam je u oči, ona je pogledala mene i to je bilo to!“, kazao je Nick. Ove godine su se vjenčali i čekaju sina. Nick Vujičić doista je čovjek koji ljudima najbolje može prenijeti nadu u sutra.

„Nikada nemojte odustati od Boga, jer Bog nikada neće odustati od vas, vaše obitelji, od Hrvatske. Bog voli Hrvatsku, voli svaku naciju“, rekao je Nick.

„Treba biti zahvalan. Teško je. Očevi, ne čekajte da vam se sin zaposli prije nego mu kažete da ste ponosni na njega, da ga volite, da vjerujete u njega. Tinejdžeri, svaki roditelj čini pogreške. Učite od njihovih grešaka kako biste znali što ne činiti sa svojom djecom...“, zaključio je Nick.

Priredila: K. Č.

Pastir brižni

Oče,

ovce mi se razbježale. Neke ne vole ograde, nekima smeta otvoreno nebo, a nekima ako ih promatram. Pogledom ih milujem i čuvam. Ne želim ih uplašene, stisnute i nesigurne. Njihova zaštita meni je jedina briga. Odjednom im pašnjak nije dovoljan, onaj drugi je privlačniji, zove ih sjajnijom pašom, veličinom i slobodnijim životom. Znaju da su ograde na ovom mom samo sigurnosti radi, da se ne povrijede. A ipak ih vuče neka čudna sila koja traži i najmanju polomljenu letvicu kroz koju će proći do pašnjaka čija ih slika očarava.

Što mi je činiti? Pustiti ih? Dati ih nekome tko će se tek kratko s njima zabaviti i nakon toga ih ostaviti da se same snalaze? Kada će shvatiti da će trava brzo nestati na tuđem pašnjaku a da će se teško moći vratiti ovamo gdje su bile sigurne? Tko će im put pokazati? Tko će ih čuvati ako od mene odu?

Štap mi u ruci. Njime razgrčem zaraslo šipražje, rastjerujem oblake i ravnam pute. A ovce se štapa uplašile. Moga štapa. Ne vide da se ne podiže osim kao ljubavi znak, pomoći u traženju puta. Znakom posta onima koji shvatiše prolaznost ovoga hoda, koji potražiše put povratka. U mom se ovčinjaku stisnuše uza me one male, nesigurne, ali pune povjerenja u svog pastira drage mi sputnice na livadi zelenoj. Gdje li su sada one kušnjom opčinjene, jesu li ranjene, gladne, uplašene?

Brinem. Neke se izgubljenice stidljivo vraćaju. Pogleda spuštenu, zemlju dotiču. Blago im glavu milujem i dižem ih. Sretan sam. Što bih bez njih? Kuda s tom silinom ljubavi? Što bi mi sva livada značila ako ju nemam kome dati? Što će mi moja radost bez njihove radosti? Samo s njima želim livadama vječnim pasti trajnu pašu!

Dao si mi nebrojeno stado, na čuvanje do tvoga dolaska. Prevesti mi ih je na sigurno, u tvoju blizinu. To činim sinovski nježno, čuvajući ih u njihovoj slobodi. Dok ne budemo opet sjedinjeni, moja će ih ljubav, bezrezervna, bezuvjetna i beskrajna pratiti. Ti mi ih povjeri, a ja ih brižno ljubim.

*Pastir brižni
/K.Č./*

Glasnici Božji

Ako ti ponekad srce krive staze vuku,
ako snove prekoračiš, a ne vidiš svrhu,
nek ti duša digne jedra i ostavi sidra,
hrabro pođi ti Božjom stazom slijediti Krista!

Budi putnik Gospodnji, nosi Njegov glas;
u pustinji dušo viči: „U vjeri je spas!“
Nek od Riječi grijesi teku u vode Jordana
Kada srce zapjeva pjesmu krsnih obećanja!

Božji glasnik Krista nosi gdje je grijeha tmina.
Božje staze nisu lake, al' je lijepo hodit' njima.
Samo Bogu kad sve predaš i pođeš za njim,
cijelom svijetu pjevaj o Božanskoj ljubavi!

Novi život daruje ti, svoje svete staze;
radi spasa Kalvarijom pošao je za te.
Zar bi mogli ne čut koliko naš grijeh ga boli?
Samo pravi Bog i Čovjek svoju djecu križem voli!

Josipa Dević

/Najbolji tekst na HosanaFestu 2012./

7. X. u 19 sati

Film Branka Ištvančića

„Od zrna do slike“

o „slamarkama“

Velika vijećnica Gradske kuće
u Subotici

7. X. 2012.

Bač – Radosna Gospa

Franjevački samostan i crkva
u 16 Tribina o vezama Bača i Tuzle –
predavač fra Josip Špehar
sv. misa u 18 sati

CD I DVD SEMINARA PROF. IVANČIĆA

Audio i video zapis seminara nove evangelizacije prof. Tomislava Ivančića možete kupiti ili naručiti pouzecom na adresi: Župa sv. Roka, Beogradski put 52, 24000 Subotica ili telefonom na broj 024 554 896. CD košta 250 dinara, a DVD 500 dinara.

Na isti način možete naručiti i knjige prof. Tomislava Ivančića uz popust izdavačke kuće „Teovizija“ od 20 %.

Donosimo popis knjiga koje trenutno imamo u prodaji, a očekujemo i nove naslove. Objavit ćemo ih u idućem broju *Zvonika*.

Knjige Tomislava Ivančića cijena u dinarima

AGRESIVNOST I POVJERENJE	480
AKO BOG UMRE	950
BIBLIJA – ŠARIĆ MALA	2280
BIBLIJA ŠARIĆ s cipzarom	2800
BIBLIJA TU ŠARIĆ (HBD)	1900
BILJEŽNICA	90
CD - Nauči nas moliti (razna predavanja):	190
GDJE JE IZLAZ	500
HAGIOTERAPIJA PTSP	250
HAGIOTERAPIJSKA LJEKARNA	570
JOŠ SE MOŽEŠ VRATITI	570
KAKO POSTATI HAGIOASISTENT	380
MOLITVA KOJA LIJEČI	530
OAZE ŽIVOTA	630
ODVAŽNOST U PREDANJU	610
OSTATI USPRAVAN	890
OTKRIĆE BOŽJE RIJEČI	820
OTKRIĆE DUHOVNE TERAPIJE	500
POVRATAK NADE	500
PUTOVI PUNI NADE	570
TAKO JE MALO POTREBNO	500
VJERUJ MI BIT ĆE DOBRO	760

Knjige možete kupiti u crkvi sv. Roka (svaki dan poslije mise) ili u župi sv. Roka od 9 do 12 sati.

Oni koji nisu u mogućnosti kupiti knjige a žele ih čitati, mogu ih posuditi po nedjeljkom poslije molitve u 20 sati.

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje *Zvonika* podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

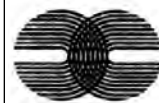
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

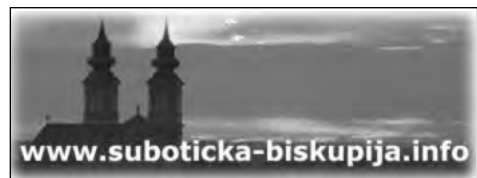
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Slušajte
Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ,
Vedran Jegić

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:
1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na biskupijski račun s naznakom
Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Susret mladih na Čikeriji

Proslava jubileja Caritasa u katedrali

Koncert kršćanske duhovne glazbe – Radio Marija

Proštenje na subotičkoj kalvariji

Proslava Male Gospe u Doroslouju